

*Datganiadau Ariannol
i'r Flwyddyn a ddaeth
i ben ar
31 Gorffennaf 2018*

CYNNWYS

	<i>Page</i>
YMDDIRIEDOLWYR Y BRIFYSGOL	1
YMGYNGHORWYR PROFFESIYNOL.....	2
ADOLYGIAD STRATEGOL	3-13
LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL A RHEOLAETH FEWNOL	14-15
DATGANIAD O'R BUDD CYHOEDDUS	16-17
CYFRIFOLDEBAU CYNGOR GRŴP Y BRIFYSGOL	18
ADRODDIAD YR ARCHWILWYR ANNIBYNNOL	19-21
DATGANIAD O'R PRIF BOLISI'AU CYFRIFEG.....	22-27
DATGANIAD CYFUN A DATGANIAD Y BRIFYSGOL O INCWM CYNHWYSFAWR	28
MANTOLEN GYFUN A MANTOLEN Y BRIFYSGOL.....	29
DATGANIAD CYFUN A DATGANIAD Y BRIFYSGOL O NEWIDIADAU YN YR ARIAN WRTH GEFN.....	30
DATGANIAD CYFUN O'R LLIF ARIAN PAROD	31
NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL	32-56

YMDDIRIEDOLWYR Y BRIFYSGOL

Dyma Ymddiriedolwyr y Brifysgol i'r flwyddyn a ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2018, a hyd at gyfarfod y Cyngor lle y cymeradwywyd y datganiadau ariannol hyn yn ffurfiol:

Aelodau Annibynnol

Ex-officio

Syr Emyr Jones Parry, Canghellor a Chadeirydd y Cyngor [tan 31 Rhagfyr 2017] (2/2)

Dr Emyr Roberts, Cadeirydd y Cyngor [o 01 Ionawr 2018, cyn hynny yn rhinwedd ei swydd fel Aelod Annibynnol a benodwyd] (5/5)

Mrs Elizabeth France CBE, Dirprwy Gadeirydd y Cyngor [tan 30 Ebrill 2018] (3/3)

Miss Gwerfyl Pierce Jones, Dirprwy Gadeirydd y Cyngor [o 01 Mai 2018, cyn hynny yn rhinwedd ei swydd fel Aelod Annibynnol a benodwyd] (5/5)

Dr Timothy Brain OBE, Trysorydd [tan 12 Rhagfyr 2017] (2/2)

Penodwyd

Mr George Ashworth (3/5)

Mrs Samantha Blackie [o 01 Awst 2018]

Ms Anne Davies (4/5)

Mrs Janet Davies [tan 31 Rhagfyr 2017] (2/2)

Prof Sir Ian Diamond [o 01 Awst 2018]

Mr Keith Evans (4/5)

Mr Richard John (5/5)

Y Gwir Anrhydeddus Elfyn Llwyd (3/5)

Mr Ian MacEachern OBE (5/5)

Yr Athro Robin Williams [o 01 Awst 2018]

Aelodau Staff / Myfyrwyr

Ex-officio

Yr Athro Elizabeth Treasure, Is-Ganghellor (5/5)

Yr Athro Chris Thomas, Dirprwy Is-Ganghellor [tan 31 Gorffennaf 2018] (4/5)

Yr Athro Tim Woods, Dirprwy Is-Ganghellor [o 01 Awst 2018]

Aelodau o'r Senedd

Dr Hazel Davey (5/5)

Yr Athro Reyer Zwiggelaar (4/5)

Aelod o'r Staff Anacademaidd

Ms Kath Williams (5/5)

Aelodau yn Cynrychioli'r Myfyrwyr

Ms Anna Wyn Jones, Llywydd UMCA [o 01 Gorffennaf 2018] (1/1)

Mr Bruce Wight, Swyddog Datblygu Undeb Myfyrwyr Prifysgol Aberystwyth [Llywydd Undeb Myfyrwyr Prifysgol Aberystwyth o 01 Gorffennaf 2018] (5/5)

Mr Gwion Llwyd Williams, Llywydd UMCA [tan 30 Mehefin 2018] (4/4)

Rhoddir gwybodaeth am bresenoldeb aelodau'r Cyngor a fu'n gwasanaethu yn ystod y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Gorffennaf 2018, wedi'i rhoi ar ffurf y nifer o gyfarfodydd y Cyngor yr aethpwyd iddynt allan o'r cyfanswm o gyfarfodydd yr oedd disgwyl i'r aelod fynd iddynt.

YMGYNGHORWYR PROFFESIYNOL

Archwilwyr allanol ac ymgynghorwyr ar dreth gorfforaethol

KPMG LLP

3 Assembly Square
Britannia Quay
Caerdydd
CF10 4AX

Archwilwyr mewnol

Deloitte LLP
The Pinnacle
150 Midsummer Boulevard
Milton Keynes Swydd
Buckinghamshire
MK9 1FD

Bancwyr

Banc Lloyds
4ydd Llawr
St William House
Tresillian Terrace
Caerdydd
CF10 5BH

Cyfreithwyr

Eversheds LLP
Bridgewater Place
Water Lane
Leeds
LS11 5DR

Bond Dickinson LLP
3 Temple Quay
Temple Back East
Bryste
BS1 6DZ

Ymgynghorwyr actiwaraid a phensiynau

Mercer Limited
1 Tower Place West
Tower Place
Llundain
EC3R 5BU

ADOLYGIAD STRATEGOL

Rhagair

Unwaith eto, mae enw da Prifysgol Aberystwyth am ragoriaeth ei hymchwil a'i dysgu wedi'i adlewyrchu gan amryw wobrau a llwyddiannau amlwg. Yn y flwyddyn 2017-18 gwelwyd Aberystwyth yn gwella ymhellach ar ganlyniadau - a oedd eisoes yn drawiadol - yn y sector Addysg Uwch, Tablau'r Gynghrair, a'r Arolwg Cenedlaethol o Fyfrwyr (ACF). Cawsom ddyfarniad safon Aur yn y Fframwaith Rhagoriaeth Addysgu (FfRhA) yn 2018. Ni yw Prifysgol y Flwyddyn am Ansawdd y Dysgu yng Nghanllaw Prifysgolion Da y Times a'r Sunday Times yn 2018, ac eto yn 2019; yr unig brifysgol sydd wedi ennill y teitl hwnnw am ddwy flynedd yn olynol. Ni hefyd yw un o'r perfformwyr gorau yn yr Arolwg Cenedlaethol o Fyfrwyr yng ngwledydd Prydain a'r brifysgol a ddringodd fwyaf yng Nghanllawiau Prifysgolion y Guardian yn 2018. Rydym yn dal i ddatblygu ymhellach ar ein perfformiad cryf yn y Fframwaith Rhagoriaeth Ymchwil (FfRhY 2014), gan atgyfnerthu ein safle a'n henw da wrth gynnal ymchwil sy'n arwain y byd.

Mae ein llwyddiannau yn golygu ein bod mewn sefyllfa gref i wynebu'r dyfodol, er bod heriau amlwg o'n blaen (y cyfeirir atynt yn yr adrannau ar yr 'adolygiad ariannol' a'r 'prif risgiau' isod), yn benodol drwy'r ansicrwydd a grëwyd o ganlyniad i'r bleidlais yn y Refferendwm ar ein haelodaeth o'r UE; mae canlyniadau hynny'n dal i fod yn aneglur. Mae'r newidiadau posib, a allai gael effaith anferth, yn cynnwys sefyllfa ein staff sydd yn ddinasyddion yr UE, denu myfyrwyr o'r UE, cyllid ymchwil a rhwydweithiau ymchwil yr UE, yn ogystal â rhaglenni Cyllid Cyfalaf yr UE. Er bod y trafodaethau ar lefel y DU wedi arwain at ymrwymadau i'r sector yn y tymor byr, mae ansicrwydd sylweddol am y dyfodol o hyd. Fel y darparwyr eraill yn y sector, rydym wedi bod yn ymwybodol bod yr adnoddau sydd ar gael i Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru (CCAUC) yn dal i fod yn ansicr, er bod Adolygiad Diamond a'r datganiad diweddar ar y gyllideb yn portreadu'r dyfodol mewn termau cadarnhaol. Mae heriau amlwg o'n blaen, ond er gwaetha'r amgylchedd ansicr ar y tu allan, mae Aberystwyth yn wydn ac yn gallu ymaddasu; mae wedi dathlu cyfres o llwyddiannau ac fe roddir mwy o fanylion am y rhain yn yr adrannau isod.

Gan edrych tuag at y dyfodol, rydym wedi dechrau rhoi ein Cynllun Strategol 2018-2023 ar waith, ac rydym yn dal i fod yn sefydliad sy'n wydn ac sy'n canolbwyntio ar y dyfodol, yn gallu codi i wynebu heriau. Er mwyn cyflawni ein cynlluniau uchelgeisiol a pharhau â'n llwyddiannau, mae angen i ni gadw at ein hymagwedd ddoeth tuag at ein strategaeth ariannol, yn enwedig wrth inni ddal ati i ail-lunio ein sefydliad er mwyn bod yn gystadleuol yn y dyfodol. Mae ein rheolaeth ariannol yn dwyn ffrwyth, wrth inni weld ein perfformiad yn adlewyrchu'r hyn a geir yn ein Cynlluniau Gweithredu Cynaliadwyedd manwl, ac rydym yn dal i fod mewn sefyllfa dda i barhau â'n llwybr cadarnhaol arfaethedig. Er inni wneud cynnydd da, mae bygythiadau sylweddol o hyd i gynaliadwyedd ariannol y Brifysgol yn y tymor byr a'r tymor canolig.

Ein Cenhadaeth

Darparu addysg ac ymchwil sy'n ysbrydoli mewn amgylchedd cefnogol, creadigol ac eithriadol yng Nghymru.

Cynllun Strategol 2018-23

Mae Cynllun Strategol y Brifysgol i 2018-2023 yn uchelgeisiol ond yn realistig, gan bwysleisio ein hymroddiad i ddarparu addysg ardderchog, profiad ardderchog i'n myfyrwyr, ac ymchwil sy'n creu effaith. Wrth inni edrych tuag at ein pen-blwydd yn 150 oed, cydweithiwn fel cymuned i gyflawni ein hamcanion, ac i wireddu ein dyheadau a'n huchelgais i sicrhau llwyddiant parhaus.

Mae'r Cynllun Strategol cyflawn i'w gael ar ein gwefan: www.aber.ac.uk/cy/strategicplan

Ein Gweledigaeth

Gan adeiladu ar ein cryfderau hanesyddol a'n henw da am ragoriaeth, byddwn yn cyfrannu at y gymdeithas yng Nghymru a'r byd ehangach trwy gymhwyso ein gwybodaeth i heriau lleol a byd-eang. Gan weithio o fewn cymuned gefnogol, groesawgar a dwyieithog, byddwn yn defnyddio ein harbenigedd i feithrin meddwl beirniadol, holi annibynnol, a sgiliau sy'n ymbaratoi ein myfyrwyr ar gyfer bywyd llwyddiannus.

Addysg a'r Profiad i Fyfrwyr

Byddwn yn galluogi ein myfyrwyr i ddatgloi eu potensial a datblygu fel dysgwyr annibynnol mewn cymuned ddwyieithog gefnogol a chreadigol. Bydd ein myfyrwyr yn graddio fel meddylwyr beirniadol annibynnol gyda sgiliau trosglwyddadwy a disgyblaeth-benodol. Bydd myfyrwyr yn dod ar draws ein hymchwil ardderchog drwy brosiectau ymarferol a hyfforddiant ymchwil dan arweiniad.

ADOLYGIAD STRATEGOL (parhad)

Ein hamcanion yw:

- Parhau i ddatblygu ein darpariaeth israddedig i sicrhau cyrsiau deniadol a safonol sy'n arwain at swyddi ar lefel raddedig
- Meithrin dysgu ac addysgu blaengar (i gynnwys dysgu hyblyg) a gydnabyddir yn y sector yn feincnod o'r arfer gorau yn y Gymraeg a'r Saesneg
- Cyfoethogi ein maes llafur gydag ymchwil neilltuol a wneir yn y Brifysgol
- Datblygu'r ddarpariaeth uwchraddedig wedi'i thargedu er mwyn cyflwyno rhaglenni manwl sy'n ddeniadol i fyfyrwyr cartref a rhyngwladol
- Ymgorffori sgiliau cyflogadwyedd ar draws ein hamrywiaeth o raglenni gan gynnwys cyfleoedd am brofiad gwaith, gwirfoddoli, profiadau rhyngwladol a sgiliau trosglwyddadwy eraill
- Hyrwyddo a hwyluso datblygiad staff mewn addysgeg i yrru gwelliant cyson yn ein profiad dysgu ac addysgu
- Parhau i ddatblygu ein darpariaeth israddedig i sicrhau cyrsiau deniadol a safonol sy'n arwain at swyddi ar lefel raddedig

Dyfarwyd safon Aur i Aberystwyth yng Ngwobrau Rhagoriaeth Addysgu a Fframwaith Canlyniadau Myfyrwyr 2018, sef safon uchaf y Fframwaith, a roddir i sefydliadau y bernir iddynt ddarparu dysgu a chanlyniadau i fyfyrwyr sydd yn gyson ragorol, o'r safon uchaf a geir yng ngwledydd Prydain. Yn eu hadroddiad am Aberystwyth soniodd yr aseswyr am "ddulliau strategol a dyfeisgar o sicrhau bod diddordeb myfyrwyr yn eu dysgu yn cael ei ennyn gyda brwdfrydedd," gan ddweud bod myfyrwyr o bob cefndir yn cael 'canlyniadau eithriadol yn gyson'. Rhoddwyd clod penodol hefyd i'n hymroddiad i gyflogadwyedd, i ddatblygu a gwobrwyo addysg o safon ardderchog, a'n hymagwedd gynhwysfawr ac integredig tuag at ddsysgu drwy gyfrwng y Gymraeg.

Safon Aur y Fframwaith Rhagoriaeth Addysgu yw'r diweddaraf mewn cyfres o ganlyniadau eithriadol i Aberystwyth mewn tablau cynghrair ac arolygon ar draws Prydain yn y ddwy flynedd diwethaf. Yn ogystal â chael dyfarniad y FFRHA, ni yw Prifysgol y Flwyddyn am Ansawdd y Dysgu yng Nghlanllaw'r Prifysgolion Da i 2018, ac eto yn 2019. Ni yw'r unig Brifysgol i gael y teitl hwnnw ddwy flynedd yn olynol. Dywedodd y Golygydd fod Aberystwyth "wedi cael rhai o'r sgoriau mwyaf eithriadol ym Mhrydain am ansawdd y dysgu a gynigir yno". Ni hefyd yw un o'r perfformwyr gorau yn yr Arolwg Cenedlaethol o Fyfyrwyr yng ngwledydd Prydain a'r brifysgol ac ymhlith y rhai a ddringodd fwyaf yng Nghlanllawiau Prifysgolion y Guardian i 2018.

Mae Aberystwyth hefyd yn y 10 uchaf ym Mhrydain am fodlonrwydd myfyrwyr (Canllaw'r Prifysgolion Da 2018); yn y 10 uchaf am Glybiau a Chymdeithasau a hefyd am ddarpariaeth ein Llety (Gwobrau Dewis y Myfyrwyr: What Uni 2018).

Rydym yn dal i fod yn ymroddedig i greu a meithrin cysylltiadau â chymunedau nad ydynt wedi manteisio ar addysg uwch yn draddodiadol yn y gorffennol. Mae'r Brifysgol yn cofleidio'r cyfrifoldeb eang hwn, a daliwn ati i neilltuo adnoddau er mwyn darparu amgylchiadau lle y gall uchelgais addysgol ffynnu.

Yn rhan o'n buddsoddiad yn y profiad i fyfyrwyr, rydym wedi gosod technoleg 'cipio' darlithoedd yn ein prif fannau dysgu i gyd, sef technoleg sy'n recordio'r dosbarthiadau ac sy'n golygu y gall myfyrwyr eu hail-wyllo pan fyddant yn adolygu. Rydym hefyd wedi cwblhau'r cam cyntaf yng ngwaith ailwampio ein Llyfrgell Hugh Owen, a gafodd ei hailagor ym mis Ionawr 2018 ar ôl gwerth £1 miliwn o waith adnewyddu. Rydym hefyd wedi cymryd camau i ddefnyddio ein hystadau'n fwy effeithiol hefyd drwy symud yr holl ddsbarthiadau i'n hisraddedigion amser-llawn i Gampws Penglais.

Ymchwil ac Arloesi sy'n cael effaith

Fel sefydliad dwyieithog, sy'n cael ei arwain gan ymchwil, byddwn yn cefnogi a datblygu ymchwilwyr i'w helpu i ymgymryd ag ymchwil sy'n creu effaith ac sydd o ansawdd gyda'r gorau yn y byd. Byddwn yn adeiladu ar ein cryfderau hanesyddol er mwyn mynd i'r afael â heriau cyfoes sy'n wynebu Cymru a'r byd yn yr 21ain Ganrif. Bydd ein hamcanion ymchwil yn arwain at waith arloesol mewn diwydiant a pholisi cyhoeddus, ac yn cyfrannu at dwf ein heconomi yn lleol ac yn ehangach.

ADOLYGIAD STRATEGOL (parhad)

Ein hamcanion yw:

- Cynyddu'r màs critigol o dimau ymchwil ymhellach mewn meysydd rhagoriaeth penodol, gan gynnwys ymchwil ryngddisgyblaethol sy'n cynhyrchu gwaith o'r ansawdd uchaf
- Datblygu'r niferoedd o arweinwyr ymchwil rhagorol ar draws y Brifysgol gan gynnwys hyfforddi a mentora ym mhob cam o yrfa'r ymchwilwyr
- Annog ymchwilwyr i gydweithio ac ehangu eu profiad
- Datblygu potensial ymchwil yr holl staff
- Cynyddu incwm ymchwil trwy anelu am amrywiaeth o ffynonellau yn ogystal â chynnydd yn y cyllid o Gronfa Ymchwil Heriau Byd-eang y Cyngor Ymchwil
- Cynyddu nifer y myfyrwyr ymchwil, yn enwedig yn y meysydd ymchwil lle y mae gennym gryfderau penodol, a gweithio trwy Ganolfannau Hyfforddi Doethurol
- Buddsoddi i ddatblygu effaith ein hymchwil a sgiliau mentergarwch ein hymchwilwyr
- Ehangu a datblygu cysylltiadau â phartneriaid diwydiannol, masnachol a diwylliannol addas, a chynyddu'r cyfraniad a wnawn i'r economi leol ac yn ehangach

Mae gwaith ymchwil yn rhan o'r gwead sefydlog yn Aberystwyth ac yn rhan allweddol o'n hunaniaeth fel Prifysgol o ansawdd uchel. Rydym yn credu bod amgylchedd ymchwil bywiog yn hanfodol er mwyn denu, datblygu a chadw academyddion o'r radd flaenaf, ac er mwyn cynnal cymuned ymchwil sydd yr un mor fywiog a gwybodus.

Yn y Fframwaith Rhagoriaeth Ymchwil diweddaraf, yn 2014, nododd y canlyniadau fod 95% o'r gwaith ymchwil a gyflwynwyd gan Brifysgol Aberystwyth o safon a gydnabyddir yn rhyngwladol neu'n uwch, a oedd yn cynnwys gwaith ymchwil sy'n arwain y byd (4*) ym mhob un o'r 17 Uned Asesu y cyflwynwyd gwaith iddynt.

Mae Athrofa'r Gwyddorau Biolegol, Amgylcheddol a Gwledig (IBERS) wedi datblygu dulliau arloesol o archwilio i wahanol ffyrdd o reoli'r pridd, sydd wedi cael effaith gadarnhaol ar ymarfer ffermio masnachol ledled Cymru, drwy godi ymwybyddiaeth ymhlith ffermwyr am bwysigrwydd iechyd y pridd.

Mae Grŵp Ymchwil Roboteg y Gofod yn yr Adran Gyfrifiadureg wrthi'n datblygu dulliau graddnodi newydd ar gyfer yr offer Camera Panoramig i gyrch ESA/Roscosmos i'r blaned Mawrth yn 2020. Bydd y cyrch yn anfon cerbyd ExoMars ar draws wyneb Mawrth i chwilio am unrhyw arwyddion bywyd ac i dynnu lluniau lliw manwl o'i ddarganfyddiadau.

Cyfraniad at y gymdeithas

Rydym yn brifysgol sydd wedi ymwreiddio yng Nghymru ac sy'n agored i'r byd. Rydym bob amser yn gwneud cyfraniad pwysig i Gymru a'r tu hwnt, gan ddod â manteision i'n cymunedau a'r gymdeithas yn gyffredinol trwy effaith ein hymchwil, ein haddysg, a llwyddiannau ein staff, ein myfyrwyr a'n cyn-fyfyrwyr. Rydym yn trwytho ein graddedigion yn ein hyfforddiant academaidd ac yng ngwerthoedd dinasyddiaeth fyd-eang a chenedlaethol. Rydym yn deall ein cyfrifoldebau, a'n hatebolrwydd, i'r gymdeithas. Rydym yn awyddus i fod yn agored, yn berthnasol ac yn meithrin cysylltiadau â'n cymunedau a'n rhanddeiliaid. Yn anad dim, rhaid i ni fod yn ysbrydoliaeth. Byddwn yn atgyfnerthu'r agwedd hon ar ein gwaith ac yn gwella sut awn ni ati i'w chyfleu dros y pum mlynedd nesaf.

Ein hamcanion yw

- Canolbwyntio ar weithio ar heriau cyfoes drwy ein hymchwil a datblygu trafodaeth ar sail tystiolaeth yng Nghymru a'r tu hwnt.
- Defnyddio ein harbenigedd i feithrin gwaith datblygu economaidd yn lleol a'r tu hwnt
- Creu cynnig rhyngddisgyblaethol i'r holl fyfyrwyr, a fydd yn cynnwys y gymuned leol, i drafod materion ehangach a'u herio i edrych y tu hwnt i ffiniau maes llafur eu cynlluniau gradd eu hunain.
- Cyfrannu at isadeiledd yr ardal trwy rannu adnoddau â'r gymuned.

ADOLYGIAD STRATEGOL (parhad)

- Trwy ein gwybodaeth a'n harbenigedd, fe ddylanwadwn ar wleidyddiaeth, diwylliant, economi a gwasanaethau cyhoeddus Cymru.

Yn benodol, rydym wedi ymroi i gynyddu'r niferoedd sy'n manteisio ar addysg uwch a byddwn yn dal ati i annog cyfranogiad a hybu gweithgareddau cydweithredol drwy gyfrwng partneriaethau eang. Ein hamcanion yw:

- Gweithio gydag ysgolion, colegau Addysg Bellach, a chyflogwyr er mwyn gwella'r addysg i bobl 14 i 19 oed ar draws y maes llafur ledled Cymru.
- Troi'r Hen Goleg yn adnodd eithriadol i'r Brifysgol, y gymuned, ac ymwelwyr fel ei gilydd.
- Dal ati i annog pobl i gymryd rhan mewn ystod eang o gyfleoedd drwy ein Canolfan i'r Celfyddydau, y Ganolfan Chwaraeon ac adrannau eraill.
- Atgyfnerthu'r cydweithio rhwng y dref a'r brifysgol trwy ddatblygu partneriaethau a gweithgareddau, gan gynnwys gwaith gwirfoddol gan fyfyrwyr.

Ers ei sefydlu yn 1872, mae gan y Brifysgol draddodiad cryf o feithrin cysylltiadau â'r gymuned leol. Mae'r Brifysgol yn dal i bwysleisio ei chysylltiadau â'i rhanbarth drwy hybu diwrnodau agored i ysgolion a cholegau addysg bellach. Rydym hefyd wedi datblygu llety penodol am ymweliadau byrion, sy'n golygu bod adnoddau ar gael drwy'r flwyddyn gron erbyn hyn.

Mae ein rhaglen lwyddiannus, Aber-ar-Waith, wedi rhoi profiad gwerthfawr i'n myfyrwyr o fewn y Brifysgol mewn amryw ddisgyblaethau, yn ogystal â rhoi cyflog iddynt.

Mae ymgorffori cyflogadwyedd yn ein holl raglenni yn un o'n prif amcanion strategol, fel yr adlewyrchwyd yn yr arolwg diweddaraf o Gyrcfannau Ymadawyr Addysg Uwch, a ddangosodd fod 97 y cant o raddedigion Aberystwyth mewn swydd neu'n astudio ymhellach o fewn 6 mis ar ôl graddio yn 2017.

Dal i ffynnu y mae ein Canolfan Chwaraeon, yn elwa o'r buddsoddiad ychwanegol o gyfalaf ynddi, yn ogystal â'r cynnig i'r holl fyfyrwyr yn y flwyddyn gyntaf sy'n byw mewn llety a reolir gan y Brifysgol, i gael defnyddio'r gampfa am ddim. Mae ein cynlluniau i drawsnewid yr Hen Goleg wedi datblygu ymhellach, gyda chyfarfodydd cyhoeddus ac arddangosfeydd llwyddiannus yn ystod y flwyddyn. Bydd ein cynlluniau cyffrous yn gweld ailddatblygu'r adeilad eiconig hwn i fod yn gyrchfan i'n myfyrwyr ac i'r gymuned leol.

Meithrin Cysylltiadau Rhyngwladol

Mae Aberystwyth yn brifysgol flaenllaw yng Nghymru ac mae ganddi enw rhagorol ledled y byd. Byddwn yn ddewis poblogaidd i fyfyrwyr rhyngwladol sy'n dymuno astudio yn ein hamgylchedd unigryw. Byddwn yn datblygu cytundebau a fydd yn annog ein myfyrwyr i dreulio amser yn astudio dramor. Byddwn ni'n bartner atyniadol i sefydliadau rhyngwladol sy'n rhannu ein hamcanion a'n dyheadau.

Ein hamcanion yw:

- Adolygu'r holl gytundebau addysg ac ymchwil er mwyn datblygu partneriaethau â sefydliadau rhyngwladol sy'n canolbwyntio ar addysg ac ymchwil ac sy'n fanteisiol i'r ddwy ochr.
- Cynnal amrywioldeb byrlymus ein cymuned drwy gynnig profiad rhyngwladol i bawb wrth hefyd gynyddu'r nifer o fyfyrwyr rhyngwladol
- Datblygu trefn o ddenu carfannau o uwchraddedigion uchel eu safon a datblygu ymhellach ar enw da ein rhaglenni Doethuriaethau Proffesiynol.
- Cloriannu cyfleoedd cyfredol a newydd ar gyfer addysg rhyngwladol
- Cynorthwyo pobl i wella'u sgiliau iaith a sicrhau bod ein myfyrwyr rhyngwladol yn aelodau hyderus o'n cymuned ddiogel a chynhwysol.

Mae Aberystwyth yn dal i ddenu myfyrwyr rhyngwladol o ystod eang o wledydd ac ar yr un pryd rydym yn rhoi i'n myfyrwyr yr arbenigedd rhyngddiwyllianol y mae'r economi fyd-eang yn chwilio amdano. Mae Aberystwyth yn Gymreig a rhyngwladol ar yr un

ADOLYGIAD STRATEGOL (parhad)

pryd: pobl amrywiol, y dref a'r campws yn cyd-fyw ac yn dysgu gyda'i gilydd mewn cymuned agos. Mae'r dref ei hunan yn fwrllwm diwylliannol eangfrydig ar lannau'r Canolbarth, wedi'i hamgylchynu gan olygfeydd godidog tirwedd y bryniau a'r môr.

Rydym yn parhau â'n rhaglenni cymdeithasol, sydd â'r nod o fagu cysylltiadau rhwng myfyrwyr rhyngwladol a'r myfyrwyr o Brydain, drwy gynnal rhaglen amrywiol o weithgareddau sy'n dathlu amrywioldeb Aberystwyth. Erbyn hyn mae ein gŵyl "Wythnos Un Byd", a drefnir ar y cyd ag Undeb Myfyrwyr Aberystwyth, yn ddigwyddiad sydd wedi hen ymsefydlu ar galendr y Brifysgol, yn dathlu amrywioldeb byd-eang y Brifysgol, ac yn cydnabod y cyfraniad y mae myfyrwyr rhyngwladol yn ei wneud i'r gymuned leol.

Mae gennym gymuned ryngwladol ffyniannus, ac rydym yn croesawu staff a myfyrwyr o dros 90 o wledydd o bob cwr o'r byd, ac yn cydweithio â sefydliadau, busnesau a chyrff ledled y byd. Rydym wedi parhau â'n presenoldeb rhyngwladol dramor, yn Tsieina, Malaysia a De Corea, ac wedi datblygu ein cysylltiadau rhyngwladol mewn gwledydd eraill. Yn ystod y flwyddyn, penderfynasom beidio â derbyn mwy o fyfyrwyr i'n campws ym Mawrisiws, gan ganolbwyntio ar ddenu myfyrwyr i Aberystwyth. Yn ystod 2017-18 rydym wedi datblygu ymhellach ar enw da ein rhaglenni Doethuriaethau Proffesiynol, gan ddenu mwy o fyfyrwyr rhyngwladol a gosod sylfaen i adeiladu arni yn y dyfodol.

Y Gymraeg a Diwylliant Cymru

Mae gan Aberystwyth hanes balch a chadarn o ddarparu addysg ac ymchwil trwy gyfrwng y Gymraeg. Rydym yn dal i fod yn ymroddedig i hybu iaith a diwylliant ein gwlad, yn ogystal â chyfrannu at sicrhau gwell dealltwriaeth am anghenion cymdeithasol-economaidd Cymru. Daliwn ati i wella a chyfoethogi cyfleoedd cyfrwng drwy gyfrwng y Gymraeg i'n staff, ein myfyrwyr ac ymwelwyr.

Ein hamcanion yw:

- Hyrwyddo datblygiad y ddarpariaeth academaidd trwy gyfrwng y Gymraeg gan gynnwys y Gymraeg fel disgyblaeth
- Sicrhau bod yma amgylchedd sy'n golygu bod myfyrwyr yn gallu dewis byw a dysgu drwy gyfrwng y Gymraeg.
- Ailagor Neuadd Pantycelyn fel llety o'r radd flaenaf i fyfyrwyr sy'n siarad Cymraeg ac sy'n dysgu.
- Sicrhau bod cyfleoedd ar gael yn yr iaith Gymraeg mewn meysydd megis lleoliadau gwaith a cynlluniau blwyddyn mewn gwaith
- Annog staff i ddefnyddio'r Gymraeg yn y gwaith ac annog y staff a'r myfyrwyr fel ei gilydd i fachu ar y cyfleoedd sydd ar gael i ddysgu a gloywi'r iaith.
- Bod yn ysbardun i sicrhau mwy o ymwybyddiaeth, dealltwriaeth ac integreiddio diwylliannol o ran Cymru a'r byd.

Mae ein hunaniaeth yn rhan annatod o'n lleoliad daearyddol ac rydym yn dal i wneud cyfraniad arwyddocaol i ddiwylliant a hunaniaeth Cymru, yn lleol ac yn genedlaethol.

Mae'r Brifysgol yn dal i ddathlu ei hamrywiaeth ieithyddol a diwylliannol. A hithau'n ddarparwr blaenllaw o addysg drwy gyfrwng y Gymraeg, mae'n cydnabod pwysigrwydd cefnogi'r rhai sydd am astudio neu fyw drwy gyfrwng y Gymraeg; mae ein rhaglenni astudio'n adlewyrchu hynny.

Mewn cyd-destun ehangach, mae ein Canolfan i'r Celfyddydau yn hybu'r Gymraeg a diwylliant Cymru drwy ei raglen uchel ei bri o ddigwyddiadau. Mae niferoedd sylweddol o'r staff yn dal i dderbyn y gwersi Cymraeg am ddim o fewn y Brifysgol ac mae'r staff yn cael eu hannog i ddefnyddio'r Gymraeg yn y gweithle.

Yn ystod 2017-18 cadarnhaodd y Brifysgol ei hymrwymiad i'r Gymraeg a diwylliant Cymru drwy gyhoeddi y byddai neuadd breswyl Pantycelyn yn cael ei hailwampio a'i datblygu. Bydd yr adeilad eiconig yn cynnig ystafelloedd cyfoes o safon uchel gyda'u cyfleusterau eu hun, mewn amgylchedd Cymraeg, ynghyd â swyddfeydd i Undeb Myfyrwyr Cymraeg Aberystwyth.

Cadair Eisteddfod Genedlaethol 2017: gwaith Rhodri Owen a astudiodd yn yr Ysgol Gelf ym Mhrifysgol Aberystwyth ac a raddiodd mewn Celfyddyd Gain..

ADOLYGIAD STRATEGOL (parhad)

Adolygiad Ariannol

Mae Prifysgol Aberystwyth yn gweithredu mewn hinsawdd heriol, yn academiaidd ac yn economaidd, ond er gwaethaf hynny, mae'n dal i lwyddo i reoli ei sefyllfa ariannol yn ofalus. Yn unol â'r disgwyl, mae diffyg y Brifysgol yn parhau, cyn ystyried yr enillion a'r colledion eraill a'r rhan sydd ganddi mewn mentrau ar y cyd, a chanlyniadau cysylltiedig (diffyg gweithredol). Mae'r diffyg gweithredol i'r flwyddyn hyd at 31 Gorffennaf 2018, sef £7.5 miliwn, (£2.4 miliwn yn 2016-17) yn unol â'r disgwyl ac â rhagolygon Strategaeth Ariannol y Brifysgol.

Ar ôl cael diffygion ariannol ers sawl blwyddyn yn olynol, mae bygythiadau sylweddol o hyd i gynaliadwyedd ariannol y Brifysgol yn y tymor byr a'r tymor canolig. Er mwyn mynd i'r afael â'r materion hyn, cymeradwyodd y Brifysgol ei Chynllun Gweithredu Cynaliadwyedd yn 2017 (CGC), gyda'r nod o sicrhau cymaint o incwm â phosib, lleihau costau rhedeg y sefydliad a'i roi ar sylfaen gynaliadwy at y dyfodol. Mae'r Cynllun yn ymdrin â chyfnod o bum mlynedd ac mae'n cynnwys adolygiad gofalus o'r portffolio academiaidd, i sicrhau bod ei gwaith dysgu yn gynaliadwy ac yn adlewyrchu arbenigedd yr adnoddau academiaidd yn ogystal â gofynion myfyrwyr yr 21ain ganrif a'r gymdeithas sydd ohoni. Mae gwireddu'r Cynllun hwnnw yn hanfodol i strategaeth y Brifysgol yn y dyfodol, ac i osod y sylfeini am strategaeth ariannol gynaliadwy, er mwyn i'r Brifysgol allu gwireddu ei hamcanion strategol.

Mae ein Strategaeth Ariannol wedi'i llunio felly i gyd-fynd â'r CGC ac i sicrhau hyfywedd a chynaliadwyedd hirdymor y Brifysgol drwy greu cynlluniau ariannol sy'n canolbwyntio ar y myfyrwyr ac sy'n golygu bod y ddarpariaeth academiaidd yn cyd-fynd ag anghenion y myfyrwyr. At hynny, yn ystod y flwyddyn rydym wedi cynnal adolygiad trylwyr o'n gofynion o ran Ystadau, ynghyd â buddsoddi cyfalaf sylweddol yn yr adeiladau presennol ac adnoddau newydd wrth i Aberystwyth fuddsoddi yn ei dyfodol. Yn ystod 2017-18 gwnaed cynnydd sylweddol â'r Cynllun Gweithredu Cynaliadwyedd. Mae'r Brifysgol wedi gosod rheoliadau tyn ar gostau ac wedi aildrefnu meysydd penodol; eisoes gwelwyd bod meysydd allweddol o wariant yn lleihau, a fydd yn golygu y bydd y costau gwaelodol hwythau'n lleihau yn y dyfodol.

Wrth i'r Brifysgol roi ei chynlluniau ar waith yng nghyd-destun toriadau ar wariant cyhoeddus, mae'r ansicrwydd cyffredinol sy'n deillio o'r Refferendwm ar ein haelodaeth o'r UE a'r angen - a gafodd lawer o sylw cyhoeddus - i ddiwygio pensiynau o fewn y sector, gwnaethpwyd cynnydd sylweddol eisoes tuag at sicrhau y bydd Aberystwyth yn ariannol gynaliadwy yn y dyfodol. Mae canlyniadau'r Brifysgol i 2017-18 a'i chyfeiriad ariannol strategol yn golygu ein bod ar y trywydd iawn i gael gweddill cymedrol yn 2019-20, yn unol â'n Strategaeth Ariannol.

Cwmpas y Datganiadau Ariannol

Mae'r Datganiadau Ariannol cyfun yn dal i gynnwys canlyniadau cyflawn Campws Arloesi a Menter Aberystwyth Cyf (CAMA) ac Aberystwyth Limited (ein campws ar Fawrisiws).

Canlyniadau Ariannol am y Flwyddyn

Mae'r £7.5 miliwn o ddiffyg gweithredol a gafwyd i'r flwyddyn yn cyd-fynd â'r disgwyliadau ac yn arwydd o flwyddyn drawsnewidiol i'r Brifysgol, wrth iddi roi'r trefniadau gweithredu newydd ar waith ac ymgorffori'r newidiadau a nodwyd yn y CGC.

Mae'r diffyg gweithredol yn cyd-fynd â'n Strategaeth Ariannol fanwl ac â rhagdybiaethau'r CGC. Mae buddiannau ariannol y gwaith i ailgyfeirio strategaeth y Brifysgol, sy'n deillio o'r CGC, wedi dechrau dod i'r amlwg yn 2017-18, gyda gwelliannau mesuradwy pellach a gynllunnir ar gyfer 2018-19. Yn ystod y flwyddyn, gwnaeth y Brifysgol gynnydd da tuag at sicrhau arbedion drwy weithredu newidiadau a nodwyd yn y CGC, ac er bod cryn waith pellach i'w wneud eto, mae'r Brifysgol ar y trywydd iawn i gael yr arbedion y cytunwyd arnynt, sef £11.4 miliwn dros 2 flynedd. Daw'r rhan fwyaf o'r arbedion hyn drwy leihau costau staff, sef £8.3 miliwn yn y flwyddyn, mewn ymateb i'r ffaith bod niferoedd y myfyrwyr wedi lleihau.

Yn unol â'r cynlluniau, mae ein gwariant yn 2017-18 yn cynnwys gwariant sylweddol ar 'gostau newid' £2.9 miliwn (£0.7 miliwn yn 2016-17) na fydd, ar y cyfan, yn golygu gweithgarwch gwaelodol parhaol; mae'n weithgarwch penodol i'r tymor byr sy'n gysylltiedig â gweithredu'r CGC.

Mae Aberystwyth yn buddsoddi er mwyn gwireddu ei hamcanion strategol, sef yn benodol darparu dysgu ac ymchwil ardderchog yn y tymor hir, gan gynnwys y buddsoddiadau cyfalaf cysylltiedig er mwyn darparu sylfaen i'r amcanion hynny. Mae ein cynlluniau datblygu cyfalaf uchelgeisiol yn cynnwys sicrhau'r adnoddau ymchwil diweddaraf ar Gampws Arloesi a Menter Aberystwyth, gyda chefnogaeth grantiau sylweddol gan ein partneriaid buddsoddi yn UKRI ac WEFO. Bydd y gwaith adeiladu yn dechrau yn 2017-18 ac yn parhau drwy 2018-19; bydd yr adnoddau ymchwil newydd yn weithredol yn 2019-20.

ADOLYGIAD STRATEGOL (parhad)

Crynodeb o Ganlyniadau'r Grŵp

	2017-18 £m	2016-17 £m
Incwm	118.0	124.7
Gwariant	125.5	127.1
Diffyg cyn enillion a cholledion eraill	(7.5)	(2.4)
Cyfran o'r incwm/gost o Fentrau ar y Cyd	-	-
Elw o ar ôl gwerthu asedau sefydlog	0.1	0.1
Enillion o fuddsoddiadau	1.9	3.7
(Diffyg) / Gweddill cyn treth	(5.5)	1.4
Treth	-	(0.2)
Gweddill /(Diffyg) ar ôl treth	(5.5)	1.2
Enillion / (colledion) actiwaraidd ar y cynlluniau pensiwn	11.5	(2.0)
Cyfanswm incwm cynhwysfawr	6.0	(0.8)

Mae'r Brifysgol wedi cydnabod £1.6 miliwn (£dim yn 2016-17) o golled drwy golli gwerth, sy'n ymwneud â'r gwahaniaeth rhwng cyfartaleddau tri phrasiad a gawsom ar y tir a'r adeiladau sydd gennym ar werth, a'u gwerth cyfredol yn ôl y llyfr. Sylwer: mae'r golled drwy golli gwerth asedau sefydlog (£1.6 miliwn) wedi'i gwrthbwysio i raddau helaeth gan brisiad cilyddol a gofnodir o fewn yr Arian wrth Gefn wrth Ailbrisio (£1.3 miliwn).

Mae gwerth buddsoddiadau'r Brifysgol ei hunan hefyd yn anodd ei ragfynegi gan ei fod yn dibynnu ar gyfraddau'r farchnad ac fe ellir cael enillion neu golledion mawr ar fuddsoddiadau o ganlyniad i hynny. I'r flwyddyn 2017-18 cafodd y Brifysgol £1.9 miliwn (£3.7 miliwn yn 2016-17) o enillion heb eu gwireddu.

Mae'r Brifysgol hefyd wedi cofnodi £11.5 miliwn o enillion actiwaraidd yn 2017-18 (colled o £2.0 miliwn yn 2016-17), yn unol â chyfarwyddiadau ein cynghorwyr annibynnol, Mercers, o ran y cronfeydd pensiwn.

Asesu Iechyd Ariannol

Mae'r Brifysgol yn defnyddio sawl Dangosydd Perfformiad Allweddol i fonitro ei hiechyd ariannol. Er bod y canlyniadau i 2017-18 yn dangos bod y perfformiad wedi gwaethygu, maent yn cyd-fynd â'r rhagolygon i'n Strategaeth Ariannol ac rydym yn dal i fod ar y trywydd iawn i gael ein gweddill gweithredol ac i allu glynu wrth amserlenni ein hamcanion buddsoddi cyfalaf. Rhagwelir y bydd y mesuriadau iechyd ariannol yn gwella yn 2018-19 ac wedi hynny, wrth i'r Brifysgol lwyddo i ailgyfeirio ei strategaeth ac wrth i fuddiannau ariannol cyflawn y CGC ddwyn ffrwyth.

Mesur Iechyd Ariannol	2017-18	2016-17	2015-16	2014-15
Mesurau cronfeydd wrth gefn (diwrnodau)				
Sicrwydd cronfa gynradd wrth gefn (arian parod)	92 diwrnod	115 diwrnod	149 diwrnod	142 diwrnod
Sicrwydd cronfa wrth gefn (yn ôl y llyfr)	171 diwrnod	139 diwrnod	88 diwrnod	107 diwrnod
Cymhareb y ddyled (dyled allanol/arian parod)	236%	199%	121%	126%
Cymhareb twf y fantolen	4.0%	(0.5%)	(7.9%)	(0.1%)
Ailgyflenwi incwm				
Canlyniad a gedwir (% o'r incwm)	(6.4%)	(1.9%)	(4.2%)	(3.1%)

ADOLYGIAD STRATEGOL (parhad)

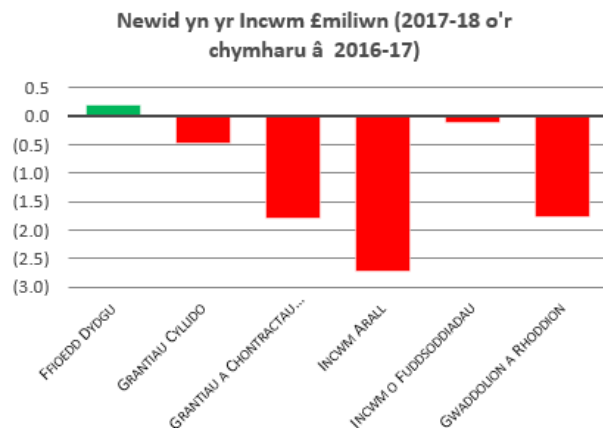
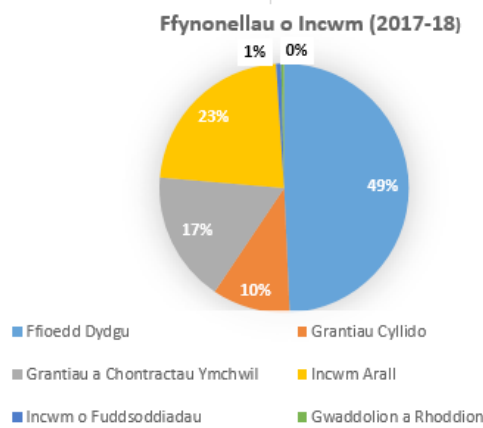
Mae sicrwydd y gronfa Gynradd (arian parod wrth gefn) wedi gwaethgu i 92 diwrnod o 115 diwrnod, sy'n deillio o £6.1 miliwn o gwmp mewn arian parod ac arian cyfatebol. Mae sicrwydd y Gronfa Gyffredinol (Ddifyfyngiad) Wrth Gefn wedi codi o 139 diwrnod i 171 oherwydd y gweddill gweithredu yn ystod y flwyddyn sy'n deillio o'r Gronfa Incwm a Gwariant Ddifyfyngiad wrth Gefn ac o drosglwyddo buddsoddiadau o'r gwaddolion wrth gefn.

O ganlyniad i'r gostyngiad yr arian parod, mae cymhareb y ddyled wedi gwanhau o 199 y cant i 236 y cant.

Mae gwerth y Fantolen wedi cynyddu o £149.0 miliwn i £155 miliwn sy'n deillio yn bennaf o'r enillion actiwaraid ar y cynlluniau pensiwn.

Mae'r canlyniad negyddol a gedwir yn cynrychioli diffyg am y flwyddyn fel cyfran o gyfanswm yr incwm.

Felly mae angen i'r Brifysgol beidio â mynd y tu hwnt i'w gallu ariannol ac mae angen gwireddu'r Cynllun Gweithredu Cynaliadwyedd.

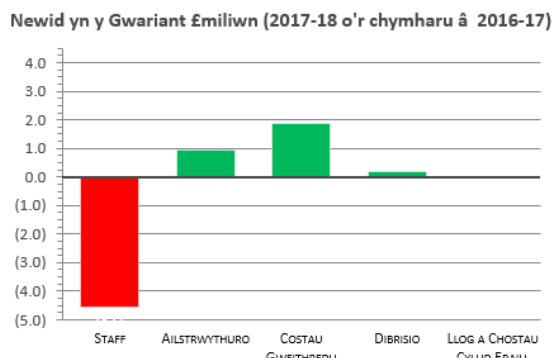
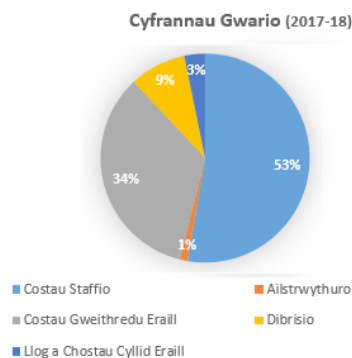

Incwm

Y gostyngiad yn y grantiau adnewyddol gan y Cyngor Cyllido, y cwmp yn y grantiau cyfalaf sydd wedi'u cofnodi yn ystod y flwyddyn, a llai o waddolion sy'n cyfrif am y rhan fwyaf o'r gostyngiad yn yr incwm, sef £6.7 miliwn (5 y cant) o'i gymharu â 2016-17 (sylwer: cafodd y Brifysgol gymynrodd werth £2 filiwn yn ystod 2016-17, sy'n esbonio'r cwmp mewn gwaddolion yn y flwyddyn bresennol). Yn rhan o'r broses gyllido, mae'r Brifysgol wedi cynllunio ar gyfer y rhan fwyaf o'r gostyngiad hwn, ac felly mae lefelau'r incwm yn fras yn cyd-fynd â'n disgwyliadau cyllidebol. Mae Strategaeth Ariannol y Brifysgol yn dal i sicrhau bod y toriadau angenrheidiol yn y costau yn cyd-fynd â'r gostyngiadau mewn incwm, er mwyn cyflawni cynaliadwyedd ariannol.

Gwariant

Mae'r Brifysgol wedi rheoli ei chostau yn effeithlon drwy gynnal proses drylwyr a heriol wrth osod ei chyllideb, wedi'i chysylltu â'r newidiadau i wella effeithlonrwydd a amlinellwyd yn y Cynllun Gweithredu Cynaliadwyedd. Mae'r costau staffio wedi lleihau tua

ADOLYGIAD STRATEGOL (parhad)

£4.6 miliwn (6 y cant) o'u cymharu â'r flwyddyn gynt, ac mae mwy o doriadau gwariant yn yr arfaeth, wrth i'r Brifysgol gymryd camau i wella effeithlonrwydd ac wrth i staff fanteisio ar y cynllun Diswyddo Gwirfoddol.

Mae'r CGC hefyd wedi parhau â'r ymagwedd sy'n canolbwyntio ar reoli costau a sicrhau gwell gwerth am arian yn 2017-18; dyma'r prif gamau a gymerwyd i arbed arian:

- Ail-gyflunio strategol o'r Brifysgol a'i gweithgareddau
- Aildrefnu ffurfiol ar draws amryw adrannau a swyddogaethau gweithredol
- Rheolaeth lem ar gyflogi staff newydd ym mhob adran
- Rheolaeth wydn ar y gwariant ar nwyddau treuliadwy, gan gynnwys toriadau

Yn unol â'r cynlluniau, daeth rhai costau byrdymor ychwanegol i'r Brifysgol yn ystod 2017-18 er mwyn hwyluso'r newidiadau presennol angenrheidiol er mwyn sicrhau arbedion effeithlonrwydd. Mae'r costau penodol hyn wedi'u cynnal yn 2017-18, ac mae costau pellach wedi'u cyllido ar gyfer 2018-19, ond nid ydynt yn rhan o'r sylfaen waelodol o gostau ac o'r herwydd nid ydynt yn rhan o'n cynllunio i'r tymor hwy.

Cafwyd gwelliannau sylweddol yn y sylfaen waelodol o gostau yn 2017-18, yn enwedig o safbwynt costau staffio. Mae rheolaeth lem hefyd ar y gwariant ar nwyddau treuliadwy, wedi hwyluso drwy adolygu'r gyllideb yn drylwyr, gan gynnwys cyllidebu ar sylfaen sero, hybu cyfranogiad gan ddeiliaid cyllidebau, a dulliau ehangach o adrodd ariannol o fewn y Brifysgol. Mae'r Brifysgol wedi cydnabod bod heriau o hyd mewn manau penodol ac mae wedi datblygu cynlluniau gweithredu strategol i dargedu'r manau hynny.

Y Fantolen

At ei gilydd, mae gwerth yr asedau net wedi cynyddu £6.0 miliwn o'u cymharu â sefyllfa (£0.8 miliwn yn 2016-17). Daw hyn yn bennaf drwy leihau gwerth £13.9 (cynyddu o £0.3 miliwn yn 2016-17) o rwymedigaethau'r pensiynau.

£ miliwn	Asedau Sefydlog	Buddsoddiadau	Banc ac Arian Parod	Credydwy'r Hirdymor	Rhwymedigaeth Pensiynau
2017-18	231.0	39.4	24.8	98.3	23.4
2016-17	235.6	37.8	30.9	99.9	37.3
	↓	↑	↓	↓	↓

Buddsoddiadau Cyfalaf

Yn ystod y flwyddyn, gwariwyd £8.7 miliwn (£8.8 miliwn yn 2016-17) yn buddsoddi mewn offer a'r isadeiledd, wedi'u talu drwy ddefnyddio cronfeydd wrth gefn cyfredol a grantiau cyfalaf. O'r gwariant hwnnw, mae £2.4 miliwn (£2.1 miliwn yn 2016-17) yn gysylltiedig ag offer ymchwil newydd y talwyd amdanynt drwy grantiau. Mae'r elfennau eraill yn ymwneud â gwaith i wella'r profiad i fyfyrwyr ar y campws drwy uwchraddio ac adnewyddu llawer o'n hadnoddau, yn ogystal â gwneud gwaith a nodwyd yn y rhaglen gyfalaf 'Diogelu a Sefydlogi', sef ein rhaglen strategol ar ddatblygu ein Hystadau, a seiliwyd ar arolwg a wnaed ar gyflwr y Brifysgol i gyd. Mae'r gwaith adeiladu wedi dechrau ar safle Campws Arloesi a Menter Aberystwyth (CAMA) yng Ngogerddan, a bydd hynny'n darparu rhagor o adnoddau ymchwil o safon fyd-eang yn Aberystwyth. Roedd cyfanswm y cyfalaf a wariwyd yn llai na gwerth y dibrisio am y flwyddyn, a chyfanswm y gostyngiad yng ngwerth ein hasedau sefydlog oedd £4.6 miliwn (£2.1 miliwn yn 2016-17). £11.0 miliwn (£10.8 miliwn yn 2016-17) oedd cost y dibrisiant am y flwyddyn ac fe gafodd gwerth ein hasedau sefydlog ei leihau ymhellach drwy gofnodi colli gwerth, sef £1.6 miliwn (£dim yn 2016-17) a gwaredu gwerth £0.8 miliwn (£0.8 miliwn yn 2016-17) (gwerth net yn ôl y llyfr).

Ers 2013, mae Prifysgol Aberystwyth wedi buddsoddi mwy na £100 miliwn i ehangu a gwella ymhellach byth ar ein hadnoddau ardderchog o ran llety, dysgu ac ymchwil. Dyma un o'r buddsoddiadau mwyaf sylweddol yn hanes y Brifysgol. Bydd yr holl waith hwn yn sicrhau y bydd prifysgol hynaf Cymru mewn sefyllfa gref i oroesi heriau'r unfed ganrif ar hugain.

Buddsoddiadau

I'r Flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2018, cafwyd 6.8 y cant (2016-17 12.1 y cant) o adenillion ar fuddsoddiadau'r gwaddolion a buddsoddiadau'r brifysgol, o'u cymharu â 7.3 y cant, (2016-17 11.2 y cant) sef adenillion y meincnod polisi. Dyranid yr Eiddo oedd y rhan o'r portffolio a berfformiodd orau, yn dychwelyd 11.4 y cant (2016-17 7.6 y cant) am y flwyddyn. Ni chafwyd newidiadau o bwys i'r cronfeydd yr oedd gan y brifysgol fuddsoddiadau ynddynt yn y flwyddyn ariannol 2017-18.

ADOLYGIAD STRATEGOL (parhad)

Arian parod ac adneuon byrdymor

Yn unol â'n Strategaeth Ariannol, ar ddiwedd y flwyddyn roedd llif arian parod a hylifedd y Brifysgol ar £8.5 miliwn (£14.5 miliwn yn 2016-17) (Asedau Cyfredol Net). Er bod y sefyllfa o ran hylifedd ar ddiwedd y flwyddyn yn sefyllfa arferol ym mhroffil daliadau arian parod y Brifysgol, mae'r sefyllfa hylifedd wedi lleihau ers 2016-17, yn bennaf oherwydd proffil yr incwm a gafwyd oddi wrth y Cwmni Benthyciadau Myfyrwyr. Bwriedir ategu'r rhaglen o fuddsoddi Cyfalaf sylweddol dros y tair blynedd nesaf â Chyfleuster Credyd Cylchdroi a fydd yn golygu y bydd y Brifysgol yn gallu rheoli proffil ei llif arian parod cyfnewidiol blynyddol yn ystod y cyfnod hwnnw, ac ad-dalu'n llawn unrhyw greyd a ddefnyddir.

Oherwydd amseru'r llif o arian parod sy'n dod i mewn o'r Cwmni Benthyciadau i Fyfrwyr, mae'r Brifysgol yn monitro ei mantolen a'i hymrwymiaadau o ran arian parod yn rheolaidd drwy gyflwyno adroddiadau, drwy'r Cynllun Gweithredu Cynaliadwyedd, a thrwy ystyried ei chynlluniau a'i buddsoddiadau hirdymor. Yn unol â'r rhagolygon, mae ein mesuriadau sicrwydd arian parod wedi lleihau eto yn 2017-18 a disgwylir iddynt ddod i'w hisafbwynt yn 2018-19 cyn cynyddu o 2019-20 ymlaen wrth i holl fuddiannau effeithlonrwydd y CGC gael eu gwireddu.

Mae'r Brifysgol yn dal wrthi'n adolygu'r asedau sydd ganddi er mwyn gweld lle y gellir gwaredu rhai asedau nad oes mo'u hangen bellach. Yn ystod 2017-18, mae'r strategaeth hon wedi gwireddu cyfanswm o £0.82 miliwn (£0.13 miliwn yn 2016-17) o arian parod (net) sydd wedi'i ddefnyddio i gynnal ein gwelliannau a'n datblygiadau cyfalaf.

Prif faterion risg ac ansicrwydd

Mae Aberystwyth yn dal i fod ar y trywydd iawn i sicrhau'r buddiannau a ddaw o'r Cynllun Gweithredu Cynaliadwyedd ac fe fydd ar ei hennill yn ariannol o gael sylfaen gostau fwy effeithlon a llinellau adrodd symlach. Erys rhai materion o ansicrwydd i'r sector cyfan a fydd yn effeithio ar bob prifysgol, yn enwedig y rhai sy'n deillio o berthynas y DU â'r Undeb Ewropeaidd a sut y bydd hynny'n effeithio ar y niferoedd o fyfyrwyr a ddaw o'r UE ac ar incwm ymchwil.

Mae proses rheoli risg y Brifysgol yn cydnabod risgiau strategol, sef nodi'r risgiau mwyaf arwyddocaol i amcanion y Brifysgol, a hefyd ei risgiau gweithredol, sef y risgiau a allai effeithio ar bob maes gweithredu'r Brifysgol. Mae'r Cyngor yn diweddarau'r cofrestrau risg a'u hadolygu yn rheolaidd. Mae'r Brifysgol wedi nodi sawl risg o bwys ac mae'n eu monitro yn rheolaidd, ac mae ganddi strategaethau i'w lliniaru. Dyma grynodeb ohonynt:

Maes y Risg	Disgrifiad	Rheoli'r Risg
<i>Cynaliadwyedd a Chyllid</i>	Unrhyw newidiadau pellach yn y cyllid i Brifysgolion o ffynonellau cyhoeddus, gan gynnwys effeithiau unrhyw newidiadau i ffioedd myfyrwyr, ariannu ymchwil, ac effeithiau rhoi adolygiad Diamond ar waith; neu fethu â chyrraedd yr arbedion angenrheidiol yn y CGC, a fyddai'n effeithio ar gynaliadwyedd ariannol y sefydliad yn y tymor byr.	Mae'r Brifysgol yn cynllunio'n ddoeth ac mae wedi cynnal dadansoddiadau sensitifrwydd manwl o'r tybiaethau incwm yn rhan o'i Strategaeth Ariannol. Bydd y CGC yn trawsnewid y gwasanaethau, a thrwy hynny yn sicrhau gwasanaethau mwy effeithiol ac effeithlon.
<i>Denu Myfyrwyr</i>	Mae'r Brifysgol yn methu â denu a chadw digon o fyfyrwyr.	Mae'r Brifysgol yn cynllunio'n realistig ar gyfer y galw ac mae ganddi strategaethau ar waith i ddenu myfyrwyr, gan ganolbwyntio ar feysydd allweddol, gan ddatblygu rhwydweithiau rhyngwladol yn ogystal â chysylltiadau cryfion ag ysgolion lleol.
<i>Pensiynau</i>	Ailbrisiadau pellach neu gynydd yn y diffygion a asesir yn y cynlluniau pensiwn sy'n cynyddu'r arian parod sy'n dod allan o'r Brifysgol, neu a allai olygu bod y Brifysgol yn gyflogwr llai deniadol.	Mae'r ymgynghori ar y cynllun USS yn dal i fynd yn ei flaen, gyda goblygiadau sylweddol posib i'r sector. Mae Aberystwyth yn ceisio lliniaru'r risg hon drwy ail-lunio ei sylfaen gostau a sicrhau bod modd talu am ymrwymiaadau ariannol posib o'i gweithgareddau gweithredol. Mae cynnydd mewn cyfraniadau gan y cyflogwr wedi'u cynnwys yn ein Strategaeth Ariannol.

ADOLYGIAD STRATEGOL (parhad)

<i>Enw da</i>	Mae'r Brifysgol yn methu â chynnal ei enw da rhyngwladol am ansawdd ei dysgu a'i hymchwil.	Mae'r Brifysgol yn buddsoddi'n sylweddol yn y profiad mae'n ei ddarparu i'w myfyrwyr ac mewn ymchwil o safon fyd-eang. Mae'r llwyddiant a gafwyd yn y tablau cynghrair, y Fframwaith Rhagoriaeth Addysgu a'r Fframwaith Rhagoriaeth Ymchwil yn dyst i effeithiolrwydd strategaethau'r Brifysgol.
<i>Pobla Hyfforddiant</i>	Mae'r Brifysgol yn methu â denu a chadw staff dysgu a staff ategol o safon uchel ar draws portffolio ei gwaith, yn arwain at berfformiad gwael.	Mae'r Brifysgol yn cydnabod y natur gystadleuol iawn y farchnad Adnoddau Dynol. Cynhelir adolygiadau ar y mecanweithiau cydnabyddiaeth a gwobrwyo yn aml, ac mae Aberystwyth hefyd yn buddsoddi mewn rhaglenni hyfforddiant datblygu ac arweinyddiaeth.

Y Rhagolygon a'r Dyfodol

Mae cynllunio ariannol y Brifysgol ar gyfer y blynyddoedd hyd at 2021-22 wedi'i seilio ar ddarparu rhagoriaeth i fyfyrwyr. Mae'r sector addysg uwch yn dal i fynd yn fwyfwy cystadleuol, gyda mwy o gystadlaethau am fyfyrwyr ac am gyllid ymchwil. Wrth i bolisi'r llywodraethau a'r cyfundrefnau ariannu newid yn gyson, mae'r lliffoedd incwm yn mynd yn fwyfwy anodd eu rhagweld. Serch hynny, mae gan y Brifysgol hyder yn ei thybjaethau a'i mecanweithiau cynllunio at y dyfodol agos.

Roedd y nifer o fyfyrwyr a dderbyniwyd ym mis Medi 2018 yn cyd-fynd yn fras â'r disgwyliadau ac fe enillodd y Brifysgol y Flwyddyn am Ansawdd y Dysgu yng Nghyngor Prifysgolion Da y Times a'r Sunday Times i 2018. Ar ben hynny, roedd y Brifysgol ymhlith y 10 uchaf o holl sefydliadau addysg uwch y DU - a'r brifysgol orau yng Nghymru - am fodlonrwydd myfyrwyr yn yr Arolwg Cenedlaethol o Fyfyrrwyr yn 2017. Mae'r gwobrau hyn yn brawf bod y Brifysgol wedi llwyddo i berfformio'n well yn y meysydd allweddol hynny. Ein hamcanion strategol yw atgyfnerthu a manteisio ar y gwelliant hwnnw, a sicrhau bod Prifysgol Aberystwyth yn gyrchfan i fwyfwy o fyfyrwyr lle y gallant fyw a dysgu mewn amgylchedd eithriadol.

Rhaid i'r Brifysgol ddal at i ganolbwyntio ar farchnata ac ar ddenu myfyrwyr, yn rhai o Brydain a rhai rhyngwladol fel ei gilydd. Seilir ein strategaethau ar bortffolio o raglenni o ansawdd uchel a chanddynt hunaniaethau clir; ar berthynas dda â'n hysgolion bwydo; ac ar gyswllt unigol a chefnogol â'n hymgeiswyr. Mae'r blaenoriaethau sy'n rhoi sylfaen i'r elfennau o 'dwf' yn ein cynlluniau yw sefydlu darpariaeth dysgu sy'n gyson ragorol a sefydlu adran flaenllaw i gynnal gwaith marchnata a denu myfyrwyr. Mae'r ddwy flaenoriaeth hyn wedi'u hymgorffori yn ein Strategaeth Ariannol at y dyfodol, gyda chyllid ysgogol sylweddol i roi'r newidiadau angenrheidiol ar waith. Rydym hefyd wrthi'n adolygu gweithgareddau dysgu a denu myfyrwyr pob un o adrannau'r Brifysgol.

Er ein bod yn llwyddo i gynnal hylifedd ariannol, mae'r Brifysgol wedi gweld ei gweddillion arian parod yn lleihau, yn unol â'r cynlluniau, ac mae'n amlwg o hyd bod angen i'r perfformiad ariannol wella yn y dyfodol er mwyn sicrhau cynaliadwyedd yn y tymor hir. Mae'r Brifysgol ar y trywydd iawn i wneud hynny ac fe ddaliwn ati i gadw llygad barcud ar y llif arian parod a'r enillion gwaelodol, er mwyn parhau â'n gwaith ac i ddarparu sylfaen yr arian parod ar gyfer ein cynlluniau i fuddsoddi mwy o gyfalaf yn y dyfodol. Bydd ein Strategaeth Ariannol i'r blynyddoedd nesaf yn gweld rhaglen gyfalaf sylweddol yn mynd yn ei blaen, gan adeiladu ymhellach ar ein cryfderau creiddiol. Mae ein rhagolygon ariannol yn dangos sefyllfa gyllidebol dynn, ond eto fe fydd modd buddsoddi drwy gyllid ysgogi a mecanweithiau eraill, ac fe ragwelir y bydd y Brifysgol yn dychwelyd i sefyllfa lle y ceir gweddill cymedrol yn 2019-20.

Mae'r Brifysgol yn aelod o nifer o gynlluniau pensiwn (gweler nodyn 26) ac mae canlyniadau prosesau prisio yn dal i godi risgiau er, erbyn hyn, dim ond yr USS sy'n dal i fod ar agor i aelodau newydd. O gofio'r elfennau sylweddol hyn o ansicrwydd, mae'n bwysig bod y Brifysgol yn gwella ei pherfformiad ariannol ac yn rheoli'r gwariant sy'n codi wrth gael asedau sefydlog i sicrhau ei fod yn aros o fewn y symiau a ganiateir yn y Cynllun Gweithredu Cynaliadwyedd a'r cynlluniau ariannol a gymeradwyir gan y Cyngor hyd at 2021-22, ac wrth wneud hynny, yn sicrhau bod y newidiadau sy'n ofynnol yn ôl y Cynllun yn cael eu gwireddu, a hefyd bod modd denu myfyrwyr i astudio ar bob lefel yn y Brifysgol.

LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL A RHEOLAETH FEWNOL

Yn unol â Siarter Frenhinol Ategol Prifysgol Aberystwyth, fel y'i diwygiwyd yn 2018, Cyngor y Brifysgol yw "corff llywodraethol goruchaf y Brifysgol" ac mae'n gyfrifol am "benderfynu ar gyfeiriad strategol y Brifysgol ac am y modd y gweithredir materion ariannol a gweinyddol, a materion eraill y Brifysgol, yn unol â'i hamcanion".

Yn unol â manylion dogfennau llywodraethol y Brifysgol; mae'r Cyngor yn cynnwys: Aelodau Annibynnol (rhai ohonynt yn gwasanaethu ex-officio); aelodau staff ex-officio; ac aelodau cynrychioliadol a etholir gan y Senedd, y staff anacademaidd a'r myfyrwyr. Ni fydd cyfanswm aelodaeth y Cyngor yn fwy na 18 aelod â'r hawl i bleidleisio. Caiff y Cyngor hefyd gyfethol aelodau ychwanegol os dymuna wneud hynny, ar yr amod bod cyfanswm nifer yr aelodau yn cyd-fynd â'r Statud, er nad yw hynny'n digwydd ar hyn o bryd.

Aelodau Annibynnol anweithredol yw'r rhan fwyaf o aelodau'r Cyngor, nad ydynt yn aelodau o'r staff nac yn fyfyrwyr y Brifysgol. Ar ben hynny, mae swyddogaeth Cadeirydd y Cyngor - sydd ar gael i Aelod Annibynnol yn unig - wedi'i gwahanu oddi ar swyddogaeth Prif Weithredwr y Brifysgol, sef yr Is-Ganghellor.

Mae Prifysgol Aberystwyth wedi ymrwmo i hybu cydraddoldeb ac amrywioldeb, ac mae'n ymdrechu i fod yn gynhwysol ac i werthfawrogi natur amrywiol ei staff, ei myfyrwyr a'i chymuned. Hysbysebwr pob swydd wag am Aelodau Annibynnol y Cyngor yn allanol, ac mae croeso enwedig pan geir diddordeb o blith grwpiau a dangynrychiolir. Pan fynegir diddordeb yn un o'r swyddi hyn, fel rheol fe'u hystyriir gan is-grŵp o'r Pwyllgor Llywodraethu a Chydymffurfio Enwebiadau a'u pwysu a'u mesur yn ôl aelodaeth bresennol y Cyngor i sicrhau bod gan ei aelodau ystod o sgiliau sy'n bodloni gofynion y Brifysgol.

Mae'r Brifysgol yn anelu at ymgymryd â'i gwaith mewn modd moesegol yn unol â'r saith egwyddor a osodwyd yn Adroddiad Pwyllgor Nolan ar Safonau mewn Bywyd Cyhoeddus: sef anhunanoldeb, uniondeb, gwrthrychedd, atebolrwydd, bod yn agored, gonestrwydd, ac arweinyddiaeth.

Mae'r Brifysgol hefyd wedi ymrwmo i arddel yr arfer gorau ym mhob agwedd ar lywodraethu corfforaethol, gan roi ar waith yr egwyddorion craidd a'r saith elfen sylfaenol o lywodraethu fel y'u gosodwyd yn 'Cod Llywodraethu Addysg Uwch' Pwyllgor Cadeiryddion y Prifysgolion (Rhagfyr 2014, fel y'i diwygiwyd Mehefin 2018), yn ogystal â'r egwyddorion perthnasol a roddir yn 'Cod Llywodraethu Corfforaethol y DU' a gyhoeddwyd gan y Cyngor Adrodd Ariannol.

Mae prif gyfrifoldebau'r Cyngor wedi'u gosod yn Ystatudau ac Ordinhadau'r Brifysgol. Yn ôl yr arfer ac yn unol â'r Cod Rheoli Ariannol y cytunwyd arno â Chyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru, mae'r Cyngor yn dal iddo'i hun, ymysg pethau eraill, gyfrifoldeb am gymeradwyo datblygiadau a gwariant sylweddol, ac am sefydlu unrhyw is-gwmnïau ac am weithgareddau'r is-gwmnïau hynny.

Cyfarfu'r Cyngor bum gwaith yn ystod y flwyddyn academaidd 2017-18. Ymdrinnir â llawer o'r gwaith manwl cychwynnol gan sawl is-bwyllgor. I'r flwyddyn ariannol 2017-18 roeddent yn cynnwys: y Pwyllgor Archwilio a Risg; y Pwyllgor Cyllid a Strategaeth; y Pwyllgor Datblygu Proffesiynol, Staffio a Chydraddoldeb; a'r Pwyllgor Taliadau Uwch. O'r flwyddyn academaidd 2018-19 ymlaen, mae prif is-bwyllgorau llywodraethu'r Brifysgol yn cynnwys: Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd; Pwyllgor Llywodraethu a Chydymffurfio; Pwyllgor Taliadau; a Phwyllgor Adnoddau a Pherfformiad.

Mae pob un o'r is-bwyllgorau hyn yn cyflwyno eu hadroddiadau i'r Cyngor, ac mae pob un wedi'i sefydlu'n ffurfiol â'i glych gorchwyl ei hun a chyfran o'i aelodau yn dod o blith Aelodaeth Annibynnol y Cyngor. Mae gwybodaeth fanwl am aelodaeth a chyfrifoldebau'r is-bwyllgorau hyn i'w chael ar ein gwefan.

Sefydlwyd y Pwyllgor Taliadau i ystyried a phennu materion sy'n ymwneud â thalu Staff Uwch yn y Brifysgol, o fewn fframwaith cyffredinol a gymeradwywyd gan y Cyngor. Wrth gytuno i unrhyw newidiadau i dâl yr Is-Ganghellor, y Dirprwy Is-Gangellorion ac aelodau penodol eraill o'r Staff Uwch, mae'r Pwyllgor Taliadau yn ystyried i ba raddau y gellir fforddio unrhyw benderfyniadau o'r fath. Mae'r Pwyllgor Taliadau yn rhoi adroddiadau i'r Cyngor ar ei holl benderfyniadau.

Yn y pen draw, Cyngor y Brifysgol sy'n gyfrifol am drefniadau rheoli mewnol y Brifysgol ac am arolygu effeithiolrwydd y trefniadau hynny. Bwriad trefniadaeth o'r fath yw rheoli'r risg o fethu â chyflawni amcanion busnes yn hytrach na chael gwared a'r risg honno, a bydd yn cynnig sicrwydd rhesymol yn unig – nid sicrwydd absoliwt – yn erbyn camdatgan neu golled sylweddol.

Cred y Cyngor fod proses barhaus ar gyfer canfod, cloriannu a rheoli risgiau arwyddocaol y Brifysgol; ac iddi fod ar waith ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2018 a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad blynyddol a'r datganiadau ariannol; ei bod yn cael ei hadolygu gan y corff llywodraethol yn rheolaidd; a'i bod yn cydymffurfio â chanllawiau rheoli mewnol i Gyfarwyddwyr yng Nghod Llywodraethu Corfforaethol y DU, fel y'i diwygiwyd gan Grŵp Cyfarwyddwyr Cyllid Prifysgolion Prydain.

LLYWODRAETHU CORFFORAETHOL A RHEOLAETH FEWNOL (parhad)

Mae'r Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd yn gyfrifol am gwrdd â'r Archwilwyr Allanol i drafod canfyddiadau archwiliadau, ac am gwrdd â'r Archwilwyr Mewnol i ystyried adroddiadau manwl ar archwiliadau mewnol ac argymhellion i wella trefniadau rheoli mewnol y Brifysgol, ynghyd ag ymateb y rheolwyr a'u cynlluniau gweithredu. Mae'r is-bwyllgor hwn hefyd yn monitro sut y glynir wrth y gofynion rheoliadol, ac yn arolygu datganiadau ariannol blynyddol y Brifysgol ynghyd â'r polisiau cyfrifo. Ar ben hynny, gellid gofyn iddynt archwilio i unrhyw enghreifftiau lle na chydymffurfiwyd â deddfwriaeth a rheoliadau eraill.

Er bod uwch-swyddogion gweithredol yn mynd i gyfarfodydd y Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd yn ôl yr angen, nid ydynt yn aelodau o'r is-bwyllgor hwnnw, a gall aelodau'r is-bwyllgor gwrdd â'r Archwilwyr ar eu pen eu hunain er mwyn cael trafodaethau annibynnol.

Mae gan Weithrediaeth y Brifysgol brosesau ffurfiol sydd ar waith i gloriannu a rheoli risgiau sylweddol y mae'r Brifysgol yn eu hwynebu. Mae hynny'n cynnwys nodi'r mathau o risgiau y mae'r Brifysgol yn eu hwynebu, gan eu blaenoriaethu o ran eu heffaith ddichonol ac o ran pa mor debygol ydynt o ddigwydd, a chytuno ar ffyrdd o leihau'r risgiau hynny. Mae'r risgiau hyn yn cynnwys risgiau i'w busnes, ei gweithredu, ei henw da a'i chyllid, ac maent yn cael eu monitro, ynghyd â'r dulliau rheoli cysylltiedig, yn gyson. Cyflwynir yr adroddiadau ac argymhellion priodol i'r Cyngor, drwy law'r Pwyllgor Archwilio, Risg a Sicrwydd.

Mae gan y Brifysgol Gynllun Cyhoeddi y cytunwyd arno sy'n pennu'r wybodaeth a fydd yn cael ei darparu gan y sefydliad i'r cyhoedd. Ceir mwy o wybodaeth ar ein gwefan. Ar ôl i'r datganiadau ariannol gael eu cymeradwyo'n ffurfiol gan y Cyngor, fe'u cyhoeddir ar wefan y Brifysgol, ynghyd â'r datganiadau sy'n ymwneud â blynyddoedd academiaidd ac ariannol blaenorol.

DATGANIAD O'R BUDD CYHOEDDUS

Mae Prifysgol Aberystwyth yn elusen gofrestredig (Rhif 1145141) yn unol â thelerau Deddf Elusennau 2011. Wrth bennu ac adolygu nodau ac amcanion y Brifysgol, mae Cyngor y Brifysgol yn rhoi ystyriaeth briodol i ganllawiau cyffredinol y Comisiwn Elusennau ar y budd cyhoeddus a'r canllawiau ategol i elusennau a sefydlwyd at ddibenion addysgiadol.

Ers 1872 mae'r Brifysgol yn hybu rhagoriaeth mewn ymchwil a dysgu o dan ei harwyddair, 'Nid byd, byd heb wybodaeth'. Credwn yn gryf y dylai profiad y myfyriwr feithrin chwilfrydedd academaidd, ac awydd am ddysg a datblygu personol sy'n para gydol oes ac sy'n trawsnewid bywydau. Rydym yn gwerthfawrogi arloesedd a rhagoriaeth mewn ymchwil ym mhob maes a disgyblaeth, ac rydym yn annog gwaith ar draws y disgyblaethau cael hyd i atebion i heriau byd-eang. Rydym am chwalu'r meini tramgwydd sy'n rhwystro pobl rhag gallu manteisio ar addysg ac yn cydweithio'n agos â'r gymuned er mwyn sicrhau bod y drysau i'n darpariaeth yn cael eu hagor yn lletach.

Dysgu

Ein cenhadaeth greiddiol yw cynhyrchu graddedigion hyddysg, medrus a hyderus sydd wedi'u paratoi'n drylwyr i fyd gwaith ac i waith y byd. Rydym yn gwneud hynny drwy ddarparu dysgu rhagorol ar draws 18 maes academaidd a thrwy ymgorffori cyflogadwyedd, sgiliau trosglwyddadwy a materion dinasyddiaeth fyd-eang yn ein cwricwlwm. Rydym yn cefnogi amrywiaeth o brosiectau ar gyfer dysgu yn y gymuned, sy'n cynnwys mwy na 100 o gyrsiau dysgu gydol-oes mewn ieithoedd, ac yn y gwyddorau, y celfyddydau a'r dyniaethau, ar gampws y Brifysgol ac mewn lleoliadau cymunedol ar draws Cymru, drwy bortffolio o gyrsiau rhan-amser ac undydd, a dosbarthiadau nos. Rydym yn cydnabod ein dyletswydd arbennig i hyrwyddo cysylltiadau cyfrwng-Cymraeg ac i hybu'r Gymraeg ac rydym yn chwarae rhan weithredol wrth annog myfyrwyr Cymraeg i ddilyn eu hastudiaethau drwy gyfrwng y Gymraeg.

Ymchwil

Mae gennym hanes hir ac anrhydeddus o ymgymryd â gwaith ymchwil blaenllaw sydd o bwysigrwydd rhyngwladol, gan ymchwilio i'r prif heriau sy'n wynebu'r gymdeithas, gan gynnwys newid yn yr hinsawdd a'r amgylchedd, anghydraddoldeb byd-eang, ymchwil i'r gofod, economeg ryngwladol, deallusrwydd artiffisial a hunaniaethau diwyllianol. Rydym wrthi'n ymsefydlu fel canolfan ar gyfer ymchwil gydwethredol â busnesau drwy ein campws newydd sydd yn yr arfaeth, y Campws Arloesi a Menter. Mae'r gymuned yn dod i gyswllt â'n gwaith ymchwil drwy weithgareddau megis y rhaglenni iechyd a lles, gwaith 'labordy'r traeth', gweithdai roboteg, y caffi gwyddoniaeth misol, darlithoedd cyhoeddus a chanolfan ymchwil ucheldiroedd newydd, sy'n darparu cyfle i weithio gydag ysgolion.

Ehangu Cyfranogiad

Mae ein dull o ehangu'r drysau i addysg uwch yn cynnwys prosiectau i godi uchelgais ymhlith y rhai sy'n gadael ysgol, ac rydym yn cydweithio'n agos ag ysgolion a'r gymuned leol i wella sgiliau, yn enwedig yn y pynciau STEM (Gwyddoniaeth, Technoleg, Peirianeg a Mathemateg). Rydym yn darparu ystod gynhwysfawr o Fwrsariaethau, Ysgoloriaethau Mynediad a Gwobrau, gan gynnwys bwrsariaethau i fyfyrwyr ar raglenni ymchwil uwchraddedig, a ariennir drwy waddolion a ariannwyd gan gyn-fyfyrwyr a'r Brifysgol. Rydym yn darparu fframwaith o gefnogaeth ariannol i sicrhau bod myfyrwyr o bob cefndir yn gallu manteisio ar Addysg Uwch. Rydym hefyd yn darparu ystod o gymorth academaidd a phersonol a dargedir at fyfyrwyr i'w helpu i aros yn y brifysgol ac i hybu eu llwyddiant. Rydym yn gweithio gydag amryw gyrff, gan gynnwys Stonewall, Buttle UK, Athena SWAN, yr Uned Her Cydraddoldeb, a Chomisiynydd y Gymraeg, ac rydym yn falch o gael cydnabyddiaeth genedlaethol am ein gwaith yn y meysydd hyn, gan gynnwys cael ein rhoi ar y rhestr fer am wobwr Adnoddau Dynol Prifysgolion am y gynhadledd 'Dyfodol Traws Ni', a sefydlwyd yn 2017. Rydym wedi dringo i safle 56 ym Mynegai 2018 Stonewall ar Gydraddoldeb yn y Gweithle.

Cyrhaeddiad Rhyngwladol

Cymuned ryngwladol ffyniannus ydym, yn croesawu staff a myfyrwyr o dros 90 o wledydd o bob cwr o'r byd, ac yn cydweithio â sefydliadau, busnesau a chyrff ledled y byd. Rydym wedi datblygu partneriaethau ag ysgolion yng Nghorea yn ogystal â sefydliadau yn Fiet-nam a sawl sefydliad addysg uwch ym Malaysia, yn ogystal â chroesawu ysgolheigion Fulbright ac ysgolheigion Newton.

DATGANIAD O'R BUDD CYHOEDDUS (parhad)

Cyswllt â'r Gymuned

Mae gennym gyswllt cryf â'n cymuned leol drwy ein Canolfan i'r Celfyddydau a'i rhaglenni diwylliannol bywiog sy'n cynnwys theatr, cerddoriaeth, sinema, arddangosfeydd yn yr orielau, gwyliau ffilm a llenyddiaeth, dosbarthiadau dawnio, prosiectau'r haf i blant ysgolion a dosbarthiadau nos a gweithdai i oedolion. Mae'r ganolfan yn denu 633,000 o ymwelwyr y flwyddyn. Rydym yn ymfalchïo hefyd yn ein gwaith partneriaethol â Llyfrgell Genedlaethol Cymru ac ag ysgolion lleol a grwpiau cymunedol, ac elusennau megis Mind, y Bad Achub ac Ambiwylans Awyr Gorllewin Cymru. Rydym yn annog ein staff a'n myfyrwyr i wirfoddoli ac rydym yn falch o'r rhan y mae'r ddau yn ei chwarae mewn gweithgareddau megis gwaith gyda menywod ar brofiannaeth, gwaith cyfreithiol 'pro-bono', cadwraeth ar lan y môr, a gwirfoddoli i Frigâd Ambiwylans Sant Ioan. Rydym yn cynnig gwasanaethau i fusnesau rhanbarthol. Rydym yn cefnogi'r ysbyty lleol a rhaglenni iechyd cymunedol, ac yn darparu adnoddau chwaraeon a dosbarthiadau o safon uchel i'r gymuned leol (gan gynnwys dosbarthiadau chwaraeon, clybiau chwaraeon yn ystod y gwyliau, gweithgareddau i hybu iechyd a lles pobl dros eu 50 oed a chysiau 'AquaFit' yn ein pwll nofio).

DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU'R CYNGOR O RAN Y DATGANIADAU ARIANNOL CYFUN

Mae'r Cyngor yn gyfrifol am baratoi datganiadau ariannol cyfun yn unol â gofynion y Memorandwm Sicrwydd ac Atebolrwydd a gyhoeddwyd gan Gyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru, ac unrhyw gyfreithiau a rheoliadau sy'n berthnasol.

Mae'n ofynnol arno baratoi datganiadau ariannol i grŵp y Brifysgol a'r rhiant-gorff yn unol â safonau cyfrifeg y DU a'r gyfraith berthnasol (Ymarfer Cyfrifeg a Dderbynnir yn Gyffredinol yn y DU), gan gynnwys FRS 102 sef y Safon Adrodd Ariannol sydd ar waith yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon. Ar ben hynny, mae'n ofynnol yn ôl y Memorandwm Sicrwydd ac Atebolrwydd fod y datganiadau ariannol yn cael eu paratoi yn unol â Datganiad 2015 ar Arferion Cymeradwy - Cyfrifeg mewn Addysg Bellach ac Uwch, yn unol â gofynion Cyfarwydddeb Cyfrifon CCAUC i sefydliadau addysg uwch. Mae'n ofynnol ar y cyfarwyddwyr baratoi datganiadau ariannol sy'n rhoi darlun gwir a theg o gyflwr materion grŵp y Brifysgol a'r rhiant-gorff, ac o'u hincwm a'u gwariant, eu henillion a'u cholledion, a'r newidiadau yn y cronfeydd wrth gefn am y cyfnod hwnnw.

Wrth baratoi pob un o ddatganiadau ariannol grŵp y Brifysgol a'r rhiant-gorff, mae'n ofynnol ar y cyfarwyddwyr:

- ddewis polisiau cyfrifeg addas a'u gweithredu'n gyson;
- gwneud asesiadau ac amcangyfrifon rhesymol a synhwyrol;
- datgan a yw safonau cyfrifeg perthnasol y DU wedi'u dilyn, a datgelu unrhyw wahaniaethau o sylwedd yn y drefn, a'u hegluro yn y datganiadau ariannol;
- asesu a yw grŵp y Brifysgol a'r rhiant-gorff yn gallu parhau ar sail busnes parhaus, gan ddatgelu, fel y bo'n briodol, unrhyw faterion sy'n berthnasol i'r gallu hwnnw; a
- defnyddio'r dull o gyfrifo ar sail busnes parhaus oni bai ei bod hi'n fwriad ganddo ddirwyn grŵp y Brifysgol neu'r rhiant-gorff i ben neu atal eu gweithredoedd, neu os nad oes ganddo ddewis amgen realistig heblaw gwneud hynny.

Y Cyngor sy'n gyfrifol am gadw cofnodion cyfrifeg digonol sy'n ddigon manwl i ddangos ac esbonio trafodion rhiant-gorff y Brifysgol, ac sy'n datgelu â chywirdeb rhesymol, ar unrhyw adeg, sefyllfa ariannol rhiant-gorff y Brifysgol fel y gallai sicrhau bod ei ddatganiadau ariannol yn cydymffurfio â'r ddeddfwriaeth berthnasol ac â safonau cyfrifeg perthnasol eraill. Mae'n gyfrifol am unrhyw reolaeth fewnol sydd yn ei farn ef yn angenrheidiol er mwyn gallu paratoi datganiadau ariannol heb gamddatganiad o sylwedd, boed hynny'n deillio o dwyll neu o amryfusedd. Mae ganddo gyfrifoldeb cyffredinol am gymryd unrhyw gamau sydd yn rhesymol o fewn ei allu i ddiogelu asedau'r grŵp ac i atal a darganfod unrhyw dwyll neu arferion afreolaidd eraill.

Y Cyngor sy'n gyfrifol hefyd, yn ôl y Memorandwm Sicrwydd ac Atebolrwydd, am:

- sicrhau bod y cyllid a ddaw oddi wrth CCAUC a chyrrff cyllido eraill yn cael ei ddefnyddio dim ond i'r pwrpas a nodwyd wrth ei roi, a hynny'n unol â'r Memorandwm Sicrwydd ac Atebolrwydd ac yn unol ag unrhyw amodau eraill y bydd CCAUC yn eu gosod o bryd i'w gilydd;
- sicrhau bod rheoliadau trefniadau ariannol a rheolaeth addas ar waith i ddiogelu cyllid cyhoeddus yn ogystal â chyllid a ddaw o ffynonellau eraill; a
- sicrhau bod adnoddau a gwariant y brifysgol yn cael eu rheoli'n ddarvoudus, yn effeithlon, ac yn effeithiol.

Y Cyngor sy'n gyfrifol am gynnal y wybodaeth gorfforaethol ac ariannol a gyhoeddir ar wefan y Brifysgol, ac am ei chywirdeb. Nid yw'r gwaith a wneir gan yr archwilyr yn cynnwys ystyriaeth o'r materion hyn ac, o ganlyniad, nid yw'r archwilyr yn derbyn cyfrifoldeb am unrhyw newidiadau a all fod wedi digwydd i'r datganiadau ariannol ers iddynt gael eu cyflwyno ar y wefan.

Gall deddfwriaeth yn y Deyrnas Unedig sy'n ymwneud â pharatoi a dosbarthu datganiadau ariannol fod yn wahanol i'r ddeddfwriaeth mewn awdurdodaethau eraill.

ADRODDIAD YR ARCHWILIWR ANNIBYNNOL I GYNGOR PRIFYSGOL ABERYSTWYTH

Barn

Rydym wedi archwilio datganiadau ariannol Prifysgol Aberystwyth i'r flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2018, sy'n cynnwys y Datganiad Cyfun a Datganiad y Brifysgol o Incwm Cynhwysfawr, y Datganiad Cyfun a Datganiad y Brifysgol o Newidiadau yn yr Arian Wrth Gefn, y Fantolen Gyfun a Mantolen y Brifysgol, y Datganiad Cyfun o Lif Arian Parod a'r nodiadau perthnasol, gan gynnwys y Datganiad o Bolisiau Cyfrifeg.

Yn ein barn ni mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun gwir a theg o gyflwr materion y Grŵp a'r Brifysgol ar 31 Gorffennaf 2018, ac o incwm a gwariant y Grŵp a'r Brifysgol, a'u henillion a'u cholledion, a'r newidiadau yn y cronfeydd wrth gefn ac o lif arian y Grŵp am y flwyddyn a ddaeth i ben y pryd hynny;
- wedi'u paratoi'n gywir yn unol â safonau cyfrifeg y DU, gan gynnwys FRS 102 sef y Safon Adrodd Ariannol sydd ar waith yn y DU a Gweriniaeth Iwerddon, ac â Datganiad 2015 ar Arferion Cymeradwy - Cyfrifeg mewn Addysg Bellach ac Uwch;
- yn bodloni gofynion cyfarwyddiadau Cyfrifon CCAUC i sefydliadau addysg uwch ar gyfer datganiadau ariannol 2017-18 a gyhoeddwyd ar 24 Gorffennaf 2018; ac
- wedi'u paratoi'n gywir yn unol â gofynion Deddf Elusennau 2011.

Sail y farn

Cynaliasom ein harchwiliad yn unol â Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (y DU) a'r gyfraith berthnasol. Disgrifir ein cyfrifoldebau isod. Rydym wedi bodloni ein cyfrifoldebau moesegol yn ôl y gofynion moesegol yn y DU, gan gynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rydym yn annibynnol ar y grŵp yn unol â'r gofynion hynny. Credwn fod y dystiolaeth a gawsom i'r archwiliad yn sail ddigonol a phriodol ar gyfer ein barn.

Busnes parhaus

Mae'n ofynnol arnom roi gwybod i chi os ydym wedi dod i'r casgliad ei bod hi'n amhriodol defnyddio sail y busnes parhaus i lunio'r cyfrifon, neu os oes ansicrwydd sylweddol sydd heb ei ddatgelu a allai fwrw cryn amheuaeth ar ddefnyddio'r sail honno am ddeuddeg mis o leiaf o ddyddiad cymeradwyo'r datganiadau ariannol. Nid oes gennym ddim i'w adrodd o ran y materion hynny.

Gwybodaeth arall

Y Cyngor sy'n gyfrifol am y wybodaeth arall, sy'n cynnwys yr Adolygiad Strategol, yr Adroddiad ar Lywodraethu Corfforaethol a Rheolaeth Fewnol a'r Datganiad o'r Budd Cyhoeddus. Nid yw ein barn ar y datganiadau ariannol yn cynnwys y wybodaeth arall honno ac felly nid ydym yn mynegi barn archwiliadol nac unrhyw fath o gasgliad ar sicrwydd y wybodaeth honno.

Ein cyfrifoldeb ni yw darllen y wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried ar sail ein gwaith archwilio ar y datganiadau ariannol, a yw'r wybodaeth yno wedi'i chamddatgan yn ei sylwedd neu'n anghyson â'r datganiadau ariannol neu ein gwybodaeth archwiliadol. Ar sail y gwaith hwnnw yn unig, ni chawsom hyd i gamddatganiadau o sylwedd yn y wybodaeth arall.

Cyfrifoldebau'r cyngor

Fel yr esbonnir yn llawnach yn ei ddatganiad a roddir ar dudalen 18, y Cyngor (sydd hefyd, at ddibenion y gyfraith ar elusennau, yn ymddiriedolwyr) sy'n gyfrifol am: paratoi'r datganiadau ariannol ac am fod yn sicr eu bod yn rhoi safbwynt gwir a theg; y rheolaeth fewnol sydd yn ei farn ef yn angenrheidiol er mwyn paratoi datganiadau ariannol heb gamddatganiad o sylwedd, boed hynny'n deillio o dwyll neu o amryfusedd; pwysu a mesur gallu grŵp y Brifysgol a'r rhiant-gorff i barhau ar sail busnes parhaus, gan ddatgelu, fel y bo'n briodol, faterion sy'n ymwneud â'r busnes parhaus; a defnyddio'r dull o gyfrifo ar sail busnes parhaus oni bai ei bod hi'n fwiad ganddo ddirwyn y grŵp neu'r Brifysgol i ben neu atal eu gweithredoedd; neu os nad oes ganddo ddewis amgen realistig heblaw gwneud hynny.

ADRODDIAD YR ARCHWILIWR ANNIBYNNOL I GYNGOR PRIFYSGOL ABERYSTWYTH (parhad)

Cyfrifoldebau'r archwilydd

Fe'n penodwyd yn archwilydd yn ôl adran 144 o Ddeddf Elusennau 2011 (neu ei rhagflaenwyr) ac rydym yn llunio'r adroddiad yn unol â'r rheoliadau a wnaed o dan adran 154 o'r Ddeddf honno.

Ein hamcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn cynnwys camddatganiadau materol, boed hynny'n deillio o dwyll, ac i gyhoeddi ein barn mewn adroddiad archwilydd. Lefel uchel o sicrwydd yw 'sicrwydd rhesymol', ond nid yw'n gwarantu y bydd archwiliad a gynhelir yn unol â Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (y DU) bob amser yn dod o hyd i gamddatganiad o sylwedd pan fo un i'w gael. Gall camddatganiadau godi o dwyll neu amryfusedd ac fe'u gwelir yn gamddatganiadau o sylwedd os, yn unigol neu gyda'i gilydd, gellid disgwyl yn rhesymol y byddent yn dylanwadu ar benderfyniadau ariannol defnyddwyr a fyddai'n cael eu cymryd ar sail y datganiadau ariannol.

Ceir disgrifiad llawnach o'n cyfrifoldebau ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol yn www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities.

ADRODDIAD AR OFYNIION CYFREITHIOL A RHEOLIADOL ERAILL

Mae'n ofynnol inni roi adroddiad ar y materion isod yn ôl Cod Ymarfer Archwilio CCAUC (yn weithredol o 24 Rhagfyr 2015) a gyhoeddwyd yn ôl Deddf Addysg Bellach ac Uwch 1992.

Yn ein barn ni, ym mhob agwedd o sylwedd:

- mae'r cronfeydd o ba bynnag ffynhonnell, a weinyddwyd gan y Grŵp neu'r Brifysgol at ddibenion penodol wedi'u defnyddio yn briodol at y dibenion hynny a'u rheoli yn unol â'r ddeddfwriaeth berthnasol; ac
- mae'r cronfeydd a ddarparwyd gan CCAUC wedi'u defnyddio yn unol â'r Memorandwm Sicrwydd ac Atebolrwydd ac unrhyw delerau ac amodau cysylltiedig eraill.

DIBEN EIN GWAITH ARCHWILIO AC I BWY MAE GENNYM GYFRIFOLDEBAU

Adroddiad i'r Cyngor yn unig yw hwn, yn unol â Siarter ac Ystatudau'r sefydliad ac yn unol ag adran 144 o Ddeddf Elusennau 2011 (neu ei rhagflaenwyr) a'r rheoliadau a wnaed o dan adran 154 o'r Ddeddf honno. Mae ein gwaith archwilio wedi ei wneud er mwyn datgan i'r Cyngor y materion hynny y mae'n ofynnol arnom eu datgan iddo mewn adroddiad archwilio, ac nid at unrhyw ddiben arall. I'r graddau mwyaf a ganiateir gan y gyfraith, nid ydym yn derbyn nac arddel cyfrifoldeb i neb ond y Brifysgol a'i Chyngor am ein gwaith archwilio, yr adroddiad hwn, a'r casgliadau yr ydym wedi eu gwneud.

MATERION Y MAE'N OFYNNOL ARNOM ROI ADRODDIAD ARNYNT DRWY EITHRIAD

Does gennym ddim byd i roi adroddiad amdanynt o safbwynt y materion isod lle y mae'n ofynnol arnom, yn ôl Deddf Elusennau 2011, roi gwybod i chi, yn ein barn ni:

- os yw'r wybodaeth a roddwyd yn yr adolygiad strategol yn anghyson mewn unrhyw agwedd o sylwedd â'r datganiadau ariannol; neu
- os nad yw'r Brifysgol wedi cadw cofnodion digonol o gyfrifon; neu
- os nad yw'r datganiadau ariannol yn cytuno â chofnodion y cyfrifon; neu
- os na chawsom yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen i'n harchwiliad.

ADRODDIAD YR ARCHWILIWR ANNIBYNNOL I GYNGOR PRIFYSGOL ABERYSTWYTH (parhad)

Emma Holiday
Ar gyfer ac ar ran KPMG LLP, Archwilydd Statudol
Cyfrifwyr Siartredig
3 Assembly Square
Britannia Quay
Caerdydd
CF10 4AX

Mae KPMG LLP yn gymwys i weithredu yn archwilydd yn nhermau adran 1212 o Ddeddf Cwmnïau 2006.

Gall deddfwriaeth yn y Deyrnas Unedig sy'n ymwneud â pharatoi a dosbarthu datganiadau ariannol fod yn wahanol i'r deddfwriaeth mewn awdurdodaethau eraill.

DATGANIAD O'R PRIF BOLISÏAU CYFRIFEG

1. Sail y paratoi

Paratowyd y datganiadau ariannol hyn yn unol â'r Datganiad o Arferion Cymeradwy (SORP): Cyfrifon i Addysg Bellach ac Uwch 2015; y Cyfarwyddyd Cyfrifon a gyhoeddwyd gan CCAUC; a'r Safonau Adrodd Ariannol (FRS102).

Sefydliad er y budd cyhoeddus yw'r Brifysgol ac felly mae wedi cymhwyso gofyniad y budd cyhoeddus yn FRS102. Paratowyd y datganiadau ariannol yn unol â chonfensiwn y gost wreiddiol (a addaswyd ar ôl ailbriso'r asedau sefydlog, a ddefnyddiwyd yn gost dybiedig wrth drosglwyddo i FRS102 ar 1 Awst 2014).

Mae'r Brifysgol wedi cyflwyno Datganiad o Lif Arian Parod y grŵp dim ond yn unol â'r hyn a ganiateir gan yr eithriad datgan sydd i'w gael yn FRS102.

Mae'r datganiadau ariannol wedi'u paratoi ar sail busnes parhaus.

Busnes Parhaus

Mae Grŵp Cyfun Prifysgol Aberystwyth wedi cofnodi diffyg cyn treth, sef £5.6 miliwn (£1.4 o weddill yn 2016-17). Ac mae hynny wedi arwain at all-lif net negyddol o arian parod, sef £6.0 miliwn (£9.3 miliwn yn 2016-17). Mae gan y Grŵp hefyd £8.5 miliwn o asedau cyfredol net (£14.5 miliwn yn 2016-17) ac £155.0 miliwn o asedau net (£149.0 miliwn yn 2016-17), y mae £46.1 (£37.2 miliwn yn 2016-17) ohonynt yn gronfeydd digyfngiad. O fewn yr asedau cyfredol net y mae arian parod ac arian cyfatebol, sef £24.8 miliwn (£30.8 miliwn yn 2016-17) (mae gwerth £5.6 miliwn ohono yn gyfyngedig) sydd ar gael i'w ddefnyddio gan y Grŵp i dalu am ei rwymedigaethau parhaol ac i gefnogi Rhaglen Gyfalaf y Grŵp. Yn 2018 roedd y Brifysgol yn parhau â'i gwaith i weithredu ei Chynllun Gweithredu Cynaliadwyedd (CGC), gyda'r nod o sicrhau cymaint o incwm â phosib, lleihau costau rhedeg y sefydliad a'i roi ar sylfaen gynaliadwy at y dyfodol. Mae gwireddu'r Cynllun yn hanfodol i strategaeth y Brifysgol yn y dyfodol. Mae rhagolygon ariannol, gan gynnwys rhagamcanion o'r llif arian parod, wedi cael eu paratoi i'r Grŵp, ar gyfer y tymor byr a'r tymor canolig. Yn ôl y rhagolygon disgwylir all-lif net negyddol o arian parod yn 2018-19, ac fe ddisgwylir cydbwysedd o ran y llifoedd arian parod yn 2019-20. Wrth i'r Grŵp weithredu'r CGC, bydd ganddo ddigon o weddillion o arian parod a chronfeydd wrth gefn i dalu am ei rwymedigaethau wrth iddynt ddod yn ddyledus.

Mae Prifysgol Aberystwyth ar hyn o bryd yn nesáu at gwblhau'r trefniadau ar gyfer cyfleuster credyd cylchdroi, ond heb lofnodi'r cytundeb terfynol eto; fe'i sefydlir ar batrwm dwy haenen ar sail gofynion y brifysgol. Mae haenen gyntaf y cyfleuster, sydd ar gyfer gwario cyfalaf, yn para am dair blynedd ar y dechrau, gyda'r posibilïad o gael saith blynedd arall fel cyfleuster i gymryd benthyciadau. Mae'r ail elfen yn ymwneud â chyfleuster gorddrafft am dair blynedd ar y dechrau, a hynny er mwyn cael cyfalaf gweithio yn unig.

O'r herwydd, ar sail eu hasesiad o sefyllfa ariannol y Grŵp a'r rhagamcan o'i gylch gweithredu, mae hi'n rhesymol i'r Cyngor ddisgwyl y bydd gan y Grŵp adnoddau digonol i allu parhau â'i gylch gweithredu am y dyfodol hyd y gellir rhagweld; felly maent yn dal i arddel y sail busnes parhaus wrth baratoi'r datganiadau ariannol.

2. Sail cyfuno'r cyfrifon

Mae'r datganiadau ariannol cyfun hyn yn cynnwys y Brifysgol, Campws Arloesi a Menter Aberystwyth (is-gwmni), ac Aberystwyth Limited (Prifysgol Aberystwyth Mawrisiws) (is-gwmni) am y flwyddyn ariannol hyd at 31 Gorffennaf 2018. Mae canlyniadau'r is-gwmniau yn ystod y cyfnod wedi'u cynnwys yn y datganiad cyfun o incwm a gwariant. Mae trafodion o fewn y grŵp yn cael eu dileu wrth gyfuno.

Nid yw cwmnïau cysylltiedig eraill, Aber Trading Cyf (is-gwmni) ac Aber Bangor Consultancy Cyf (is-gwmni) wedi'u cyfuno gan nad ydynt o sylwedd.

Nid yw'r datganiadau ariannol cyfun yn cynnwys incwm a gwariant Undeb y Myfyrwyr gan nad yw'r Brifysgol yn dwyn rheolaeth na dylanwad llywodraethol ar ei phenderfyniadau polisi. Defnyddir y dull ecwiti ar gyfer cyfrifon cwmnïau cysylltiedig a mentrau ar y cyd.

3. Cofnodi incwm

Mae incwm o werthu nwyddau neu wasanaethau yn cael ei gofnodi ar y Datganiad Cyfun a Datganiad y Brifysgol o Incwm a Gwariant Cynhwysfawr pan fo'r nwyddau neu'r gwasanaethau wedi'u darparu i'r cwsmer allanol neu pan fo telerau'r contract wedi'u cyflawni.

DATGANIAD O'R PRIF BOLISÏAU CYFRIFEG (parhad)

Mae incwm o ffoedd yn cael ei ddatgan gros o unrhyw wariant nad yw'n ddisgownt ac yn cael ei roi ar y Datganiad Cyfun a Datganiad y Brifysgol o Incwm a Gwariant Cynhwysfawr dros y cyfnod pan fo'r myfyrwyr yn astudio. Os yw maint y ffi ddysgu wedi'i lleihau, drwy ddisgownt am dalu'n brydlon neu'n ddisgownt a warentir i bob myfyriwr, mae'r incwm derbyniadwy yn cael ei ddangos wedi tynnu'r disgownt. Mae bwrsariaethau ac ysgoloriaethau nad ydynt yn gyffredinol yn cael eu cyfrif gros o fewn gwariant a heb eu tynnu o'r incwm.

Mae'r cronfeydd sy'n cael eu derbyn a'u dosbarthu gan y Brifysgol fel asiant sy'n talu ar ran corff cyllido yn cael eu heithrio o incwm a gwariant y Brifysgol os: nad yw'r Brifysgol yn agored ond i'r mymryn lleiaf o risg; neu os nad yw'n cael ond y mymryn lleiaf o fudd economaidd mewn cysylltiad â'r trafodyn ariannol.

Cyllid grantiau

Mae grantiau refeniw'r Llywodraeth, gan gynnwys grantiau bloc a grantiau ymchwil y cyngorau cyllid yn cael eu cofnodi mewn incwm dros y cyfnodau pan fydd y Brifysgol yn cofnodi'r costau cysylltiedig y rhoddyd y grant amdanynt. Os yw rhan o grant y Llywodraeth wedi'i gohirio, fe'i cofnodir fel incwm gohiriedig o fewn y credydwy'r a'i dyrannu rhwng y credydwy'r sy'n ddyledus o fewn un flwyddyn, a'r credydwy'r sy'n ddyledus ar ôl mwy nag un flwyddyn fel y bo'n briodol.

Mae grantiau (gan gynnwys grantiau ymchwil) a ddaw o ffynonellau anllywodraethol yn cael eu cofnodi yn yr incwm pan fo gan y Brifysgol yr hawl i'r incwm hwnnw, a phan fo'r amodau sy'n ymwneud â pherfformiad wedi'u bodloni. Mae'r incwm a gafwyd cyn y bodlonir yr amodau sy'n ymwneud â pherfformiad yn cael ei gofnodi fel incwm gohiriedig ar y fantolen, ac yn cael ei ryddhau i incwm wrth i'r amodau gael eu bodloni.

Grantiau cyfalaf

Cofnodir grantiau cyfalaf y Llywodraeth yn yr incwm dros oes ddefnyddiol ddisgwyliedig yr ased. Mae grantiau cyfalaf eraill yn cael eu cofnodi yn yr incwm pan fo gan y Brifysgol yr hawl i'r cronfeydd, yn amodol ar yr angen i fodloni unrhyw amodau sy'n gysylltiedig â pherfformiad.

Rhoddion a gwaddolion

Mae rhoddion a gwaddolion ac arnynt gyfyngiadau a osodwyd gan y rhoddwr yn cael eu cofnodi yn yr incwm pan fo gan y Brifysgol yr hawl i'r cronfeydd. Cedwir incwm o waddolion cyfyngedig o fewn cronfa'r gwaddolion nes y bydd yn cael ei ddefnyddio yn unol â'r cyfyngiadau penodol, ac ar yr adeg honno fe ryddheir yr incwm i'r arian cyffredinol wrth gefn drwy drosglwyddiad arian wrth gefn. Mae incwm o waddolion digyfyngiad yn cael ei gofnodi yn y cyfnod pan y'i derbynnir.

Cedwir rhoddion cyfyngedig o fewn y cronfeydd cyfyngedig nes y byddant yn cael eu defnyddio yn unol â'r cyfyngiadau, ac ar yr adeg honno fe ryddheir yr incwm i'r arian cyffredinol wrth gefn drwy drosglwyddiad arian wrth gefn. Mae rhoddion heb gyfyngiadau arnynt yn cael eu cofnodi yn yr incwm pan fo gan y Brifysgol yr hawl i'r cronfeydd.

Cofnodir incwm o fuddsoddiadau ac arbriso gwaddolion yn yr incwm i'r flwyddyn pan fydd yn codi, naill ai fel incwm cyfyngedig neu ddigyfyngiad. Mae'r dosbarthiad yn dibynnu ar y telerau a'r cyfyngiadau a osodir ar y gronfa waddol unigol.

Pedwar prif fath o roddion a gwaddolion sy'n cael eu cofnodi yn y cronfeydd wrth gefn:

1. Rhoddion cyfyngedig - mae'r rhoddwr wedi nodi bod rhaid defnyddio'r rhodd at ryw fwriad penodol.
2. Gwaddolion parhaol digyfyngiad – mae'r rhoddwr wedi nodi bod y gronfa i'w buddsoddi'n barhaol i gynhyrchu llif incwm er budd cyffredinol y Brifysgol.
3. Gwaddolion treuliadwy cyfyngedig – mae'r rhoddwr wedi nodi amcan penodol ac eithrio prynu neu adeiladu asedau cyffyrddadwy sefydlog, ac mae gan y Brifysgol yr hawl i ddefnyddio'r cyfalaf.
4. Gwaddolion parhaol cyfyngedig – mae'r rhoddwr wedi nodi bod y gronfa i'w buddsoddi'n barhaol i gynhyrchu llif incwm i'w defnyddio at ryw fwriad penodol.

4. Cyfrifo buddiannau ymddeol

Dyma'r tri phrif gynllun pensiwn yn y Brifysgol:

- Cynllun Pensiwn y Prifysgolion (USS), sef cynllun Aml-gyflogwr â Buddiannau Diffiniedig;
- Cynllun Pensiwn Prifysgol Aberystwyth (CPPA), sef Cynllun Cyfraniadau Diffiniedig; a

DATGANIAD O'R PRIF BOLISI'AU CYFRIFEG (parhad)

- Cynllun Pensiwn ac Aswariant Prifysgol Aberystwyth (CPAPA), sef Cynllun Buddiannau Diffiniedig sydd wedi'i gau rhag cyfraniadau gan weithwyr yn y dyfodol;
- Cronfa Pensiwn Dyfed (CPD), sef Cynllun Buddiannau Diffiniedig sydd wedi'i gau rhag cyfraniadau gan weithwyr yn y dyfodol.

Cynllun Aml-gyflogwr â Buddiannau Diffiniedig

Mae cynlluniau Aml-gyflogwr â Buddiannau Diffiniedig yn cael eu prisio bob yn dair blynedd gan actiwariad annibynnol a chanddynt gymwysterau proffesiynol. Os nad yw'r Brifysgol yn gallu nodi ei chyfran hi o asedau a rhwymedigaethau gwaelodol y cynllun ar sail gyson a rhesymol oherwydd natur gydfuddiannol y cynllun, cyfrifir am y cynllun fel cynllun buddiannau ymddeol â chyfraniadau diffiniedig. Cofnodir rhwymedigaeth o fewn y darpariaethau am unrhyw ymrwymiad contractiol i ariannu unrhyw ddiffygion o'r gorffennol o fewn y cynllun.

Cynllun Cyfraniadau Diffiniedig

Mae'r Brifysgol yn talu cyfraniadau penodedig i endid ar wahân ac ni fydd rhwymedigaeth gyfreithiol, na thrwy ddehongliad, arni i dalu mwy. Mae rhwymedigaethau am gyfraniadau i gynlluniau pensiwn cyfraniadau diffiniedig yn cael eu cofnodi fel gwariant yn y datganiad o incwm yn y cyfnodau pan fo'r staff yn cyflawni eu dyletswyddau.

Cynllun Buddiannau Diffiniedig

Mewn cynlluniau buddiannau diffiniedig mae gan y Brifysgol rwymedigaeth i ddarparu'r buddiannau y cytunwyd arnynt i aelodau presennol o staff ac i gyn-weithwyr. Y Brifysgol sy'n ysgwyddo'r risg actiwaraidd (sef bod y buddiannau yn costio'n fwy neu'n llai na'r disgwyl) a'r risg fuddsodol (sef bod yr adenillion ar yr asedau a neilltuir i ariannu'r buddiannau yn wahanol i'r disgwyl).

Mae'r Brifysgol yn cofnodi rhwymedigaeth am ei hymrwymadau yn ôl cynlluniau buddiannau diffiniedig, net o asedau'r cynlluniau. Mae'r rhwymedigaeth buddiannau diffiniedig net hon yn cael ei mesur drwy amcangyfrif y cyfanswm o fuddiannau y mae'r staff wedi'u hennill am eu gwasanaeth yn y cyfnodau presennol a blaenorol, wedi'i ostwng i bennu'r gwerth presennol, wedi tynnu gwerth teg asedau'r cynllun (yn ôl prisiau cynnig). Gwneir y gwaith cyfrifo gan actwari cymwys gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu credyd unedau. Os ased net yw canlyniad y gwaith cyfrifo hwnnw, cyfyngir ar gofnod yr ased hwnnw i'r graddau bod y Brifysgol yn gallu adfer y gweddill naill ai drwy leihau cyfraniadau yn y dyfodol, neu drwy ad-daliadau o'r cynllun. Mae cynlluniau buddiannau diffiniedig yn cael eu prisio bob yn dair blynedd gan actiwariad annibynnol sydd â chymwysterau proffesiynol.

5. Buddiannau cyflogaeth

Mae buddiannau cyflogaeth yn y tymor byr, megis cyflogau ac absenoldebau y telir amdanynt, yn cael eu cofnodi fel gwariant yn y flwyddyn pan fydd yr aelodau o staff dan sylw yn cyflawni eu gwasanaeth i'r Brifysgol. Cronnir unrhyw fuddiannau nas defnyddiwyd ac mae gwerth y rhwymedigaeth yn cael ei gofnodi fel y swm ychwanegol y mae'r Brifysgol yn disgwyl ei dalu o ganlyniad i'r hawliau nas defnyddiwyd.

6. Prydlesau cyllid

Diffinnir prydlesau fel prydlesau cyllid lle mae'r Brifysgol yn arddel sylwedd yr holl risgiau a'r buddiannau sydd ynghlwm wrth berchnogaeth yr ased a brydlesir. Mae asedau ar brydles a gafwyd drwy brydlesau cyllid a'r rhwymedigaethau prydles cyfatebol yn cael eu cofnodi ar y dechrau am swm sy'n cyfateb naill ai i'w gwerth teg neu werth presennol y taliadau prydles isafsymol, p'un bynnag fo'r isaf, ar ddechrau'r brydles.

Mae'r taliadau prydles isafsymol yn cael eu rhannu rhwng y costau cyllid a lleihau'r rhwymedigaeth sy'n weddill. Mae cost y cyllid yn cael ei dyrannu i bob cyfnod yn ystod tymor y brydles er mwyn creu cyfradd llog gyson ar weddill y rhwymedigaeth.

7. Prydlesau gweithredu

Cofnodir costau sy'n gysylltiedig â phrydlesau gweithredu ar sail llinell syth dros gyfnod y brydles. Rhennir unrhyw breimymau neu gymhelliannau prydlesau dros dymor isafsymol y brydles.

DATGANIAD O'R PRIF BOLISI'AU CYFRIFEG (parhad)

Mae incwm a gafwyd ynghylch pryddlesau gweithredu a roddir yn cael eu cofnodi ar sail llinell syth dros gyfnod y brydles. Rhennir unrhyw bremymau neu gymhelliannau pryddlesau dros dymor isafsymol y brydles.

8. Arian tramor

Y bunt (sterling) yw arian cyfredol gweithredol Grŵp Prifysgol Aberystwyth.

Trosir trafodion a gynhaliwyd mewn gwahanol fathau o arian tramor i'r bunt yn ôl y gyfradd gyfnewid arian tramor sy'n weithredol ar ddyddiad y trafodyn. Mae asedau ariannol a rhwymedigaethau a gofnodir mewn gwahanol fathau o arian tramor ar ddyddiad y fantolen yn cael eu trosi i'r arian cyfredol yn ôl y gyfradd gyfnewid arian tramor ar y dyddiad hwnnw. Mae gwahaniaethau yn y cyfraddau newid arian tramor sy'n codi wrth drosi i'r arian cyfredol yn cael eu cofnodi yn y Datganiad Cyfun o Incwm Cynhwysfawr.

Mae asedau a rhwymedigaethau gweithrediadau tramor yn cael eu trosi i'r bunt yn ôl y cyfraddau cyfnewid arian tramor sy'n weithredol ar ddyddiad y fantolen. Mae refeniwiau a threuliau gweithrediadau tramor yn cael eu trosi ar gyfradd gyfartaleddol i'r flwyddyn lle mae'r gyfradd honno'n debyg i'r cyfraddau cyfnewid arian tramor a fu ar waith ar ddyddiadau'r trafodion. Mae gwahaniaethau cyfraddau newid sy'n codi wrth drosi gweithrediadau tramor fel hyn yn cael eu cofnodi fel eitem o Incwm Cynhwysfawr Arall.

9. Asedau sefydlog

Mae asedau sefydlog wedi'u datgan yn ôl y gost dybiedig wedi tynnu'r colledion dibrisio cronedig a'r colledion colli gwerth cronedig. Mae rhai eitemau o asedau sefydlog a ailbrisiwyd i werth teg ar ddyddiad y trosglwyddiad i SORP Addysg Uwch 2015, neu cyn y dyddiad hwnnw, wedi'u mesur ar sail y gost dybiedig, sef y gwerth ailbrisiu a bennwyd ar ddyddiad yr ailbrisiad hwnnw.

Os bydd oes ddefnyddiol wahanol gan wahanol rannau o ased sefydlog, cyfrifir amdanynt fel eitemau o asedau sefydlog ar wahân.

Mae dulliau dibrisio, oesau defnyddiol a gwerthoedd gweddillion yn cael eu hadolygu ar ddyddiad paratoi pob Mantolen.

Tir ac adeiladau

Ailbrisiwyd eiddo rhydd-ddaliad y Brifysgol, ac eithrio Neuaddau Preswyl ac adeiladau eraill sy'n gysylltiedig â masnachu, ar sail gwerth adnewyddu ar ôl dibrisiant ar 31 Gorffennaf 2014. Mae'r asedau hyn yn parhau yn ôl prisiad 2014. Mae ychwanegiadau eraill yn cael eu dal yn ôl y gost.

Mae adeiladau rhydd-ddaliad yn cael eu dibrisio ar sail llinell syth dros gyfnod eu hoes economaidd ddefnyddiol ddisgwyliedig, yn unol â'u rhannau cyfansoddol, sef:

Tymor hir e.e. sylfeini ac adeiladwaith	40 i 60 o flynyddoedd
Tymor canolig e.e. gwasanaethau	10 i 30 o flynyddoedd
Tymor byr e.e. gosodiadau mewnol	5 i 10 o flynyddoedd

Mae costau sy'n codi mewn cyswllt â thir ac adeiladau, ar ôl eu prynu neu eu hadeiladu ar y cyntaf, yn cael eu cyfalafu i'r graddau eu bod yn cynyddu'r budd disgwyliedig i'r Brifysgol yn y dyfodol. Ni ddibrisir asedau tra byddant yn cael eu hadeiladu.

Ni yw tir ar rydd-ddaliad yn cael ei ddibrisio gan yr ystyrir bod iddo oes ddefnyddiol am gyfnod amhenodol. Mae tir ar brydles yn cael ei ddibrisio dros gyfnod y brydles.

Offer

Y mae gwariant ar offer sy'n costio llai na £10,000 fesul eitem unigol yn cael ei ddileu yn y flwyddyn pan y'u prynwyd. Mae'r offer eraill yn cael eu cyfalafu.

Cofnodwyd offer a gyfalafwyd yn ôl ei gost a'u ddibrisio, drwy'r dull llinell syth, dros gyfnod disgwyliedig ei ddefnyddioldeb, sef pum mlynedd, heblaw am offer a gafwyd ar gyfer prosiectau ymchwil penodol sy'n cael eu ddibrisio dros gyfnod y prosiect (sef fel arfer 3 blynedd).

DATGANIAD O'R PRIF BOLISI'AU CYFRIFEG (parhad)

Meddalwedd

Mae costau datblygu meddalwedd sy'n gysylltiedig yn uniongyrchol â sicrhau bod system gyfrifiadurol neu beirianwaith arall a weithredir yn gyfrifiadurol yn gallu cael eu defnyddio o fewn y busnes yn cael eu rhoi yn nosbarth asedau sefydlog anniriaethol (anghyffyrddadwy) o fewn offer a pheiriannau.

Asedau treftadaeth

Paentiadau, gweithiau celfyddydol a darnau o waith seramig ym meddiant y Brifysgol yw asedau treftadaeth. Maent yn cael eu dal a'u cynnal oherwydd eu cyfraniad at wybodaeth a diwylliant yn bennaf. Mae'r eitemau hynny y pennwyd eu gwerth dros £10,000 wedi'u cyfalafu a'u cofnodi yn ôl y gost neu eu gwerth caffael, lle y bo modd cael amcan rhesymol o'r gost neu'r gwerth. Nid yw asedau treftadaeth yn cael eu dibrisio gan fod eu bywyd economaidd hir a'u gwerth gweddilliol uchel yn golygu na fyddai sylwedd i unrhyw ddibrisio o'r fath.

Mae unrhyw gostau sy'n codi o waith adfer neu gadwriaethol i'r asedau hyn yn cael eu cynnwys yn y Datganiad Cyfun o Incwm Cynhwysfawr yn y flwyddyn pan fo'r costau hynny'n codi.

10. Eiddo buddsoddi

Ystyr eiddo buddsoddi yw tir ac adeiladau a ddelir er mwyn cael incwm o'u llogi neu er mwyn arbriso cyfalaf, yn wahanol i'r eiddo a ddefnyddir i ddarparu gwasanaethau.

Mesurir eiddo buddsoddi yn ôl y gost ar y cychwyn, ac wedyn yn ôl eu gwerth teg, ac mae unrhyw newidiadau yn cael eu cofnodi yn y Datganiad Cyfun o Incwm Cynhwysfawr. Nid ydynt yn cael eu dibrisio ond yn hytrach yn cael eu hailbriso neu eu hadolygu yn unol ag amodau'r farchnad ar 31 Gorffennaf bob blwyddyn.

11. Buddsoddiadau eraill

Mae buddsoddiadau a restrir yn cael eu priso yn ôl eu gwerth teg ar y farchnad ac mae enillion a cholledion yn cael eu cofnodi yn y Datganiad o Incwm Cynhwysfawr.

Mae buddsoddiadau asedau anghyfredol yn cael eu cofnodi ar y Fantolen yn ôl eu cost wedi'u hamorteiddio, wedi tynnu unrhyw addasiadau am golli gwerth.

Mae buddsoddiadau mewn endidau a gyd-reolir, cwmnïau cysylltiedig ac is-gwmnïau yn cael eu cofnodi yn ôl y gost wedi tynnu addasiadau am golli gwerth yng nghyfrifon y Brifysgol.

Delir buddsoddiadau asedau cyfredol yn ôl eu gwerth teg, ac mae unrhyw newidiadau yn cael eu cofnodi yn y Datganiad Cyfun o Incwm Cynhwysfawr.

12. Stoc

Prisiwyd stoc yn ôl y gost neu'r gwerth gwiredadwy net, p'un bynnag fo'r isaf.

13. Arian parod a chyfwerth ag arian parod

Mae Arian Parod yn cynnwys arian parod mewn llaw, adneuoedd sydd i'w had-dalu ar gais, a gorgodiadau. Cyfrifir bod adneuoedd i'w had-dalu ar gais os ydynt ar gael i bob pwrpas o fewn 24 awr heb gosb ariannol.

Mae arian cyfatebol yn fuddsoddiadau byrdymor a hylifol iawn y gellir yn hawdd eu trosi'n symiau hysbys o arian parod, heb risg sylweddol o newid yn eu gwerth.

14. Darpariaethau, rhwymedigaethau amodol ac asedau amodol

Cydnabyddir darpariaethau yn y datganiadau ariannol pan fo:

- (i) gan y Brifysgol ymrwymiad (cyfreithiol neu ddeongliadol) yn y presennol o ganlyniad i ddigwyddiad yn y gorffennol;
- (ii) mae'n debyg y bydd angen gwario buddiannau economaidd er mwyn bodloni'r ymrwymiad hwnnw; ac
- (iii) fe ellir gwneud amcangyfrif dibynadwy am swm yr ymrwymiad.

DATGANIAD O'R PRIF BOLISI'AU CYFRIFEG (parhad)

Mae'r maint a gofnodir yn ddarpariaeth yn cael ei bennu drwy dynnu'r llif disgwylidig o arian parod yn y dyfodol, ar gyfradd, cyn tynnu treth, sy'n adlewyrchu'r risgiau sy'n berthnasol i'r rhwymedigaeth.

Mae rhwymedigaethau amodol yn codi o ddigwyddiad yn y gorffennol sy'n gosod ymrwymiad posib ar y Brifysgol ac ni fydd modd ei gadarnhau nes y bo digwyddiadau posib yn y dyfodol, y tu allan i reolaeth y Brifysgol, yn digwydd ai peidio. Mae rhwymedigaethau amodol hefyd yn codi mewn amgylchiadau lle y byddai darpariaeth yn cael ei gwneud fel arall, ond naill ai ei bod hi'n annhebyg y bydd angen i adnoddau fynd allan, neu ei bod hi'n amhosib mesur maint yr ymrwymiad yn ddibynadwy.

Mae ased amodol yn codi lle mae digwyddiad yn golygu ei bod hi'n debygol y bydd y Brifysgol yn cael ased ond ni fydd modd ei gadarnhau nes y bo digwyddiadau posib yn y dyfodol, y tu allan i reolaeth y Brifysgol, yn digwydd ai peidio.

Nid yw asedau a rhwymedigaethau amodol yn cael eu cofnodi ar y Fantolen, ond fe'u datgenir yn y nodiadau.

15. Cyfrifo am Weithgareddau ar y Cyd, Asedau a Gydreolir, a Gweithgareddau a Gydreolir

Mae'r Brifysgol yn cynnwys ei rhan hi o fentrau ar y cyd drwy ddefnyddio'r dull ecwiti.

16. Treth

Mae'r Brifysgol yn elusen eithriadig o fewn ystyr Rhan 3 o Ddeddf Elusennau 2011. Felly mae'n elusen yn unol â'r ystyr ym Mharagraff 1 o atodlen 6 o Ddeddf Cyllid 2010 ac felly mae gan y Brifysgol botensial i gael ei heithrio rhag talu treth ar incwm neu enillion cyfalaf a geir o fewn y categorïau sy'n cael eu cwmpasu gan adrannau 478-488 o Ddeddf Treth Gorfforaethol 2010 (CTA 2010) neu adran 256 o Ddeddf Trethu Enillion Taladwy 1992 i'r graddau bod yr incwm neu'r enillion dan sylw wedi eu defnyddio at ddibenion cwbl elusennol.

Mae is-gwmnïau'r Brifysgol yn talu Treth Gorfforaethol yn union fel unrhyw gorff masnachol arall.

Byddai treth ohriedig yn cael ei darparu'n llawn ar wahaniaethau amseru sy'n golygu bod rhwymedigaeth ar ddyddiad y fantolen i dalu mwy o dreth, neu hawl i dalu llai o dreth, ar ddyddiad yn y dyfodol.

Mae prif gylchoedd gweithredu'r Brifysgol yn cael eu hesgusodi rhag Treth ar Werth (TAW), ond mae rhai cyflenwadau a gwasanaethau ategol yn talu TAW ar wahanol gyfraddau. Mae Gwariant yn cynnwys Treth ar Werth anadferadwy a godwyd gan gyflenwyr i'r Brifysgol.

17. Arian wrth gefn

Mae arian wrth gefn wedi'i bennu naill ai'n gyfyngedig neu'n ddigyfyngiad. Mae gwaddolion cyfyngedig wrth gefn yn cynnwys gweddillion a ddelir, drwy eu gwaddoli i'r Brifysgol, mewn cronfeydd sydd wedi'u cyfyngu yn barhaol ac y mae'n rhaid i'r Brifysgol eu dal am byth.

Mae cronfeydd cyfyngedig eraill wrth gefn yn cynnwys gweddillion lle y mae'r rhoddwr wedi pennu amcan penodol iddynt ac felly dim ond at ddibenion cyfyngedig y mae'r Brifysgol yn cael defnyddio'r cronfeydd hynny.

18. Offerynnau ariannol sylfaenol

Masnach a dyledwyr / credydwyr eraill

Mae dyledwyr a chredydwyr nad oes ganddynt gyfradd log ddatganedig neu sy'n daladwy o fewn un flwyddyn yn cael eu cofnodi yn ôl pris y trafodyn. Cofnodir unrhyw golledion sy'n deillio o golli gwerth yn y datganiad o incwm cynhwysfawr o fewn y costau gweithredu eraill.

Rhwymedigaethau ariannol hirdymor

Mae rhwymedigaethau ariannol hirdymor yn cael eu dosbarthu yn ôl sylwedd goblygiadau contractiol yr offeryn ariannol, yn hytrach na ffurf gyfreithiol yr offeryn ariannol. Mae'r holl fenthyciadau a ddelir gan y Grŵp yn cael eu dosbarthu fel offerynnau ariannol sylfaenol yn unol â gofynion FRS 102, ac yn cael eu dal yn ôl eu cost wedi'u hamorteiddio. Nid yw benthyciadau a buddsoddiadau sy'n daladwy neu'n ddyledus o fewn un flwyddyn yn cael eu disgowntio.

Cafwyd llety newydd y Brifysgol i fyfyrwyr, Fferm Penglais, drwy ddefnyddio cyllid oddi wrth L&G a Balfour Beatty. Mae'r adeilad wedi'i gofnodi yn ôl y gost. Mae'r cyllid a ddarparwyd gan L&G a Balfour Beatty wedi'i gofnodi o dan gredydwyr hirdymor ar sail y gyfradd log ymhlyg yn y trefniadau.

DATGANIAD CYFUN A DATGANIAD Y BRIFYSGOL O INCWM CYNHWYSFAWR i'r flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2018

	Nodiadau	2018		2017	
		Cyfun £000	Y Brifysgol £000	Cyfun £000	Y Brifysgol £000
Incwm					
Ffioedd dysgu a chontractau addysg	1	58,198	57,829	58,016	58,016
Grantiau cyrff cyllido	2	11,933	11,933	12,371	12,371
Grantiau a chontractau ymchwil	3	20,004	20,004	21,836	21,836
Incwm arall	4	26,684	26,661	29,436	29,436
Incwm o fuddsoddiadau	5	784	784	896	896
Cyfanswm yr incwm cyn gwaddolion a rhoddion		117,603	117,211	122,555	122,555
Rhoddion a gwaddolion	6	446	446	2,218	2,218
Cyfanswm yr incwm		118,049	117,657	124,773	124,773
Gwariant					
Costau staff	7/9	66,143	66,143	70,732	70,732
Costau ailstrwythuro sylfaenol	7/9	1,523	1,523	636	636
Gwariant gweithredu arall	9	42,895	42,503	40,988	40,988
Dibrisiant	9/10	10,969	10,969	10,764	10,764
Llog a chostau cyllid eraill	8/9	4,033	4,033	4,033	4,033
Cyfanswm y gwariant	9	125,563	125,171	127,153	127,153
Diffyg cyn enillion/colledion eraill a chyfran o ddiffyg gweithredol o fentrau ar y cyd a mentrau cysylltiedig.		(7,514)	(7,514)	(2,380)	(2,380)
Cyfran o weddill gweithredol o fentrau ar y cyd		-	-	-	-
Enillion ar ôl gwerthu asedau sefydlog		48	48	40	40
Enillion o fuddsoddiadau		1,896	1,896	3,709	3,709
(Diffyg)/gweddill cyn treth		(5,570)	(5,570)	1,369	1,369
Treth		-	-	(170)	(170)
(Diffyg)/gweddill ar ôl treth		(5,570)	(5,570)	1,199	1,199
Enillion/(colledion) actiwaraidd ar y cynlluniau pensiwn	26	11,543	11,543	(1,956)	(1,956)
Cyfanswm yr incwm cynhwysfawr am y flwyddyn		5,973	5,973	(757)	(757)
Cynrychiolir gan:					
Incwm cynhwysfawr a ail-ddatganwyd o waddolion am y flwyddyn	30	1,345	1,345	4,301	4,301
Incwm (gwariant) cynhwysfawr cyfyngedig am y flwyddyn		96	96	70	70
Incwm cynhwysfawr digyfngiad a ail-ddatganwyd am y flwyddyn	30	8,943	8,943	(2,303)	(2,303)
Incwm cynhwysfawr wrth gefn ailbriso ar gyfer y flwyddyn		(4,411)	(4,411)	(2,825)	(2,825)
		5,973	5,973	(757)	(757)
Cyfanswm yr incwm cynhwysfawr am y flwyddyn a briodolir i					
Cyfran anreolaethol		-	-	-	-
Y Brifysgol		5,973	5,973	(757)	(757)

MANTOLEN GYFUN A MANTOLEN Y BRIFYSGOL ar 31 Gorffennaf 2018

	Nodiadau	2018		2017 Restated	
		Cyfun £000	Y Brifysgol £000	Cyfun £000	Y Brifysgol £000
Asedau anghyfredol					
Asedau sefydlog	10	230,975	227,298	235,615	232,835
Asedau treftadaeth	10	1,347	1,347	1,347	1,347
Buddsoddiadau	16	39,436	39,436	37,801	37,801
Buddsoddi mewn mentrau ar y cyd		2	2	1	1
		<u>271,760</u>	<u>268,083</u>	<u>274,764</u>	<u>271,984</u>
Asedau cyfredol					
Stoc	13	1,183	1,183	1,500	1,500
Masnach a symiau eraill sy'n dderbyniadwy	14	9,329	9,590	9,779	10,973
Buddsoddiadau	15	2,634	2,634	2,554	2,554
Arian parod a chyfwerth ag arian parod	22	24,812	23,474	30,865	29,439
		<u>37,958</u>	<u>36,881</u>	<u>44,698</u>	<u>44,466</u>
Tynnu: Credydwy: symiau sy'n ddyledus o fewn un flwyddyn	17	29,459	28,382	30,155	29,923
Asedau cyfredol net		<u>8,499</u>	<u>8,499</u>	<u>14,543</u>	<u>14,543</u>
Cyfanswm asedau wedi tynnu rhwymedigaethau cyfredol		<u>280,259</u>	<u>276,582</u>	<u>289,307</u>	<u>286,527</u>
Credydwy: symiau sy'n ddyledus ar ôl mwy nag un flwyddyn	18	98,288	94,611	99,906	97,126
Darpariaethau					
Darpariaethau pensiynau	19	23,440	23,440	37,264	37,264
Darpariaethau eraill	19	3,567	3,567	3,146	3,146
Cyfanswm asedau net		<u>154,964</u>	<u>154,964</u>	<u>148,991</u>	<u>148,991</u>
Arian Cyfyngedig wrth Gefn					
Arian wrth gefn o incwm a gwariant - arian wrth gefn o waddoliadau	20	43,292	43,292	41,947	41,947
Arian wrth gefn o incwm a gwariant - arian cyfyngedig wrth gefn	21	294	294	198	198
Arian Difyfyngiad wrth Gefn					
Arian wrth gefn o incwm a gwariant - digyfyngiad		46,146	46,146	37,203	37,203
Arian wrth gefn o ailbrizio		65,232	65,232	69,643	69,643
Cyfanswm arian wrth gefn		<u>154,964</u>	<u>154,964</u>	<u>148,991</u>	<u>148,991</u>

Cymeradwywyd y datganiadau ariannol gan Gyngor y Brifysgol ar 26 Tachwedd 2018 ac fe'u llofnodwyd ar ei ran gan:

DATGANIAD CYFUN O'R LLIF ARIAN PAROD i'r flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2018

	Nodiadau	2018 £000	2017 £000
Llif arian parod o weithgareddau gweithredol			
(Diffyg)/gweddill am y flwyddyn		(5,570)	1,199
Addasiad am eitemau heb gynnwys arian parod			
Dibrisiant	10	10,969	10,764
Colli gwerth asedau sefydlog		1,644	-
Enillion o fuddsoddiadau gwaddolion	20	(1,213)	(2,267)
Enillion o fuddsoddiadau eraill		(683)	(1,442)
Gostyngiad yn y stoc	13	317	9
Gostyngiad/(Cynnydd) mewn dyledwyr	14	450	(794)
Gostyngiad mewn Credydwyr	17/18	(24)	(3,492)
Costau llog pensiynau	26	848	816
Cyfraniad at bensiynau yn fwy na chost y gwasanaeth cyfredol	26	(1,976)	(2,008)
Newid yn nhybiaethau cynllun lleihau diffyg yr USS	26	(1,154)	(479)
Cynnydd mewn darpariaethau eraill	19	421	66
Addasiadau am weithgareddau buddsoddi neu gyllido			
Incwm o fuddsoddiadau	5	(784)	(896)
Llog taladwy	8	3,180	3,152
Incwm o waddolion	20	(115)	(2,036)
Elw ar ôl gwerthu asedau sefydlog		(48)	(40)
Incwm o grantiau cyfalaf o fewn grantiau ymchwil	2/4	(3,949)	(3,964)
Mewnlif/(all-lif) arian parod net o weithgareddau gweithredol		2,313	(1,412)
Llif arian parod o weithgareddau buddsoddi			
Enillion ar ôl gwerthu asedau sefydlog		820	127
Derbyniadau o grantiau cyfalaf		2,123	2,374
Incwm o fuddsoddiadau	5	784	896
Taliadau a wnaed i brynu asedau sefydlog		(8,744)	(8,778)
Buddsoddiadau asedau anghyfredol newydd		180	(504)
		(4,837)	(5,885)
Llif arian parod o weithgareddau cyllido			
Llog a dalwyd		(3,644)	(4,083)
Arian parod a dderbyniwyd o waddolion	20	115	2,036
		(3,529)	(2,047)
Gostyngiad mewn arian parod a chyfwerth ag arian parod yn y flwyddyn			
		(6,053)	(9,344)
Arian parod a chyfwerth ag arian parod ar	22	30,865	40,209
Arian parod a chyfwerth ag arian parod ar ddiwedd y flwyddyn	22	24,812	30,865

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL i'r flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2018

	Nodiadau	2018		2017	
		Cyfun £000	Y Brifysgol £000	Cyfun £000	Y Brifysgol £000
1 Ffioedd dysgu a chontractau addysg					
Myfyrwyr amser-llawn cartref / yr UE		51,274	51,274	51,874	51,874
Myfyrwyr rhyngwladol amser-llawn		5,880	5,511	5,075	5,075
Myfyrwyr rhan-amser		699	699	715	715
Grantiau Cynnal Hyfforddiant Ymchwil		345	345	352	352
		<u>58,198</u>	<u>57,829</u>	<u>58,016</u>	<u>58,016</u>
2 Grantiau cyrff cyllido					
<i>Grant adnewyddol</i>					
Cyngor Cyllido Addysg Uwch		8,136	8,136	7,187	7,187
Rhyddhau grantiau cyfalaf CCAUC a		1,723	1,723	1,507	1,507
<i>Grantiau penodol</i>					
Cronfa Datblygu Strategol		45	45	1,422	1,422
Adran Addysg a Sgiliau Llywodraeth Cymru		2,029	2,029	2,255	2,255
		<u>11,933</u>	<u>11,933</u>	<u>12,371</u>	<u>12,371</u>
3 Grantiau a chontractau ymchwil					
Cynghorau ymchwil		8,600	8,600	11,451	11,451
Elusennau ymchwil		844	844	1,556	1,556
Llywodraethau (y DU a thramor)		8,118	8,118	6,052	6,052
Diwydiant a masnach		2,437	2,437	2,730	2,730
Eraill		5	5	47	47
		<u>20,004</u>	<u>20,004</u>	<u>21,836</u>	<u>21,836</u>
4 Incwm arall					
Llety, arlwyo a chynadleddau		13,335	13,335	12,434	12,434
Grantiau reffeniw eraill		325	325	3,926	3,926
Gwasanaethau eraill a ddarparwyd		1,843	1,843	627	627
Canolfan y Celfyddydau		2,101	2,101	3,300	3,300
Ffermydd		1,194	1,194	1,362	1,362
Rhyddhawyd o grantiau cyfalaf gohiriedig		2,226	2,226	2,447	2,447
Incwm arall		5,660	5,637	5,340	5,340
		<u>26,684</u>	<u>26,661</u>	<u>29,436</u>	<u>29,436</u>
5 Incwm o fuddsoddiadau					
Incwm buddsoddi o waddolion	20	94	94	393	393
Incwm buddsoddi o gronfeydd cyfyngedig	20	589	589	399	399
Incwm arall o fuddsoddiadau		101	101	104	104
		<u>784</u>	<u>784</u>	<u>896</u>	<u>896</u>
6 Rhoddion a gwaddolion					
Gwaddolion newydd	20	115	115	2,036	2,036
Rhoddion a chyfyngiadau arnynt	21	259	259	102	102
Rhoddion digyfngiad		72	72	80	80
		<u>446</u>	<u>446</u>	<u>2,218</u>	<u>2,218</u>

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (PARHAD)

	2018		2017	
	Cyfun £000	Y Brifysgol £000	Cyfun £000	Y Brifysgol £000
7 Costau staff				
Cyflogau	53,167	53,167	57,293	57,293
Costau nawdd cymdeithasol	4,853	4,853	5,024	5,024
Costau pensiwn yr USS	5,092	5,092	6,016	6,016
Costau pensiynau eraill	3,031	3,031	2,399	2,399
	<u>66,143</u>	<u>66,143</u>	<u>70,732</u>	<u>70,732</u>
Costau staff - ailstrwythuro	<u>1,523</u>	<u>1,523</u>	<u>636</u>	<u>636</u>

Taliadau i'r Is-Ganghellor (o 1 Ebrill 2017)

	2018 £000	2017 £000
Taliadau i'r Is-Ganghellor 2018		
Cyflog	224	73
Lwfans amhensiyniadwy	-	-
Bonws	-	-
Buddiannau trethadwy ar ffurfiau eraill	1	-
Cyfraniadau pensiwn i'r USS	5	2
	<u>230</u>	<u>75</u>

Taliadau i'r Is-Ganghellor Dros Dro (o 1 Awst 2016 i 31 Mawrth 2017)

	2018 £000	2017 £000
Cyflog	-	103
Lwfans amhensiyniadwy	-	35
Cyfraniadau pensiwn i'r USS	-	19
	<u>-</u>	<u>157</u>

Penododd y Brifysgol yr Is-Ganghellor a gychwynnodd yn y swydd ar 1 Ebrill 2017.

Bu Is-Ganghellor Dros Dros yn y swydd o 1 Chwefror 2016 ac fe ddychwelodd i'w swydd flaenorol, sef Dirprwy Is-Ganghellor dros Brofiad y Myfyrwyr, ac ar ôl penodiad yr Is-Ganghellor.

Dangosir taliadau'r Is-Ganghellor a'r Is-Ganghellor Dros Dro ar yr un sail â'r staff eraill sydd ar daliadau uwch.

Telir cyfraniadau'r Brifysgol i'r USS ar yr un raddfa ag a wneir i staff academaidd eraill.

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (PARHAD)

7 Costau staff (parhad)

Mae'r taliadau i'r staff eraill ar gyflogau uwch, ac eithrio cyfraniadau pensiwn y cyflogwr (yn amodol ar gyfarwyddiadau perthnasol ar gyfrifon), wedi'u dangos isod. Dangosir yr holl daliadau cyn tynnu unrhyw symiau 'aberthu cyflog':

	Nifer y staff 2018	Nifer y staff 2017
£100,001-£110,000	3	4
£110,001-£120,000	1	1
£120,001-£130,000	1	1
£130,001-£140,000	1	1
£140,001-£150,000	-	1
	<u>6</u>	<u>8</u>

Cyfartaledd niferoedd y staff yn ôl prif categorïau:

	2018 Nifer.	2017 Nifer.
Academaidd	382	390
Ymchwil	163	167
Rheoli ac arbenigol	350	351
Technegol	135	149
Eraill	445	533
	<u>1,475</u>	<u>1,590</u>

Personél rheoli allweddol

Mae personél rheoli allweddol yn ymwneud â'r aelodau hynny sydd ar fwrdd gweithredol y Brifysgol yn unig.

	2018 £000	2017 £000
Taliadau i bersonél rheoli allweddol	<u>2,240</u>	<u>2,246</u>

Aelodau'r Cyngor

Ni chafodd yr un o aelodau'r Cyngor unrhyw daliad gan y Brifysgol am fod yn aelod o'r Cyngor yn ystod y flwyddyn (2016-17 £dim). Nid yw aelodau staff y brifysgol a benodir ar y Cyngor yn derbyn taliad ychwanegol o unrhyw fath yn gysylltiedig â'u haelodaeth o'r Cyngor.

Ni chafodd yr un o aelodau'r Cyngor unrhyw daliad am wasanaethau eraill a ddarparwyd i'r Brifysgol, heblaw o dan contract cyflogaeth i'r aelodau o'r Cyngor sydd hefyd yn staff cyflogedig y Brifysgol, yn ystod y flwyddyn (2016-17: £dim).

Cyfanswm y treuliau a dalwyd i 11 o aelodau'r cyngor, neu ar eu rhan, oedd £11,232 (2015-16 £16,424 i 12 o aelodau'r cyngor). Talwyd hyn am gostau teithio a chynhaliadau yn codi o ganlyniad i'w presenoldeb yng nghyfarfodydd y Cyngor a chyfarfodydd eraill yn rhinwedd eu dyletswyddau swyddogol.

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (PARHAD)

8	Llog a chostau cyllid eraill	2018		2017	
		Cyfun £000	Y Brifysgol £000	Cyfun £000	Y Brifysgol £000
	Llog ar Lety Myfyrwyr Fferm Penglais	3,180	3,180	3,152	3,152
	Gwahaniaethau cyfraddau cyfnewid	5	5	65	65
	Cost llog ar rwymedigaeth pensiwn yr	237	237	244	244
	Tâl net ar gynlluniau pensiwn	611	611	572	572
		4,033	4,033	4,033	4,033

9	Dadansoddiad o gyfanswm gwariant y Brifysgol yn ôl gweithgareddau	Costau staff			Eraill		Llog Taladwy	Cyfanswm 2018	Cyfanswm 2017
		Costau gweith redol staff	Costau ailstrw ythuro	Dibris iant	Gwariant gweithre du arall				
	Adrannau Academaidd	26,555	-	2,309	3,835	-	32,699	35,249	
	Gwasanaethau Academaidd	5,217	-	149	3,365	848	9,579	10,694	
	Grantiau a Chontractau Ymchwil	14,102	-	106	5,654	-	19,862	21,429	
	Llety, Arlwyo a Chynadleddau	6,729	-	1,443	5,473	-	13,645	13,087	
	Tir ac adeiladau	1,550	-	6,600	5,501	3,180	16,831	13,507	
	Gwariant Cyffredinol ar Addysg	1,731	-	13	6,818	-	8,562	7,741	
	Gweinyddu a gwasanaethau canolog	5,312	-	66	5,520	5	10,903	12,333	
	Cyfleusterau ac adnoddau i'r myfyrwyr a'r staff	2,507	-	52	534	-	3,093	2,942	
	Colli gwerth asedau sefydlog	-	-	-	1,644	-	1,644	-	
	Gwasanaethau eraill a ddarparwyd	680	-	6	1,220	-	1,906	598	
	Canolfan y Celfyddydau	1,154	-	84	1,164	-	2,402	3,501	
	Ffermydd	540	-	141	1,541	-	2,222	1,631	
	Taliad i'r archwilydd	-	-	-	109	-	109	127	
	Treuliau Eraill	66	1,523	-	125	-	1,714	4,314	
		66,143	1,523	10,969	42,503	4,033	125,171	127,153	

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (PARHAD)

9 Dadansoddiad o gyfanswm y gwariant cyfun yn ôl gweithgareddau (parhad)

	Costau staff		Dibris iant	Eraill Gwariant gweithre du arall	Llog Taladwy	Cyfanswm 2018	Cyfanswm 2017
	Costau gweith redol staff	Costau ailstrw ythuro					
Adrannau Academaidd	26,555	-	2,309	3,835	-	32,699	35,249
Gwasanaethau Academaidd	5,217	-	149	3,365	848	9,579	10,694
Grantiau a Chontractau Ymchwil	14,102	-	106	5,654	-	19,862	21,429
Llety, Arlwygo a Chynadleddau	6,729	-	1,443	5,473	-	13,645	13,087
Tir ac adeiladau	1,550	-	6,600	5,501	3,180	16,831	13,507
Gwariant Cyffredinol ar Addysg	1,731	-	13	6,818	-	8,562	7,741
Gweinyddu a gwasanaethau canolog	5,312	-	66	5,906	5	11,289	12,329
Cyfleusterau ac adnoddau i'r myfyrwyr a'r staff	2,507	-	52	534	-	3,093	2,942
Colli gwerth asedau sefydlog	-	-	-	1,644	-	1,644	-
Gwasanaethau eraill a ddarparwyd	680	-	6	1,220	-	1,906	598
Canolfan y Celfyddydau	1,154	-	84	1,164	-	2,402	3,501
Ffermydd	540	-	141	1,541	-	2,222	1,631
Taliad i'r archwilydd	-	-	-	115	-	115	131
Treuliau Eraill	66	1,523	-	125	-	1,714	4,314
	66,143	1,523	10,969	42,895	4,033	125,563	127,153

Mae'r taliad i'r archwilydd yn cynnwys

	2018		2017	
	Cyfun £000	Y Brifysgol £000	Cyfun £000	Y Brifysgol £000
Taliad i archwilydd allanol am wasanaethau archwilio	65	59	60	56
Taliad i archwilydd allanol am wasanaethau heblaw archwilio:				
Gwaith ardystio grantiau	23	23	39	39
Cyngor ar gydymffurfio â gofynion treth	27	27	32	32

Diswyddo Gwirfoddol

Mae'r ymrwymiad i ariannu diswyddiadau gwirfoddol sydd yn y costau ailstrwythuro yn ymwneud â threfniadau y cytunwyd arnynt a disgwylir y bydd costau i'w talu ymhen un flwyddyn.

Colli gwerth buddsoddiad yn Aberystwyth Limited

Mae colli gwerth £170,779 yn Aberystwyth Limited wedi'i gynnwys mewn Gweinyddu a gwasanaethau canolog, o dan y Gwariant gweithredu arall.

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (PARHAD)

10	Asedau Sefydlog Cyfun	Rhydd- ddaliad Tir ac adeiladau £000	Buddsoddi Rhydd- ddaliad Tir ac adeiladau £000	Prydles Tir ac adeiladau £000	Cyfarpar a Pheiriannau £000	Asedau'n cael eu hadei ladu £000	Asedau Trefta daeth £000	Cyfanswm £000
Cost a phrisiant								
	Ar 1 Awst 2017	207,265	16,580	50,001	52,094	5,436	1,347	332,723
	Ychwanegiadau	3,430	-	-	2,488	2,827	-	8,745
	Trosglwyddiadau	2,449	-	-	-	(2,449)	-	-
	Gweddill ar ôl ailbriso	-	-	-	-	-	-	-
	Gwaredwyd	(217)	(625)	-	(160)	-	-	(1,002)
	Ar 31 Gorffennaf 2018	212,927	15,955	50,001	54,422	5,814	1,347	340,466
	Yn cynnwys cost y prisiad	137,195	15,635	-	-	-	1,347	154,177
	Cost	75,732	320	50,001	54,422	5,814	-	186,289
		212,927	15,955	50,001	54,422	5,814	1,347	340,466
Dibrisiant								
	Ar 1 Awst 2017	46,876	-	3,306	45,579	-	-	95,761
	Tâl am y flwyddyn	6,621	-	1,258	3,090	-	-	10,969
	Colli gwerth	1,024	620	-	-	-	-	1,644
	Gwaredwyd	(105)	-	-	(125)	-	-	(230)
	Ar 31 Gorffennaf 2018	54,416	620	4,564	48,544	-	-	108,144
Gwerth net yn ôl y llyfr								
	Ar 31 Gorffennaf 2018	158,511	15,335	45,437	5,878	5,814	1,347	232,322
	Ar 31 Gorffennaf 2017	160,389	16,580	46,695	6,515	5,436	1,347	236,962
Y Brifysgol								
Cost a phrisiant								
	Ar 1 Awst 2017	207,265	16,580	50,001	52,094	2,656	1,347	329,943
	Ychwanegiadau	3,430	-	-	2,488	1,930	-	7,848
	Trosglwyddiadau	2,449	-	-	-	(2,449)	-	-
	Gweddill ar ôl ailbriso	-	-	-	-	-	-	-
	Gwaredwyd	(217)	(625)	-	(160)	-	-	(1,002)
	Ar 31 Gorffennaf 2018	212,927	15,955	50,001	54,422	2,137	1,347	336,789
	Yn cynnwys cost y prisiad	137,195	15,635	-	-	-	1,347	154,177
	Cost	75,732	320	50,001	54,422	2,137	-	182,612
		212,927	15,955	50,001	54,422	2,137	1,347	336,789
Dibrisiant								
	Ar 1 Awst 2017	46,876	-	3,306	45,579	-	-	95,761
	Tâl am y flwyddyn	6,621	-	1,258	3,090	-	-	10,969
	Colli gwerth	1,024	620	-	-	-	-	1,644
	Gwaredwyd	(105)	-	-	(125)	-	-	(230)
	Ar 31 Gorffennaf 2018	54,416	620	4,564	48,544	-	-	108,144
Gwerth net yn ôl y llyfr								
	Ar 31 Gorffennaf 2018	158,511	15,335	45,437	5,878	2,137	1,347	228,645
	Ar 31 Gorffennaf 2017	160,389	16,580	46,695	6,515	2,656	1,347	234,182

Mae asedau buddsoddi rhydd-ddaliad yn cynnwys £11,734,000 (2016-17 £11,982,000) sy'n ymwneud ag eiddo gwaddol (gweler nodyn 20).

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (PARHAD)

10 Asedau Sefydlog (parhad)

Tir ac adeiladau buddsoddi rhydd-ddaliad

Cynhaliwyd y prisiad llawn diwethaf ar yr asedau hyn gan Cooke & Arkwright yn Awst 2016 i'r flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2016. Yn ystod y flwyddyn cynhaliwyd adolygiad ar yr eiddo buddsoddi ac fe gadarnhawyd na fu newid o sylwedd yng ngwerth yr eiddo ers y prisiad ffurfiol diwethaf ar 31 Gorffennaf 2016, ac eithrio'r asedau a gynhwysir yn yr adolygiad colli gwerth. Cynhaliwyd yr adolygiad colli gwerth ar asedau a farnwyd yn ddiangen gan yr adran ystadau ac fe'u hail-ddosbarthwyd yn asedau ar gael i'w gwerthu. Am ragor o wybodaeth gweler nodyn 28.

11 Buddsoddiadau yn is-gwmniau'r Brifysgol

Cwmni	Prif Weithgareddau	Statws	Nodyn
Campws Arloesi a Menter Prifysgol Aberystwyth (CAMA) Limited	Darparu ymchwil i ddiogelu cyflenwadau bwyd, maeth ac ynni; ynni adnewyddadwy a biotechnolegau	Perchen 75%	
Aber Trading Limited	Darparu gwaith ymgynghori ac ymchwil	Perchen 100%	-
Aberystwyth Limited	Darparu addysg Prifysgol Aberystwyth ym Mawrisiws	Perchen 100%	
Aber Bangor Consultancy Limited	Darparu ymchwil i ddiogelu cyflenwadau bwyd, maeth ac ynni; ynni adnewyddadwy a biotechnolegau	Perchen 100%	-
Ceredigion Limited	Cwmni cwsg a sefydlwyd i ddarparu addysg ym Mawrisiws	Perchen 100%	

Buddsoddiad yng Nghampws Arloesi a Menter Prifysgol Aberystwyth (CAMA)

Mae Campws Arloesi a Menter Prifysgol Aberystwyth (CAMA), yn gwmni cyfyngedig gan gyfranddaliadau, ac wedi'i gofrestru yng Nghymru a Lloegr. Prifysgol Aberystwyth sy'n berchen ar 75 y cant o CAMA ac mae'r 25 y cant sy'n weddill dan berchnogaeth Cyngor Ymchwil Biotechnoleg a'r Gwyddorau Biolegol (BBSRC), sef asiantaeth y llywodraeth. Llofnodwyd cytundeb y cyfranddalwyr ar 22 Mai 2018. Mae CAMA wedi cael cyllid i adeiladu canolfan ymchwil newydd. Bydd sefydlu'r ganolfan yn costio £40.5 miliwn ac yn galluogi gwaith ymchwil ym meysydd diogelu cyflenwadau bwyd, maeth ac ynni, ac ynni adnewyddadwy a biotechnolegau.

Yn ystod y flwyddyn anfonebwyd CAMA gan y Brifysgol am yr hyn a wariwyd gan y Brifysgol ar ran CAMA, sef cyfanswm o £312,672 (2016-17 £219,693) ac anfonebwyd y Brifysgol gan CAMA am £200,478 (2016-17 £135,606). Ar ddiwedd y flwyddyn roedd CAMA yn gredydwr hirdymor i'r Brifysgol, sef £241,335 (2016-17 £1,288,180). Gwerth £25 yw'r gyfran anreolaethol ac felly nid yw wedi'i dangos yn y fantolen gyfun na mantolen y brifysgol gan mai mewn miloedd y dangosir y ffigurau hynny.

	CAMA Limited	
	2018 £000	2017 £000
Cyfrif incwm a gwariant		
Incwm	208	136
Gwariant	208	136
Diffyg cyn treth	-	-
Y Fantolen		
Asedau sefydlog	3,677	2,780
Asedau cyfredol	1,275	1,521
Credydwyr: symiau sy'n ddyledus o fewn un flwyddyn	28	91
Credydwyr: symiau sy'n ddyledus ar ôl mwy nag un flwyddyn	4,924	4,210
Asedau net	-	-

Aber Trading Limited

Mae'r Brifysgol yn berchen ar holl gyfalaf y cyfranddaliadau a gyhoeddwyd am Aber Trading Limited, cwmni a gofrestrwyd yng Nghymru a Lloegr, ac mae'n cynnal gwaith ymchwil ar gontract a gwaith ymgynghorol ar ei rhan. Ar ddiwedd y flwyddyn yr oedd £12,066 ar Aber Trading Limited i'r Brifysgol (2016-17 £dim).

Yn ystod y flwyddyn cododd Prifysgol Aberystwyth £11,547 (2016-17 £11,611) ar Aber Trading Limited.

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (PARHAD)

11 Buddsoddiadau yn is-gwmniau'r Brifysgol (parhad)

Mae datganiadau ariannol diweddaraf Aber Trading Ltd yn dangos y trafodion ariannol isod nas cyfunwyd yng nghyfrifon y Grŵp gan nad ydynt o sylwedd i'r Grŵp.

	Aber Trading Ltd	
	2018	2017
	£000	£000
Cyfrif incwm a gwariant		
Incwm	19	33
Gwariant	14	32
Diffyg ar ôl treth	5	1
Y Fantolen		
Asedau cyfredol	15	33
Credydwy: symiau sy'n ddyledus ar ôl mwy nag un flwyddyn	10	33
Asedau net	5	-

Y buddsoddiad yn Aberystwyth Limited

Ar 31 Rhagfyr 2017 daeth y Brifysgol â'r cytundeb ar y gyd-fenter hon â Boston Campus Limited i ben. Daeth Aberystwyth Ltd yn is-gwmni sydd erbyn hyn yn eiddo i'r Brifysgol yn unig. Mae Aberystwyth Ltd yn gwmni sydd yn gyfyngedig gan gyfranddaliadau ac sydd wedi'i gofrestru ym Mawrisiws. Cyn hynny, y Brifysgol oedd yn berchen ar 51 y cant o'r cyfranddaliadau, ac roedd y 49% oedd yn weddill yn eiddo i Boston Campus Limited. Ymdriniwyd â'r cwmni fel menter ar y cyd tan 31 Rhagfyr 2017, ac fe ddangosir hynny isod fel y 5 mis tan 31 Rhagfyr 2017; maent wedi'u cynnwys yng nghyfrifon y Grŵp ar sail cyfrifon ecwiti. Mae'r 7 mis arall wedi'u cyfuno yn rhifau'r grŵp fel is-gwmni sy'n eiddo i Brifysgol Aberystwyth yn unig. Cyfrifir y ffigurau isod ar sail pro-rata.

	2018			2017
	Y 5 mis hyd at 31-12-17	Y 7 mis hyd at 31-07-18	Cyfanswm 2017-18	
	£000	£000	£000	£000
Cyfrif incwm a gwariant				
Incwm	154	215	369	484
Gwariant	154	215	369	484
Diffyg cyn treth	-	-	-	-
Y Fantolen				
Asedau cyfredol			175	66
Credydwy: symiau sy'n ddyledus o fewn un flwyddyn			173	64
Asedau net			2	2

Yn ystod y flwyddyn cynhyrchodd Aberystwyth Ltd £369,000 (2016-17 £484,000) o incwm net drwy ffioedd dysgu. Roedd hawl gan y Brifysgol gael £292,000 (2016-17 £242,000) ohono. Roedd y gwariant net yn ymwneud â gweithgareddau academaidd yn dod i £562,500 (2016/17 £642,587); mae'r gwariant hwn wedi'i gofnodi yn natganiad incwm cynhwysfawr y Brifysgol. Ar ddiwedd y flwyddyn roedd £122,794 (2016-17 £12,571) yn ddyledus i'r Brifysgol gan Aberystwyth Ltd am ffioedd dysgu. Talwyd £172,000 i Boston Campus Limited er mwyn prynu eu cyfranddaliadau hwy yn Aberystwyth Ltd. Mae £1,221 ohono wedi'i ddangos fel cynnydd ym muddsoddiad y Brifysgol yn Aberystwyth Ltd; cofnodwyd y £170,779 sy'n weddill yn y datganiad incwm cynhwysfawr fel colli gwerth buddsoddiadau. Dangoswyd y swm hwnnw yn nodyn 9.

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (PARHAD)

11 Buddsoddiadau yn is-gwmniau'r Brifysgol (parhad)

Buddsoddiad yn Aber Bangor Consultancy Limited

Hyd at 1 Ionawr 2018 bu Prifysgol Aberystwyth a Phrifysgol Bangor yn berchen ar gyfran 50% bob un o Aber Bangor Consultancy Ltd, sy'n darparu gwaith ymgynghori i brosiectau arbenigol sy'n gofyn am elfen fwy sylweddol o ymchwil a datblygu na'r hyn y gall ymchwilwyr Prifysgolion eu datblygu a'u cyflawni. Ar 1 Ionawr 2018, rhoes Prifysgol Bangor ei chyfranddaliadau hi yn y cwmni i Brifysgol Aberystwyth ac o hynny allan mae wedi'i drin fel is-gwmni sy'n eiddo i Brifysgol Aberystwyth yn unig.

Yn ystod y flwyddyn, cododd y Brifysgol £25,197 (2016-17 £18,388) ac £1,337 (2016-17 £2,000) ar Aber Bangor Consultancy Ltd am wasanaethau gweinyddol. Ar ddiwedd y flwyddyn yr oedd £8,588 (2016-17 £19,237) ar Aber Bangor Consultancy Ltd i'r Brifysgol.

Mae datganiadau ariannol diweddaraf Aber Bangor Consultancy Ltd yn dangos y trafodion ariannol isod nas cyfunwyd yng nghyfrifon y Grŵp gan nad ydynt o sylwedd i'r Grŵp.

	Aber Bangor Consultancy Ltd	
	2018	2017
	£000	£000
Cyfrif incwm a gwariant		
Incwm	29	21
Gwariant	28	22
Diffyg cyn treth	1	(1)
Y Fantolen		
Asedau cyfredol	21	28
Credydwy: symiau sy'n ddyledus o fewn un flwyddyn	14	22
Asedau net	7	6

Buddsoddiad yng Ngheredigion Limited

Ar 22 Tachwedd 2017 cafodd Ceredigion Limited ei ymgorffori yn gwmni cyfyngedig gan gyfranddaliadau a'i gofrestru ym Mawrisiws. Ers y dyddiad hwnnw nid yw'r cwmni wedi masnachu; bwriad y bwrdd yw diddymu'r cwmni hwn o fewn y flwyddyn ariannol bresennol. Mae Ceredigion Limited yn is-gwmni sydd 100 y cant yn eiddo i'r Brifysgol.

12 Partïon cysylltiedig eraill

Cynllun Pensiwn ac Aswiriant Prifysgol Aberystwyth (CPAPA)

Mae'r Brifysgol yn cynnal gwasanaeth cyflogres ar ran y Cynllun Pensiwn ac Aswiriant. Ni chodir tâl am ei weinyddu. Roedd y Cynllun Pensiwn yn ddyledwr ar ddiwedd y flwyddyn, sef £343,642 (2016-17 £382,621). Mae hyn yn ymwneud â thaliadau'r cynllun Talu Wrth Ennill (PAYE) a wnaed gan Brifysgol Aberystwyth ar ran CPAPA yn ystod y flwyddyn, ac mae hynny erbyn hyn yn ddyledus i'r Brifysgol.

Undeb Myfyrwyr Aberystwyth

Corff ar wahân yw Undeb Myfyrwyr Prifysgol Aberystwyth, wedi ei gyllido gan y Brifysgol trwy grant. Fe'i gweinyddir gan swyddogion a etholwyd o blith y myfyrwyr, er budd y myfyrwyr.

Rhodddwyd £721,663 o grant i Undeb y Myfyrwyr gan y Brifysgol (2016-17 £663,000).

Mae Undeb y Myfyrwyr yn defnyddio adeilad sy'n eiddo i'r Brifysgol. Ni chodir rhent am hyn, ac ni chodir tâl am wasanaethau cyflogres y mae'r Brifysgol yn eu rhoi iddi. Ar ddiwedd y flwyddyn roedd £4,531 (2016-17 £6,633) yn ddyledus i'r Brifysgol.

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (PARHAD)

		2018		2017	
13	Stoc	Cyfun £000	Y Brifysgol £000	Cyfun £000	Y Brifysgol £000
	Defnyddiau treuliadwy cyffredinol	1,183	1,183	1,500	1,500
14	Masnach a symiau eraill sy'n dderbyniadwy	Cyfun £000	Y Brifysgol £000	Cyfun £000	Y Brifysgol £000
	Symiau sy'n ddyledus o fewn un flwyddyn:				
	Grantiau ymchwil sy'n dderbyniadwy	5,191	5,191	4,685	4,685
	Symiau masnachol eraill sy'n dderbyniadwy	2,183	2,080	3,344	3,250
	Ased treth - credyd RDEC	16	16	652	652
	Rhagdaliadau ac incwm cronedig	1,939	1,939	1,098	1,098
	Symiau sy'n ddyledus o'r is-gwmnïau	-	364	-	1,288
		<u>9,329</u>	<u>9,590</u>	<u>9,779</u>	<u>10,973</u>
15	Buddsoddiadau cyfredol	Cyfun £000	Y Brifysgol £000	Cyfun £000	Y Brifysgol £000
	Biliau Trysorlys	2,634	2,634	2,369	2,369
	Adneuo arian parod	-	-	185	185
		<u>2,634</u>	<u>2,634</u>	<u>2,554</u>	<u>2,554</u>
16	Buddsoddiadau anghyfredol	Cyfun £000	Y Brifysgol £000	Cyfun £000	Y Brifysgol £000
	Stociau llog sefydlog	4,753	4,753	4,838	4,838
	Buddsoddiadau di-ecwiti	113	113	102	102
	Ecwitiâu	25,388	25,388	24,066	24,066
	Adenillion absoliwt	7,162	7,162	6,908	6,908
	Ymddiriedolaeth unedol eiddo	2,020	2,020	1,887	1,887
		<u>39,436</u>	<u>39,436</u>	<u>37,801</u>	<u>37,801</u>

Mae'r buddsoddiadau anghyfredol yn cynnwys £26,320,000 (2016-17 £24,701,000) sy'n gysylltiedig â gwaddolion (gweler nodyn 20) a £13,100,000 sy'n ymwneud â buddsoddiadau a ddelir gan Brifysgol Aberystwyth nad ydynt yn waddolion.

Mae'r Brifysgol wedi cynnal adolygiad mewnol o'r cronfeydd gwaddolion a'u rhesymoli er mwyn sicrhau eu bod yn cyd-fynd ag amcanion a bwriadau dymuniadau'r rhoddwyr.

Yn ystod 2017-18, mae rhai cronfeydd Gwaddolion wedi'u hail-ddosbarthu gan eu bod wedi'u rhoi yn gronfeydd at ddibenion cyffredinol y Brifysgol neu wedi'u neilltuo'n hanesyddol gan amryw bwyllgorau'r Brifysgol ac felly'n cael eu trin yn y gorffennol fel cyfalaf a waddolwyd.

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (PARHAD)

17	Credydwy'r symiau sy'n ddyledus o fewn un flwyddyn	2018		2017	
		Cyfun £000	Y Brifysgol £000	Cyfun £000	Y Brifysgol £000
	Taliadau a dderbyniwyd yn ernes	3,773	3,773	3,246	3,246
	Gweddillion grantiau ymchwil	7,305	6,298	6,561	6,561
	Incwm gohiriedig o Brydles Pentref y Myfyrwyr	680	680	680	680
	Buddiannau byrdymor y staff	1,894	1,894	2,277	2,277
	Eitemau taladwy o fasnach	6,536	6,523	3,978	3,746
	Nawdd cymdeithasol a threth daladwy arall	3,209	3,219	3,210	3,210
	Croniadau ac incwm gohiriedig	2,245	2,178	6,071	6,071
	Grantiau cyfalaf gohiriedig am lai nag 1 flwyddyn	3,817	3,817	4,132	4,132
		29,459	28,382	30,155	29,923

Croniadau ac incwm gohiriedig

	2018		2017	
	Cyfun £000	Y Brifysgol £000	Cyfun £000	Y Brifysgol £000
Croniad credydwy'r masnach	538	471	3,698	3,698
Incwm o grantiau	1,104	1,104	1,493	1,493
Ffioedd dysgu	-	-	-	-
Incwm arall	603	603	880	880
	2,245	2,178	6,071	6,071

18	Credydwy'r symiau sy'n ddyledus ar ôl mwy nag un flwyddyn	2018		2017	
		Cyfun £000	Y Brifysgol £000	Cyfun £000	Y Brifysgol £000
	Incwm gohiriedig o brydles Pentref y Myfyrwyr	6,108	6,108	6,787	6,787
	Rhwymedigaethau â sicrwydd				
	- Cyllid L&G	44,241	44,241	43,975	43,975
	- Cydnabyddiaeth ohiriedig Balfour Beatty	5,070	5,070	4,975	4,975
	Grantiau cyfalaf gohiriedig am dros 1 flwyddyn	42,869	39,192	44,169	41,389
		98,288	94,611	99,906	97,126

Dadansoddiad o fenthyciadau â sicrwydd a benthyciadau heb sicrwydd:

	2018		2017	
	Cyfun £000	Y Brifysgol £000	Cyfun £000	Y Brifysgol £000
Yn ddyledus ymhen pum mlynedd neu fwy	49,311	49,311	48,950	48,950
Cyfanswm y benthyciadau â sicrwydd a'r benthyciadau	49,311	49,311	48,950	48,950
Benthyciadau â sicrwydd sy'n daladwy erbyn 2048	49,311	49,311	48,950	48,950
	49,311	49,311	48,950	48,950

Mae rhwymedigaethau L&G a Balfour Beatty yn cael eu had-dalu drwy daliadau blynyddol sy'n cynyddu yn ôl y mynegai prisiau manwerthu tan 2048. Y cyfraddau llog ymhlyg yw 6 y cant (2016-17 6 y cant) am gyllid L&G ac 13 y cant (2016-17 12 y cant) am Balfour Beatty.

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (PARHAD)

19 Darpariaethau am rwymedigaethau ar 31 Gorffennaf 2018

Cyfun	Ymrwymiad	Ymrwy	Cyfanswm	TAW	Diswyddo	Arall	Arall -
	i ariannu'r	miadau	darpariae		gwirfoddol		
	diffyg ar	buddiannau	thau				
	bensiwn yr	diffiniedig	pensiynau				
	USS			£000	£000	£000	£000
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Ar 1 Awst 2017	12,797	24,467	37,264	1,335	298	1,513	3,146
Defnyddiwyd yn y flwyddyn	(1,742)	(12,081)	(13,823)	(495)	-	-	(495)
Ychwanegiadau yn 2017-18	-	-	-	-	444	472	916
Ar 31 Gorffennaf 2018	11,056	12,384	23,440	840	742	1,985	3,567

Y Brifysgol	Ymrwymiad	Ymrwy	Cyfanswm	TAW	Diswyddo	Arall	Arall -
	i ariannu'r	miadau	darpariae		gwirfoddol		
	diffyg ar	buddiannau	thau				
	bensiwn yr	diffiniedig	pensiynau				
	USS			£000	£000	£000	£000
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000
Ar 1 Awst 2017	12,797	24,467	37,264	1,335	298	1,513	3,146
Defnyddiwyd yn y flwyddyn	(1,742)	(12,081)	(13,823)	(495)	-	-	(495)
Ychwanegiadau yn 2017-18	-	-	-	-	444	472	916
Ar 31 Gorffennaf 2018	11,056	12,384	23,440	840	742	1,985	3,567

Diffyg yr USS

Mae'r rhwymedigaeth i ariannu diffyg gorffennol Cynllun Pensiwn y Prifysgolion (USS) yn codi o'r rhwymedigaeth contractiol gyda'r cynllun pensiwn am daliadau llawn am fuddiannau sy'n deillio o'r perfformiad yn y gorffennol. Mae'r rheolwyr wedi asesu'r rhagolygon am y staff yng nghynllun yr USS yn y dyfodol a'r rhagolygon am daliadau cyflog dros gyfnod y rhwymedigaeth contractiol wrth asesu gwerth y ddarpariaeth hon.

Darpariaeth TAW

Mae'r ddarpariaeth TAW yn ymwneud â TAW ar drafodion ynghylch Neuaddau Preswyl yn y gorffennol, a disgwylir i'r taliadau cysylltiedig gael eu gwneud o fewn un flwyddyn.

Diswyddo Gwirfoddol

Mae'r ymrwymiad i ariannu diswyddo gwirfoddol yn ymwneud â threfniadau y cytunwyd arnynt a disgwylir i'r costau gael eu talu o fewn un flwyddyn.

Darpariaeth Arall

Mae £1,635,000 o'r ddarpariaeth arall yn ymwneud ag ôl-groniad o waith cynnal a chadw ar eiddo prydles y mae'r brifysgol dan rhwymedigaeth contractiol i'w adfer i'w gyflwr gwreiddiol a lle mae disgwyl talu amdanynt ymhen cyfnod rhwng un flwyddyn a phum mlynedd. Mae'r gwerth hwnnw wedi'i seilio ar y costau disgwylidiedig ar hyn o bryd. Mae darpariaeth am £350,000 hefyd wedi'i chynnwys sy'n ymwneud â chau Aberystwyth Limited, sef cangen Prifysgol Aberystwyth ym Mawrisiws; disgwylir i'r costau gael eu talu o fewn un flwyddyn.

Cymerir bod y llifoedd hyn o adnoddau economaidd yn debygol ac felly darpariaeth a wnaed ar eu cyfer yn hytrach na rhwymedigaeth amodol.

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (PARHAD)

20 Gwaddolion wrth Gefn

Dyma'r asedau net cyfyngedig sy'n ymwneud â gwaddolion:

	Gwaddolion parhaol cyfyngedig £000	Gwaddolion parhaol digyfngiad £000	Gwaddolion treuliadwy £000	Cyfanswm £000
Cyfalaf wedi'i ailddatgan a ddygwyd ymlaen	26,452	11,779	647	38,878
Incwm cronedig wedi'i ail-ddatgan a ddygwyd ymlaen	3,243	-	(174)	3,069
Gweddill a ail-ddatganwyd ar 1 Awst 2017	29,695	11,779	473	41,947
(Colled) ar ôl gwerthu asedau sefydlog	-	(10)	-	(10)
Colli gwerth gwaddolion tir ac adeiladau	-	(73)	-	(73)
Gwaddolion newydd	115	-	-	115
Incwm o fuddsoddiadau	579	94	10	683
Gwariant	(435)	(94)	(54)	(583)
Cynnydd yng ngwerth buddsoddiadau ar y farchnad	888	302	23	1,213
Cyfanswm incwm cynhwysfawr gwaddolion am y flwyddyn	1,147	219	(21)	1,345
Gweddill ar 31 Gorffennaf 2018	30,842	11,998	452	43,292
Cyfalaf a ddygwyd ymlaen	27,455	11,998	670	40,123
Incwm cronedig a ddygwyd ymlaen	3,387	-	(218)	3,169
Ar 31 Gorffennaf 2018	30,842	11,998	452	43,292

Yn ychwanegol i'r cynnydd yng ngwerth y buddsoddiadau uchod yn ôl y farchnad, sef £1,708,000 (2016-17 £3,706,000), nid yw gwerth eiddo buddsoddi yn ôl y farchnad wedi newid £dim (2016-17 £nil) ac eithrio'r gwerthu a'r colli gwerth a ddangosir uchod.

Mae'r rhifau yn y tabl uchod wedi'u hail-ddatgan ar ôl i rai cronfeydd wrth gefn gael eu hailddosbarthu i gronfeydd digyfngiad (gweler nodyn 30).

	2018		2017	
	Cyfun £000	Y Brifysgol £000	Cyfun £000	Y Brifysgol £000
Dadansoddiad yn ôl y math:				
Darlithyddiaethau	3,126	3,126	4,829	4,829
Ysgoloriaethau a Bwrsariaethau	17,663	17,663	18,418	18,418
Cymorth ymchwil	6,513	6,513	4,210	4,210
Cronfeydd gwobrau	1,978	1,978	2,979	2,979
Cyffredinol	14,012	14,012	11,511	11,511
	43,292	43,292	41,947	41,947

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (PARHAD)

20 Gwaddolion wrth Gefn (parhad)

	2018		2017	
	Cyfun £000	Y Brifysgol £000	Cyfun £000	Y Brifysgol £000
Dadansoddiad yn ôl yr ased				
Buddsoddiadau	26,320	26,320	24,701	24,701
Tir ac adeiladau	11,734	11,734	11,982	11,982
Arian parod gwaddolion a biliau trysorlys	5,238	5,238	5,264	5,264
	<u>43,292</u>	<u>43,292</u>	<u>41,947</u>	<u>41,947</u>

Diffygion

Mae'r incwm cronedig sy'n ymwneud â'r gwaddol parhaol isod mewn diffyg ar hyn o bryd. Disgwylir y bydd incwm i dalu am y diffyg hwn yn dod i law erbyn 31 Gorffennaf 2020.

	Cyfalaf £000	Incwm £000
Gwaddol Blaenllynant	<u>2,024</u>	<u>(107)</u>

21 Cronfeydd cyfyngedig

Manylion y cronfeydd cyfyngedig wrth gefn

	Y Brifysgol ac yn Gyfun		Y Brifysgol ac yn Gyfun	
	Rhoddion £000	Cyfanswm £000	Rhoddion £000	Cyfanswm £000
		2018		2017
Cyfalaf a ddygwyd ymlaen	128	128	116	116
Incwm cronedig a ddygwyd ymlaen	70	70	12	12
Ar 1 Awst 2017	<u>198</u>	<u>198</u>	<u>128</u>	<u>128</u>
Rhoddion newydd	259	259	102	102
Incwm o fuddsoddiadau	-	-	-	-
Gwariant	(163)	(163)	(32)	(32)
Cyfanswm yr incwm cynhwysfawr cyfyngedig am y flwyddyn	<u>96</u>	<u>96</u>	<u>70</u>	<u>70</u>
Cyfalaf a ddygwyd ymlaen	128	128	116	116
Incwm cronedig a ddygwyd ymlaen	166	166	12	12
	<u>294</u>	<u>294</u>	<u>128</u>	<u>128</u>

Dadansoddiad o gronfeydd a rhoddion cyfyngedig eraill yn ôl eu diben:

	2018		2017	
	Rhoddion £000	Cyfanswm £000	Rhoddion £000	Cyfanswm £000
Darlithyddiaethau	-	-	-	-
Ysgoloriaethau a Bwrsariaethau	12	12	25	25
Cymorth ymchwil	-	-	-	-
Cronfeydd gwobrau	2	2	2	2
Cyffredinol	280	280	171	171
	<u>294</u>	<u>294</u>	<u>198</u>	<u>198</u>

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (PARHAD)

22 Arian parod a chyfwerth ag arian parod

	Ar 1 Awst 2017	Llif arian parod	Ar 31 Gorffennaf 2018
Cyfun	£000	£000	£000
Arian parod ar gael i'r brifysgol	25,260	(6,058)	19,202
Arian parod o waddolion cyfyngedig	5,605	5	5,610
	<u>30,865</u>	<u>6,053</u>	<u>24,812</u>

23 Cyfalaf ac ymrwymadau eraill

	2018		2017	
	Cyfun £000	Y Brifysgol £000	Cyfun £000	Y Brifysgol £000
Ymrwymadau cyfalaf	6,575	5,264	2,302	2,302
	<u>6,575</u>	<u>5,264</u>	<u>2,302</u>	<u>2,302</u>

24 Rhwymedigaethau ac asedau amodol

Nid oes rhwymedigaethau amodol.

Mae arian yn ddyledus i'r Brifysgol yn 2018-19 ynghylch y rhannu referniw hanesyddol sydd heb ei dalu o brydles Pentre Myfyrwyr llety Pentre Jane Morgan. Nid yw'r swm hwn wedi'i gynnwys yn y canlyniadau i'r flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2018, ond fe'i cyfrifir yn ased amodol.

25 Digwyddiadau ar ôl y cyfnod adrodd

Digwyddiadau ar ôl Paratoi'r Fantolen sydd heb Achosi Addasiadau

Ar 26 Hydref cyflwynodd yr Uchel Lys ei ddyfarniad ynghylch cynlluniau pensiwn buddiannau diffiniedig Grŵp Bancio Lloyds. Daeth y dyfarniad i'r casgliad y dylid addasu'r cynlluniau i sicrhau bod y buddiannau pensiwn yn gyfartal i ddydion a menywod o safbwynt lleiafswm y buddiannau pensiwn gwarantiedig. Mae'r materion a bennwyd gan y dyfarniad yn codi hefyd mewn llawer o gynlluniau pensiwn buddiannau diffiniedig eraill. Rydym yn cydweithio ag ymddiriedolwyr Cynllun Pensiwn ac Aswiriant Prifysgol Aberystwyth er mwyn deall i ba raddau y mae'r dyfarniad hwn yn golygu rhwymedigaethau ychwanegol i'n cynllun pensiwn ni. Ar hyn o bryd nid oes modd pennu i ba raddau y bydd y dyfarniad yn cynyddu rhwymedigaethau Cynllun Pensiwn ac Aswiriant Prifysgol Aberystwyth.

I gynllun pensiwn buddiannau diffiniedig yr USS, ni fydd effaith ar y ddarpariaeth a roddir yn y datganiadau ariannol yn nodyn 26 ac eithrio i'r graddau y bydd y newid mewn buddiannau yn cynyddu'r cyllido arian parod.

O ran Cronfa Pensiwn Dyfed, sef cynllun pensiwn llywodraeth leol, bydd angen i'r Llywodraeth ystyried y dyfarniad hwn ar y cyd â'r ymgynghoriad diweddar gan y Llywodraeth ar fynegeio GMP mewn cynlluniau yn y sector cyhoeddus cyn dod i unrhyw gasgliadau ar unrhyw newidiadau y bydd angen eu gwneud i gynlluniau pensiwn llywodraeth leol.

Nid oes unrhyw ddigwyddiadau eraill ar ôl y cyfnod adrodd sy'n effeithio ar y datganiadau ariannol hyd at 31 Gorffennaf 2018.

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (PARHAD)

26 Cynlluniau pensiwn y Brifysgol a'r cynlluniau cyfun

Mae'r Brifysgol yn rhan o bedwar cynllun gwahanol:

Cynllun Pensiwn Prifysgol Aberystwyth (CPPA)	cyfraniadau diffiniedig
Cynllun Pensiwn y Prifysgolion (USS)	buddiannau diffiniedig aml-gyflogwr
Cynllun Pensiwn ac Aswariant Prifysgol Aberystwyth (CPAPA)	buddiannau diffiniedig - wedi'i gau
Cronfa Pensiwn Dyfed (CPD)	buddiannau diffiniedig - wedi'i gau i aelodau newydd

Mae CPAPA ar gau i gyfraniadau pellach gan aelodau ers Ebrill 2015. Nid yw Cronfa Pensiwn Dyfed yn derbyn aelodau newydd.

Effaith ar y Datganiad Cyfun o Incwm Cynhwysfawr

	2018	2017
	£000	£000
Tâl gweithredu mewn costau staff		
CPPA	3,019	3,148
USS	5,092	6,016
CPAPA	-	-
CPD	12	11
Cyfanswm taliadau pensiwn mewn costau staff	<u>8,123</u>	<u>9,175</u>

	2018	2017
	£000	£000
Costau llog		
USS	237	244
CPAPA	600	548
CPD	11	24
Cyfanswm y costau llog	<u>848</u>	<u>816</u>

	2018	2017
	£000	£000
Enillion/(colledion) actiwaraidd ar y cynlluniau pensiwn		
CPAPA	11,041	(2,431)
CPD	502	475
Cyfanswm yr enillion/(colledion) actiwaraidd	<u>11,543</u>	<u>(1,956)</u>

Effaith ar y Fantolen

	2018	2017
	£000	£000
Darparu Pensiynau		
USS	11,056	12,798
CPAPA	12,433	23,946
CPD	(49)	520
Cyfanswm y rhwymedigaeth pensiynau	<u>23,440</u>	<u>37,264</u>

(i) CYNLLUN PENSIWN PRIFYSGOL ABERYSTWYTH

Cynllun cyfraniadau diffiniedig yw Cynllun Pensiwn Aberystwyth, yn cael ei weinyddu gan Legal & General. Mae'r holl gyfraniadau gan yr aelodau a'r sefydliad yn cael eu buddsoddi yn un o Gynlluniau Pensiwn Personol Grŵp Legal & General. Mae'r Brifysgol yn cyfrannu 10% o'r cyflog i'r cynllun pensiwn. Yn 2017-18, £3,019,000 oedd cyfanswm y cyfraniad (2016-17 £3,148,000).

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (PARHAD)

26 Cynlluniau Pensiwn (parhad)

(ii) CYNLLUN PENSIWN Y PRIFYSGOLION (USS)

Cynllun buddiannau diffiniedig yn unig tan 31 Mawrth 2016, a osodwyd allan ar gontract o'r Ail Bensiwn Gwladwriaethol (S2P). O 01 Hydref 2016, newidiodd y cynllun o fod yn gynllun buddiannau diffiniedig yn unig i fod yn gynllun pensiwn cymysg, yn darparu buddiannau diffiniedig (i bob aelod), yn ogystal â buddiannau cyfraniadau diffiniedig. Cedwir asedau'r cynllun mewn cronfa ar wahân a weinyddir gan ymddiriedolwyr. Oherwydd natur gydfuddiannol y cynllun, nid yw ei asedau wedi'u neilltuo i sefydliadau unigol ac mae cyfradd gyfrannu wedi'i gosod i'r cynllun cyfan. Felly mae'r sefydliad yn agored i risgiau actiwaraidd sy'n gysylltiedig â staff cyflogedig sefydliadau eraill ac nid oes modd ynysu ei gyfran ei hun o asedau a rhwymedigaethau gwaelodol y cynllun ar sail gyson a rhesymol ac felly, yn unol â gofynion Adran 28 o FRS102 'Buddiannau i Gyflogeion' caiff cyfraniadau i'r cynllun eu cyfrifo fel petai'n gynllun cyfraniadau penodedig. O ganlyniad, mae'r maint a dalwyd o'r cyfrif incwm a gwariant yn cynrychioli'r cyfraniadau sy'n daladwy i'r cynllun am gyfnod y cyfrifon. Gan fod y sefydliad wedi ymrwymo i gytundeb (y Cynllun Adfer sy'n pennu sut y bydd pob cyflogwr sy'n rhan o'r cynllun yn ariannu'r diffyg cyffredinol), mae'r sefydliad yn cydnabod rhwymedigaeth am y cyfraniadau sy'n daladwy sy'n deillio o'r cytundeb i'r graddau y maent yn ymwneud â'r diffyg a'r gost yn y cyfrif incwm a gwariant sy'n deillio o hynny.

Cyfanswm y gost a godir ar y cyfrif elw a cholled yw £5,092,000 (2016-17 £6,016,000). Dyddiad y prisiad actiwaraidd llawn diweddaraf o'r cynllun oedd 31 March 2014 ('dyddiad y prisiad'), a gynhaliwyd gan ddefnyddio'r dull rhagamcanu unedau. Oherwydd na all y Brifysgol ddynodi faint yw ei chyfran hi o'r asedau a'r rhwymedigaethau, mae'r datgeliadau isod yn adlewyrchu'r rhai sy'n berthnasol i'r cynllun yn ei gyfanrwydd.

Roedd prisiad 2014 yn drydydd prisiad i'r USS o dan y drefn ariannu gynllun-benodol a gyflwynwyd gan Ddeddf Pensiynau 2004. Ar ddyddiad y prisiad, £41.6 biliwn oedd gwerth asedau'r cynllun a £46.9 biliwn oedd gwerth darpariaethau technegol y cynllun, yn dangos £5.3 biliwn o ddiffyg. Felly roedd yr asedau yn ddigonol i dalu am 89% o'r buddiannau sydd wedi cronni i'r aelodau ar ôl caniatáu am y cynnydd disgwylidiedig mewn cyflogau.

Rhagdybiaethau

Cynhyrchwyd ffigurau rhwymedigaeth y buddiannau diffiniedig ar gyfer y cynllun drwy ddefnyddio'r rhagdybiaethau isod:

	2018	2017
Cyfradd ddisgowntio	2.64%	2.57%
Twf mewn cyflogau pensiynadwy	amherthnasol	amherthnasol
Cynnydd mewn pensiynau (CPI)	2.02%	2.41%

Mae'r brif ragdybiaeth ddemograffig a ddefnyddir yn ymwneud â'r rhagdybiaethau am gyfraddau marw. Rhagdybir bod y cyfraddau marw ar ôl ymdeol yn unol â thablau'r Ymchwiliad Marwolaethau Parhaus.

Mae defnyddio'r tablau hyn yn adlewyrchiad rhesymol o brofiad gwirioneddol yr USS. Er mwyn rhoi ystyriaeth i welliannau pellach yn y cyfraddau marwolaethau, mabwysiadwyd rhagamcanion CMI 2014, gyda chyfradd hirdymor 1.5 y cant fesul blwyddyn. Dyma'r disgwyliadau oes cyfredol wrth ymdeol yn 65 oed:

	2018	2017
Dynion sydd 65 oed ar hyn o bryd	24.5	24.4
Menywod sydd 65 oed ar hyn o bryd	26.0	26.6
Dynion sydd 45 oed ar hyn o bryd	26.5	26.5
Menywod sydd 45 oed ar hyn o bryd	27.8	29.0

	2018	2017
Asedau'r cynllun	£63.6bn	£60.0bn
Cyfanswm rhwymedigaethau'r cynllun	£72.0bn	£77.5bn
Cyfanswm diffyg y cynllun yn ôl FRS102	£8.4bn	£17.5bn
Cyfanswm lefel ariannu yn ôl FRS102	88%	77%

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (PARHAD)

26 Cynlluniau Pensiwn (parhad)

Mae cynllun yr USS mewn diffyg ac fe gyfunwyd ar gynllun cyllido. Mae Prifysgol Aberystwyth felly wedi cydnabod rhwymedigaeth am y cyfraniadau sy'n daladwy sy'n deillio o'r cytundeb i ariannu'r cynllun (i'r graddau y maent yn ymwneud â'r diffyg) a'r gost yn y cyfrif incwm a gwariant sy'n deillio o hynny.

Ar 31 Gorffennaf 2015 cytunodd y Brifysgol ar gynllun i leihau'r diffyg dros 16 mlynedd. Cyfrifwyd gwerth presennol y taliadau a wneir yn y dyfodol o dan y cynllun hwn i leihau'r diffyg trwy ddefnyddio modelydd diffyg a gynhyrchwyd gan yr USS. Defnyddiwyd cyfradd ddisgowntio 1.85% (1.75% yn 2016-17) i gyfrifo gwerth presennol y taliadau a wneir yn y dyfodol. Mae'r ffactor disgowntio yn seiliedig ar gynnyrch bondiau AA uchel eu gradd yn unol â gofynion FRS102.

	2018 £000	2017 £000
Diffyg ar ddechrau'r flwyddyn	(12,798)	(13,922)
Cost gyfredol y gwasanaeth	(6,246)	(6,495)
Newid yn rhagdybiaethau'r cynllun i leihau'r diffyg	1,154	479
Cost pensiwn yr USS yn y Datganiad Cyfun o Incwm	(5,092)	(6,016)
Costau llog net	(237)	(244)
Cyfraniad gan y Brifysgol	7,071	7,384
Diffyg ar ddiwedd y flwyddyn	(11,056)	(12,798)

(iii) CYNLLUN PENSIWN AC ASWIRIANT PRIFYSGOL ABERYSTWYTH

Mae'r Brifysgol yn cynnal cynllun pensiwn cyflog terfynol buddiannau diffiniedig o'r enw Cynllun Pensiwn ac Aswiriant Prifysgol Aberystwyth. Ariennir y cynllun yn allanol. Cynhaliwyd arolwg actiwaraid teirblwydd ffurfiol diwethaf y cynllun ar 1 Awst 2014 gan actiwari annibynnol cymwys.

Yn ystod y cyfnod cyfrifo, talodd y Brifysgol £1,071,000 (2016-17 £1,044,000) o gyfraniadau i'r cynllun pensiwn fel cyfraniad i leihau gwerth y diffyg. Mae'r cynllun wedi cau ac ni wnaed cyfraniadau gan aelodau.

Rhagdybiaethau

Dyma'r rhagdybiaethau ariannol a ddefnyddiwyd i gyfrifo rhwymedigaethau'r cynllun o dan FRS102:

	2018 %pa	2017 %pa
Chwyddiant prisiau (RPI)	3.10	3.10
Chwyddiant prisiau (CPI)	2.10	2.10
Cyfradd cynnydd cyflogau	2.60	2.60
Cyfradd cynnydd y pensiynau a delir i aelodau CPAPA	2.10	2.10
Ailbrisiad pensiynau gohiriedig	2.10	2.10
Cyfradd ddisgowntio	2.85	2.55

Y rhagdybiaeth anariannol fwyaf arwyddocaol yw'r rhagdybiaeth am ddisgwyliadau oes. Mae'r tabl isod yn dangos y tybiaethau am ddisgwyliadau oes a ddefnyddiwyd yn yr asesiadau cyfrifo yn seiliedig ar ddisgwyliadau oes aelodau gwrywaidd a benywaidd yn 65 oed.

	2018	2017
Dynion sydd 65 oed ar hyn o bryd	21.8	20.6
Menywod sydd 65 oed ar hyn o bryd	24.1	22.4
Dynion sydd 45 oed ar hyn o bryd	23.5	22.3
Menywod sydd 45 oed ar hyn o bryd	26.0	24.2

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (PARHAD)

26 Cynlluniau Pensiwn (parhad)

Dadansoddiad o'r cyfansymiau a ddangoswyd yn y Datganiad Cyfun o Incwm Cynhwysfawr ar gyfer CPAPA

	2018 £000	2017 £000
Cost y pensiwn o fewn y gweddill/diffyg cyn enillion/colledion eraill		
Cost gyfredol y gwasanaeth	-	-
Costau gwasanaeth y gorffennol	-	-
Cyfanswm y tâl gweithredu mewn costau staff	-	-
Llog ar asedau'r cynllun	2,425	2,308
Llog ar rwymedigaethau'r cynllun pensiwn	3,025	2,856
Costau llog net	600	548
Cost weinyddol	-	-
Cyfanswm cost y pensiwn o fewn y diffyg cyn enillion/colledion eraill	600	548
Enillion/(colledion) actiwaraidd ar y cynlluniau pensiwn		
Enillion o asedau	879	5,193
Enillion a brofwyd ar rwymedigaethau	6,461	-
Enillion/(colled) ar rwymedigaethau	3,701	(7,624)
Enillion/(colledion) actiwaraidd net ar y cynlluniau pensiwn	11,041	(2,431)
Cyfanswm yr incwm/(costau) cynhwysfawr am y flwyddyn	10,441	(2,979)

Crynodeb o'r cyfansymiau a ddangosir yn y fantolen ar gyfer CPAPA

Asedau'r cynllun	96,792	96,712
Rhwymedigaethau'r cynllun	109,225	120,658
Rhwymedigaeth pensiynau net	12,433	23,946

Dadansoddiad o'r symudiad yng ngwerth presennol rhwymedigaethau CPAPA

Gwerth presennol rhwymedigaethau CPAPA ar ddechrau'r flwyddyn	120,658	113,853
Cost gyfredol y gwasanaeth (net o gyfraniadau' aelodau)	-	-
Colled ar gwtogiadau/newidiadau	-	-
Costau llog	3,024	2,854
Cyfraniadau gwirioneddol gan aelodau (gan gynnwys cyfraniadau tybiannol)	-	-
(Enillion)/colledion actiwaraidd oherwydd newidiadau yn y rhagdybiaethau	(3,701)	7,624
(Enillion)/colledion actiwaraidd oherwydd effaith addasiad profiad	(6,461)	-
Taliadau buddiannau gwirioneddol	(4,295)	(3,673)
Gwerth presennol rhwymedigaethau CPAPA ar ddiwedd y flwyddyn	109,225	120,658

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (PARHAD)

26 Cynlluniau Pensiwn (parhad)

	2018 £000	2017 £000
Dadansoddiad o'r symudiad yng ngwerth teg asedau'r cynllun		
Gwerth teg yr asedau ar ddechrau'r flwyddyn	96,712	91,840
Incwm llog disgwylidig ar asedau'r cynllun	2,425	2,308
Adenillion gwirioneddol ar asedau'r cynllun (heb gynnwys incwm llog)	879	5,193
Cyfraniadau gwirioneddol a dalwyd gan y Brifysgol	1,071	1,044
Cyfraniadau gwirioneddol gan aelodau (gan gynnwys cyfraniadau tybiannol)	-	-
Taliadau buddiannau gwirioneddol	(4,295)	(3,673)
Costau gweinyddol a dalwyd o asedau'r cynllun	-	-
Gwerth teg asedau'r cynllun ar ddiwedd y flwyddyn	96,792	96,712
Gwerth teg asedau cynllun CPAPA		
Arian parod a chyfwerth ag arian parod	400	400
Offerynnau ecwiti	37,468	36,833
Offerynnau dyled	40,293	41,152
Eiddo tirol	10,052	9,535
Eraill	8,579	8,792
Cyfanswm gwerth teg asedau cynllun CPAPA	96,792	96,712

Nid yw asedau CPAPA yn cynnwys yr un offeryn ariannol sydd gan y Brifysgol ei hun, nac unrhyw eiddo a feddiannir gan y Brifysgol.

Adenillion gwirioneddol ar asedau'r cynllun

Adenillion disgwylidig ar asedau'r cynllun	2,425	2,308
Enillion/(colledion) asedau	879	5,193
Adenillion gwirioneddol ar asedau'r cynllun	3,304	7,501
Canran yr adenillion o asedau'r cynllun ar ddechrau'r flwyddyn	3.4%	8.2%

(iv) CRONFA PENSIWN DYFED

Y mae'r Brifysgol yn aelod a dderbyniwyd i Gronfa Bensiwn Dyfed sydd yn Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol i aml-gyflogwr sy'n cael ei reoleiddio trwy ystatud. Gwnaed yr arolwg actiwaraid llawn diwethaf ar 31 Mawrth 2016 gan actiwari annibynnol cymwys.

Gwnaed arolwg actiwaraid bras ar 31 Gorffennaf 2018 gan actiwari annibynnol cymwys.

Rhagdybiaethau

Dyma'r rhagdybiaethau ariannol a ddefnyddiwyd i gyfrifo rhwymedigaethau'r cynllun o dan FRS102:

	2018 % y flwyddyn	2017 % y flwyddyn
Chwyddiant prisiau	2.2	2.2
Cyfradd cynnydd cyflogau	3.7	3.7
Cyfradd cynnydd y pensiynau a delir i aelodau CPD	2.3	2.2
Cyfradd ddisgowntio	2.8	2.5

Y rhagdybiaeth anariannol fwyaf arwyddocaol yw'r rhagdybiaeth am ddisgwyliadau oes. Mae'r tabl isod yn dangos y tybiaethau am ddisgwyliadau oes a ddefnyddiwyd yn yr asesiadau cyfrifo yn seiliedig ar ddisgwyliadau oes aelodau gwrywaidd a benywaidd yn 65 oed.

	2018	2017
Dynion sydd 65 oed ar hyn o bryd	22.9	22.8
Menywod sydd 65 oed ar hyn o bryd	25.6	25.5
Dynion sydd 45 oed ar hyn o bryd	25.1	25.0
Menywod sydd 45 oed ar hyn o bryd	27.9	27.8

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (PARHAD)

26 Cynlluniau Pensiwn (parhad)

Dadansoddiad o'r cyfansymiau a ddangoswyd yn y Datganiad Cyfun o Incwm Cynhwysfawr ar gyfer CPD

	2018 £000	2017 £000
Cost y pensiwn o fewn y gweddill/diffyg cyn enillion/colledion eraill		
Cost gyfredol y gwasanaeth	12	11
Cyfanswm y tâl gweithredu mewn costau staff	12	11
Llog ar asedau'r cynllun	128	112
Llog ar rwymedigaethau'r cynllun pensiwn	139	136
Costau llog net	11	24
Cost weinyddol	-	-
Cyfanswm cost y pensiwn o fewn y gweddill/diffyg cyn enillion/colledion eraill	23	35
Enillion/(colledion) actiwaraidd ar y cynlluniau pensiwn		
Enillion o asedau	352	497
Enillion/(colled) ar rwymedigaethau	150	(22)
Enillion actiwaraidd net ar y cynlluniau pensiwn	502	475
Cyfanswm yr incwm/(costau) cynhwysfawr am y flwyddyn	(479)	(440)

Crynodeb o'r cyfansymiau a ddangosir yn y fantolen ar gyfer CPD

	2018 £000	2017 £000
Asedau'r cynllun	5,541	5,187
Rhwymedigaethau'r cynllun	5,492	5,707
Rhwymedigaeth pensiynau net	(49)	520

Dadansoddiad o'r symudiad yng ngwerth presennol rhwymedigaethau CPD

Gwerth presennol rhwymedigaethau CPD ar ddechrau'r flwyddyn	5,707	5,767
Cost gyfredol y gwasanaeth (net o gyfraniadau'r aelodau)	12	11
Costau llog	139	136
Cyfraniadau gwirioneddol gan aelodau (gan gynnwys cyfraniadau tybiannol)	2	2
Colledion actiwaraidd oherwydd newidiadau yn y rhagdybiaethau	(150)	22
Taliadau buddiannau gwirioneddol	(218)	(231)
Gwerth presennol rhwymedigaethau CPD ar ddiwedd y flwyddyn	5,492	5,707

Dadansoddiad o'r symudiad yng ngwerth teg asedau'r cynllun

Gwerth teg yr asedau ar ddechrau'r flwyddyn	5,187	4,722
Incwm llog disgwylidig ar asedau'r cynllun	128	112
Adenillion gwirioneddol ar asedau'r cynllun (heb gynnwys incwm llog)	352	497
Cyfraniadau gwirioneddol a dalwyd gan y Brifysgol	90	85
Cyfraniadau gwirioneddol gan aelodau (gan gynnwys cyfraniadau tybiannol)	2	2
Taliadau buddiannau gwirioneddol	(218)	(231)
Gwerth teg asedau'r cynllun ar ddiwedd y flwyddyn	5,541	5,187

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (PARHAD)

26 Cynlluniau Pensiwn (parhad)

	2018	2017
Gwerth teg asedau cynllun CPD	£000	£000
Arian parod a chyfwerth ag arian parod	22	36
Offerynnau ecwiti	3,912	3,678
Offerynnau dyled	1,003	970
Eiddo tirol	604	503
Cyfanswm gwerth teg asedau cynllun CPD	5,541	5,187
Adenillion gwirioneddol ar asedau'r cynllun		
Adenillion disgwylidig ar asedau'r cynllun	128	112
Enillion asedau	352	497
Adenillion gwirioneddol ar asedau'r cynllun	480	609
Canran yr adenillion o asedau'r cynllun ar ddechrau'r flwyddyn	9.3%	12.9%

27 Rhwymedigaethau prydlesi'r Brifysgol a Chyfun

	Tir ac adeiladau £000	Cyfarpar a Pheiriannau £000	Prydlesau eraill £000	Cyfanswm 2018 £000	Cyfanswm 2017 £000
Taladwy yn ystod y flwyddyn	610	-	189	799	865
Taliadau prydles isafsymol y dyfodol yn ddyledus					
Heb fod yn hwyrach nag 1 flwyddyn	326	-	187	513	20
Yn hwyrach nag 1 flwyddyn a heb fod yn hwyrach na 5 mlynedd	985	-	329	1,314	513
Yn hwyrach na 5 mlynedd	1,589	-	178	1,767	3,597
Cyfanswm taliadau prydles yn ddyledus	2,900	-	694	3,594	4,130

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (PARHAD)

28 Penderfyniadau o sylwedd a ffynonellau o ansicrwydd i amcangyfrifon

Mae'r Datganiad Cyfrifon yn cynnwys ffigurau amcan sy'n seiliedig ar dybiaethau a wneir gan y Brifysgol ynghylch y dyfodol neu faterion eraill ansicr. Gwneir amcangyfrifon gan ystyried profiad hanesyddol, tueddiadau'r presennol a ffactorau perthnasol eraill. Er hynny, oherwydd na ellir pennu gweddill â sicrwydd, gallai'r canlyniadau gwirioneddol fod yn wahanol eu sylwedd i'r tybiaethau a'r amcangyfrifon.

Dyma'r eitemau ym Mantolen y Brifysgol ar 31 Gorffennaf 2018 lle mae risg sylweddol o wneud newidiadau o sylwedd ar eu cyfer yn y flwyddyn ariannol a ddaw:

Eitem	Ansicrwydd	Yr effaith os yw'r canlyniadau go iawn yn wahanol i'r tybiaethau
Rhwymedigaeth pensiynau	<p>Cyflogwyd cwmni o actiwariaid ymgynghorol (Mercers) i roi cyngor arbenigol ar y tybiaethau pensiwn a ddefnyddir.</p> <p>Mae'r amcangyfrif o'r rhwymedigaeth pensiynau net yn dibynnu ar nifer o asesiadau cymhleth, gan gynnwys y gyfradd ddisgownt a ddefnyddir, y gyfradd chwyddiant, a chyfraddau marwolaeth.</p>	<p>Gellir mesur effeithiau newidiadau mewn tybiaethau unigol ar y rhwymedigaeth pensiynau net.</p> <p>Mae newid 0.25 y cant yn nhybiaeth y gyfradd ddisgownt yn newid rhwymedigaeth pensiwn CPAPA £4.4 miliwn. Mae cynnydd yn y gyfradd ddisgownt yn lleihau'r rhwymedigaeth, mae cwmp yn y gyfradd ddisgownt yn cynyddu'r rhwymedigaeth.</p> <p>Mae newid 0.25 y cant yn nhybiaeth y gyfradd chwyddiant yn newid rhwymedigaeth pensiwn CPAPA £4.6 miliwn. Mae cynnydd yn y gyfradd chwyddiant yn cynyddu'r rhwymedigaeth; mae cwmp yn y gyfradd chwyddiant yn lleihau'r rhwymedigaeth.</p> <p>Mae newid 1 flwyddyn i ddisgwyliad oes yn newid y rhwymedigaeth pensiwn £3.3 miliwn. Mae cynnydd mewn disgwyliad oes yn cynyddu'r rhwymedigaeth, mae cwmp mewn disgwyliad oes yn lleihau'r rhwymedigaeth.</p>
Eiddo buddsoddi	<p>Mae'r eiddo buddsoddi wedi'i brisio ar £15.3 miliwn gan Syrfëwr Siartredig a Phrisiwr Cofrestredig dan Gynllun Cofrestru Prisywr RICS (Cooke and Arkwright).</p> <p>Mae wedi'i brisio ar werth teg sef y gwerth y gellid cyfnewid ased amdano rhwng dwy ochr wybodus o'u gwirfodd mewn trafodyn hyd braich.</p> <p>Mae'r farchnad eiddo yn Aberystwyth a'r cyffiniau yn llai hylifol ac mae gwerth eiddo yn dibynnu ar y galw am yr eiddo penodol.</p>	<p>Os bernir bod gwerth yr eiddo buddsoddi yn is, cydnabyddir hyn fel cost ar Ddatganiad Cyfun o Incwm Cynhwysfawr y Brifysgol. Os bernir bod gwerth eiddo buddsoddi yn uwch, cydnabyddir hyn fel enillion yn Natganiad Cyfun o Incwm Cynhwysfawr y Brifysgol. Incwm Cynhwysfawr.</p>

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (PARHAD)

29 Trafodion partïon cysylltiedig

Mae Cyngor a Senedd y Brifysgol, ac aelodau uwch y staff, yn Ymddiriedolwyr at ddibenion y gyfraith elusenol. Oherwydd natur gwaith y Brifysgol a chyfansoddiad yr ymddiriedolwyr, mae'n anochel y bydd trafodion yn digwydd â chyrrff lle y gall fod buddiant gan aelod o'r Ymddiriedolwyr. Mae'r holl drafodion sy'n ymwneud â chyrrff lle y gall fod buddiant gan aelod o'r Ymddiriedolwyr, gan gynnwys y rhai a nodwyd isod, wedi'u cynnal o hyd braich ac yn unol â Rheoliadau Ariannol y Brifysgol a'r gweithdrefnau prynu arferol.

	Incwm £'000	Gwariant £'000	Dyledwr £'000	Credydwr £'000
Aelodau'r Cyngor				
Canolfan Mileniwm Cymru - (Syr Emyr Jones Parry)	-	(2)	-	-
Cymdeithas Ddysgedig Cymru - (Syr Emyr Jones Parry)	-	(15)	-	-
Cyngor Sir Ceredigion - (Mr Keith Evans)	-	(632)	-	-
Alun, Thomas & John: Cyfreithwyr - (Mr Richard John)	-	(5)	-	-
Cyfoeth Naturiol Cymru - (Dr Emyr Roberts)	-	(7)	-	-
Aelodau o'r Staff Uwch				
UCAS Media Limited - (Yr Athro Elizabeth T Treasure)	-	(189)	-	(9)
UCAS - (Yr Athro Elizabeth T Treasure)	-	(73)	-	-
Aber Trading Limited - (Yr Athro Chris Thomas)	8	-	-	-
Coleg Cymraeg Cenedlaethol - (Dr Rhodri Llwyd Morgan)	-	(9)	-	-

Yn ogystal â bod yn Ymddiriedolwyr y Brifysgol, roedd Mr Gwion Llwyd Williams (11 mis), Mr Bruce Wight a Ms Anna Wyn Jones (1 mis) hefyd yn aelodau o Undeb Myfyrwyr Prifysgol Aberystwyth. Bu trafodion gwerth £721,663 (2016-17 £700,000) yn gysylltiedig â grant bloc, rhwng y Brifysgol ac Undeb y Myfyrwyr.

Mae'r Brifysgol wedi manteisio ar yr eithriad a ganiateir gan FRS 102 i beidio â datgelu trafodion rhwng ei his-gwmnïau lle mae'n berchen arnynt yn eu cyfanrwydd.

Mae hefyd trafodion sy'n gysylltiedig ag is-gwmnïau, ac mae manylion ohonynt i'w gweld yn nodyn 11.

NODIADAU I'R DATGANIADAU ARIANNOL (PARHAD)

30 Ailddatgan i arian wrth gefn o'r flwyddyn gynt

Wrth gwblhau datganiadau ariannol 2017-18, cynhaliodd y Brifysgol adolygiad ar y gweddillion o fewn yr arian wrth gefn, gan ganolbwyntio'n benodol ar gategorïau'r incwm cronedig o waddolion. Dangosodd hyn, yn sgil yr adolygiad mewnol ac ar ôl cael barn gyfreithiol ar ddogfennaeth allweddol yn ymwneud â'r cronfeydd, mai fel cronfeydd digyfngiad y dylasid fod wedi dosbarthu cyfanswm o £14,251,000 o'r arian wrth gefn a ddaliwyd ar 1 Awst 2016 o fewn y gwaddolion. Gan fod y mater hwn wedi codi o adolygiad ar ddogfennaeth a oedd ar gael i'r Brifysgol yn y flwyddyn gynt, mae'r addasiad priodol wedi'i wneud yn ôl-weithredol, gyda gweddillion cronfeydd wedi'u hailddatgan yn ôl y sefyllfa ar 1 Awst 2016. Ar ben hyn, mae'r incwm sy'n ymwneud â'r cronfeydd hyn yn 2016/17 hefyd wedi'i ailddosbarthu, yn unol â'r hyn a ddangosir isod ac yn y Datganiad o Newidiadau yn yr Arian Wrth Gefn.

Does dim effaith net o gwbl ar gyfanswm yr arian wrth gefn, ond o 1 Awst 2016 mae'n symud £14,251,000 o gronfeydd y gwaddolion i'r cronfeydd incwm a gwariant digyfngiad. Mae'r tabl isod yn dangos yr effaith ar y sefyllfa ar ddechrau'r flwyddyn ar gyfer 2016-17, sef ar 1 Awst 2016 ac ar 31 Gorffennaf 2017. Nid oes effaith ar y Datganiad Cyfun na Datganiad y Brifysgol o Incwm Cynhwysfawr i'r flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Gorffennaf 2017, ac eithrio'r modd y dosberthir cyfanswm yr incwm cynhwysfawr rhwng gweddillion cronfeydd wrth gefn, fel y'i dangosir isod.

Cyfun a'r Brifysgol	Cyfrif incwm a gwariant			Cyfanswm yn	
	Gwaddolion £000	Cyfyngedig £000	Difyfngiad £000	Arian wrth	Cynnwys
				gefn o ailbriso	Cyfran Anreolaethol
	£000	£000	£000	£000	£000
Gweddill ar 1 Awst 2016 fel y'i datganwyd gynt	51,897	128	25,255	72,468	149,748
Addasiad o'r flwyddyn gynt	(14,251)	-	14,251	-	-
Gweddill a ailddatganwyd ar 1 Awst 2016	<u>37,646</u>	<u>128</u>	<u>39,506</u>	<u>72,468</u>	<u>149,748</u>
Gweddill ar 31 Gorffennaf 2017 fel y'i datganwyd gynt	57,651	198	21,499	69,643	148,991
Addasiad i'r gweddillion agoriadol o'r flwyddyn gynt	(14,251)	-	14,251	-	-
Addasiad i'r incwm cynhwysfawr o'r flwyddyn gynt yn ymwneud â chronfeydd a ailddosbarthwyd	(1,453)	-	1,453	-	-
Gweddill a ailddatganwyd ar 31 Gorffennaf 2017	<u>41,947</u>	<u>198</u>	<u>37,203</u>	<u>69,643</u>	<u>148,991</u>